KIRMIZI BEYAZ

HAYAT KÜLTÜRÜ DERGİSİ

02 2007 YAZ

* ALBAYRAK GRUBUNUN YAŞAYAN TARİHİ HACI AHMET ALBAYRAK'LA SÖYLEŞİ
* DİYAR-I HİND'DE BİR DE SERHİND VAR...
* ALPORT TRABZON LİMANI...
* ŞEHZADELER ŞEHRİ; AMASYA

albayrak

ÇAĞINI AŞAN BİR HUKUK KLASİĞİ: MECELLE

DE-
CO-
DER.

Şifreleri kıran gazete.

ADALET VE HUKUK KÜLTÜRÜ

Adâlet ve hukuk birbirini tamamlayan, destekleyip bütünleyen iki temel kavram. Tabiri yerindeyse adâletsiz hukuk, hukuksuz adâlet olmaz. Istılah mânası bir şeyi yerli yerine koymak-haksızlık yapmamak, teraziyi dengede tutmak, hakkı sahibine teslim etmek demek. Bizim kültürümüzde, 'Adâlet mülkün temeli' sayılır. Temel sağlam olmaz ise üzerine inşa edilecek bina/sistem de pek muhkem olmayacaktır elbette.

Hukuk, toplumun ve toplum içinde ferdin davranış biçimlerini belirleyen kural ve kaideler silsilesi. Bir toplumun hukuk toplumu diye nitelenebilmesi için behemehâl hürriyet ve adâletin gerçekleşmesi zorunlu bir şarttır. Bu mânâda adâlet; hak ve özgürlüklerin meşru kurallar, milletlerarası hukuk normları ve yerli içtihatlar içerisinde kullanılmasını gerçekleştiren sistemin adıdır.

Bir ülkenin âdil, özgürlükçü, medenî ve erdemli olup olmadığı, uygulamadaki hukuk kurallarının geçerliliği, bu kuralların yan tutmadan, kişi ve kurum kayırmadan, imtiyazlı bir sınıf oluşturmadan, âdil şekilde uygulanmasıyla belli olur. Hukukî temeli, dayanağı, istinadı olmayan keyfî uygulamalar, despot bir mekânizmanın eseridir; insan onuruna yakışır, gelişmiş, âdil bir hukuk sisteminin değil.

Nasıl ki, medeniyetler bir kültür üzerine kurulur, gelişir ve insana yakışır bir görünüm arz eder. Bir nizam ve intizam ortaya koyar. Toplumda huzur ve güveni sağlar. Adâlet ve hukukun bir ülkede gerçek anlamıyla ve yaygın olan uluslar arası müktesebatıyla yerleşebilmesi için önce bu kavramların bir kültür olarak hazmedilmesi, öneminin kavranılması ve gönülden benimsenmesi gerekir.

Adâlet ve hukuk düşüncesi yeterince gelişmemiş bir toplumda, davranışı şekillendiren kural ve kaideler, uygulayıcılarının zihniyetine, düşünce yapısına/siyasî-ideolojik angajmanına göre şekil alır. Farklı yorumlar, farklı içtihatlarla, farklı ve sözde haklı icraatlar ortaya çıkar. Yani adâlet terazisinin dengesi birilerinin lehine, birilerin ise aleyhine bozulur.

Adâlet ve hukuk bozulunca, o toplumun sosyal sözleşmesi zedelenir, güven ve aidiyet duygusu sarsılır. O zaman da cemiyete sosyal barış yerine, siyasî kargaşa hâkim olur. Kaos ve bozgun baş gösterir. Bundan ötürüdür ki bu kavramların sahih ve sağlıklı bir yapıya kavuşması, fazilet ve vicdan duygusu ile çerçevelenerek işlerlik kazanması için önce bu kültürün zihinlere yerleşmesi ve benimsenmesi gerekir.

Maalesef, bizde bu adâlet ve hukuk kültürünün yeterince tesis edilememesi yüzündendir ki retorikte/belâgatte, insancıl/hümanist ve demokrasi taraftarı söylemlerle karşılaşmamıza rağmen, ne yazık ki uygulamada tam tersi ortaya çıkmaktadır. Oysa, insana dair meselelerde, sözü dudaktan kalbe indirmek, teoriden âdil bir pratiğe dönüştürmek lâzım.

"Âlemin özü" ve "yaratılmışların en güzeli", daha ötesi "Allah'ın halifesi" gibi âli statüye sahip insanın hayat boyunca temel gayesi, çabası hep iyiden, güzelden, erdemli davranıştan yana olmalı. İnsan insanın hayat alanını daraltmamalı, aksine daha da genişletmeli, onu feraha ve refaha kavuşturmalı. Bunun içindir ki, eskiler devlet adamının erdemli olmasını istediği gibi hukuk adamının da âdil olmasını istemektedir. Adâletin olmadığı yerde haksızlık ve zulüm var demektir. Çünkü adâlet terazisinin dengesi bozulmuştur. Bunun içindir ki devlet adamının da hukuk adamının da, adalet terazisini ayarlama makamındaki kişilerin de önce insanın değerini ve ulvî mânâsını kavramış, sonra da faziletli olmayı kendine şiar edinmiş olması gerekir.

Unutulmamalı ki adâletin; kendisine uymayanları günün birinde mutlaka cezalandırmak gibi 'bir iç adâleti' de vardır. Ve tarih, âdil olmadığı için yıkılıp giden birçok ülke ve imparatorluğa şahittir.

Ömer Bolat
CEO | Albayrak Grubu

18 EKONOMİ
VARSA YOKSA BORSA!

34 GEZİ
DİYAR'I HİND'DE BİR DE SERHİND VAR...

46 GEZİ
ŞEHZADELER ŞEHRİ: AMASYA

54 KÜLTÜR
"DEVLET SANATLA MEŞRUİYET KAZANIR!"

58 MEKÂN
YENİ BİR YAŞAM BİÇİMİ: THE CENTRAL PALACE

62 SPOR
DÜNÜN SAVAŞ SİLAHI; BUGÜNÜN ASİL SPORU

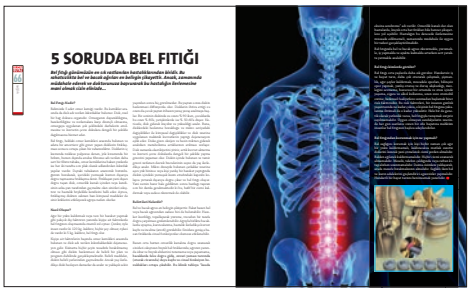

66 SAĞLIK
5 SORUDA BEL FITIĞI

68 TEKNOLOJİ
EVİM EVİM AKILLI EVİM!

78 SİNEMA
TWELVE MONKEY-12 MAYMUN

KIRMIZI BEYAZ

HAYAT KÜLTÜRÜ DERGİSİ

SAYI: 02 | 2007 YAZ

albayrak

ALBAYRAK TURİZM SEYAHAT İNŞAAT TİCARET A.Ş. ADINA SAHİBİ | NURİ ALBAYRAK
GENEL YAYIN YÖNETMENİ | HAYRETTİN KÖKTAŞ
SORUMLU MÜDÜR | AV. ÖMER CERRAH

İRTİBAT ADRESİ
ALBAYRAK GRUBU KURUMSAL İLETİŞİM KOORDİNATÖRLÜĞÜ
ÇAYHANE SOKAK NO: 1 34020 TOPKAPI İSTANBUL TEL: 0212 544 3333
FAKS: 0212 544 4748 E-POSTA: kirmizibeyaz@albayrak.com.tr

YAPIM TÜRK MUTFAĞI İLETİŞİM HİZMETLERİ
BÜYÜKDERE CD. NO: 157/10 ZİNCİRLİKUYU-İSTANBUL
TEL: 0212 275 7505 www.tmih.com.tr

EDİTÖR | SİNAN ÖZGENÇ-ABDÜLKADİR ÜRKMEZ
GRAFİK TASARIM | ALİM ARAS **FOTOĞRAFLAR** | HALİT ÖMER CAMCI
KATKIDA BULUNANLAR M.İSMET SARAÇ | METİN ATEŞ

BASKI | KORİDOR MATBAACILIK SAN. LTD.ŞTİ. | MASLAK İSTANBUL TEL: 0212 286 16 57

06 KÜLTÜR
ÇAĞINI AŞAN BİR HUKUK KLASİĞİ: MECELLE

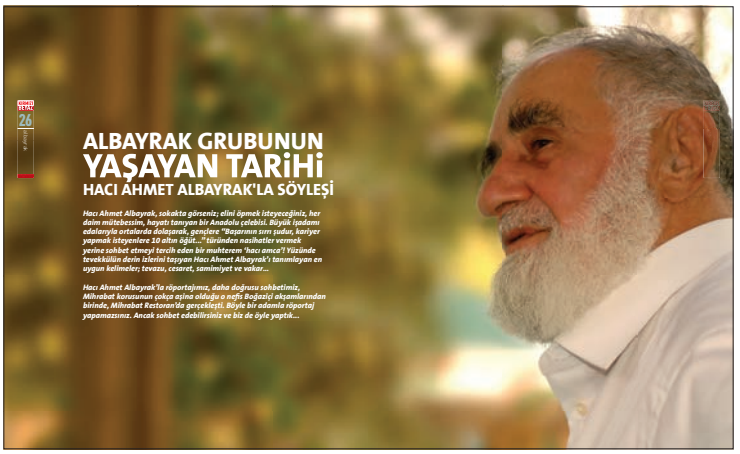

26 ALBAYRAK
ALBAYRAK GRUBUNUN YAŞAYAN TARiHi HACI AHMET ALBAYRAK'LA SÖYLEŞİ

40 ALBAYRAK
LİMANCILIK SEKTÖRÜNÜN STRATEJİK ODAĞI: ALPORT TRABZON LİMANI

ALBAYRAK Grup'tan Haberler 4-5

KÜLTÜR Çağını Aşan Bir Hukuk Klasiği: Mecelle 6-13

TASARIM Güzelliğin Berrak Aksi: Anikya İznik Çini 14-17

EKONOMİ Varsa Yoksa Borsa! 18-21

İŞ HAYATI Verimli Toplantı Bir Sanattır! 22-25

ALBAYRAK Albayrak Grubunun Yaşayan Tarihi Hacı Ahmet Albayrak'la Söyleşi 26-33

GEZİ Diyar-ı Hind'de Bir de Serhind Var... 34-37

KÜLTÜR Sevgi Medeniyeti'nde Komşuluk 38-39

ALBAYRAK Limancılık Sektörünün Stratejik Odağı: Alport Trabzon Limanı 40-45

GEZİ Şehzadeler Şehri: Amasya 46-53

KÜLTÜR "Devlet Sanatla Meşruiyet Kazanır!" 54-57

Mekân Yeni Bir Felsefe, Yeni Bir Yaşam Biçimi; The Central Palace 58-61

SPOR Dünün Savaş Silahı; Bugünün Asil Sporu 62-65

SAĞLIK 5 Soruda Bel Fıtığı 66-67

TEKNOLOJİ Evim Evim Akıllı Evim! 68-71

OTOMOBİL Ayağını Yere Sağlam Basmak İsteyenler İçin; Freelander 2 72-73

BAŞARI PORTRELERİ Akademi Oskarı Erzurumlu Bilim Adamının 74

ALIŞVERİŞ Hayatı Kolaylaştıran Yeni Ürünler 76-77

SİNEMA Twelve Monkey- 12 Maymun 78-79

KÜLTÜR-SANAT 80-83

BAYRAM ALBAYRAK, 4. KEZ GÜREŞ AĞASI

Bu yıl beşincisi düzenlenen Edremit Yağlı Güreş Organizasyonu, Mayıs ayında gerçekleştirildi. Yönetim Kurulu üyelerimizden Bayram Albayrak'ın desteği ile Edremit Belediyesi tarafından hazırlanmış olan yeni güreş alanında gerçekleşen organizasyona Türkiye'nin her yerinden 428 güreşçi katıldı. Bayram Albayrak, 9 kategoride güreşçilerin yarıştığı geleneksel Edremit Yağlı Güreş Organizasyonlarına 4. kez Güreş Ağası olarak destek verdi.

TV NET'DEN KISA FİLM GÖNÜLLÜLERİNE DESTEK

Günümüzde bütün dünyada "tam bağımsız ve özgür sinema"nın kalesi olarak kabul edilen kısa film sanatı, uzun metrajlı tecimsel sinemanın aksine "yüksek bütçeler"le değil, "idealist yürekler" sayesinde yoluna devam ediyor. İşte bu yüzden TV NET ekranına yaz boyunca gelecek kısa film programına "Yalnızca Yüreğim, Kameram ve Ben..." adı verildi.

TV NET'te kılavuz sinema programı "Sinevizyon"u hazırlayıp sunan, gösterime giren yeni filmlerle ilgili olarak sadık izleyicilerini zengin ayrıntılar eşliğinde bilgilendiren Gazeteci-Yazar Ali Murat Güven, şimdi de sinema sanatının bir diğer önemli dalında, "kısa film" dünyasında lider olacak yeni bir programın temellerini atıyor.

Her Cumartesi 22.10'da TV NET'te ekrana gelen "Yalnızca Yüreğim, Kameram ve Ben...", ülkemizde faaliyet gösteren sinema-TV okulu öğrencileri ve mezunları ile birlikte kısa film ve sinemacılıkla ilgilenen genç-yaşlı her kesimden izleyicinin hem bilgilenmek hem de yapıtlarını milyonlarla paylaşması için vazgeçilmez bir platform olacak.

TÜMOSAN, ÖZELLEŞTİRİLMESİNİN 2. YILINDA İLK 500 SANAYİ KURULUŞU ARASINDA

TÜMOSAN

Özelleştirme sonucu Grubumuza bağlı Alçelik Çelik Yapı İnşaat San. ve Tic. A.Ş. tarafından satın alınan Tümosan, 2. yılında, İstanbul Sanayi Odası tarafından açıklanan Türkiye'nin En Büyük 500 Sanayi Kuruluşu arasına girmeyi başardı. Özelleştirmenin ardından teknolojik yatırımlar ve yeni traktör modelleri ile büyük bir atılım başlatılan tesislerde şu ana kadar yaklaşık 350 kişiye ek istihdam imkânı sağlandı. Ayrıca 100'e yakın yan sanayi firmasının iş kapasitesi de artırılmış oldu.

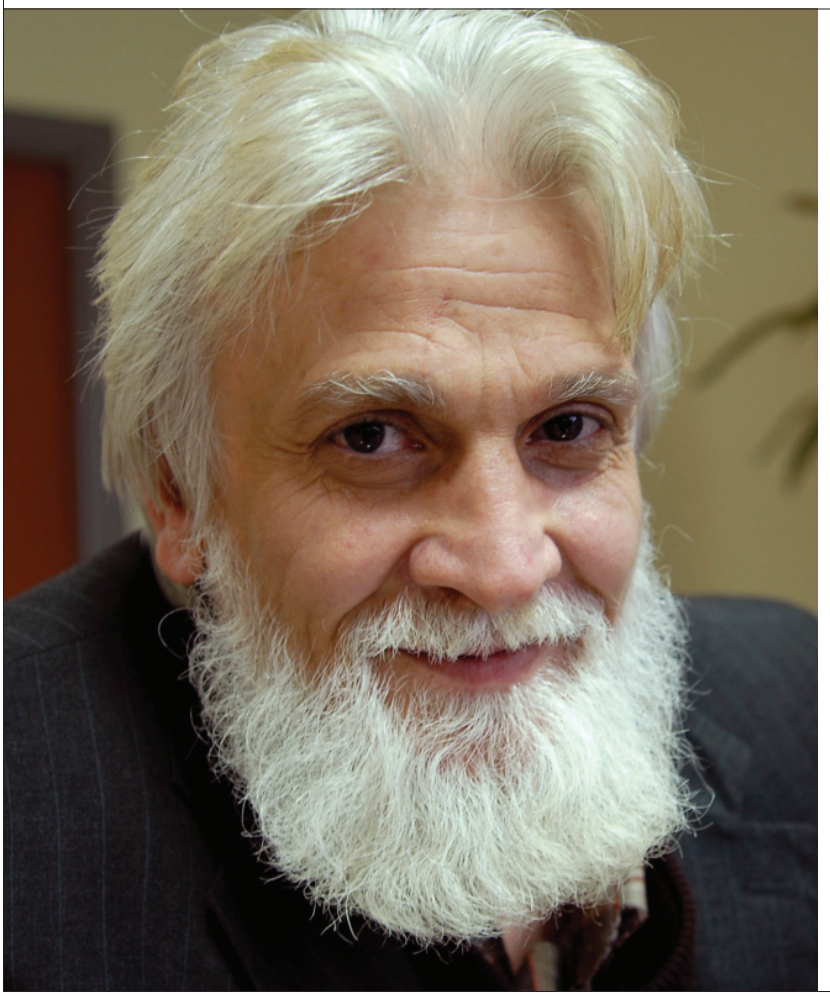

BİR NUSRET ÖZCAN GEÇTİ BU DÜNYADAN

Yeni Şafak

Yeni Şafak gazetesi editörlerinden Nusret Özcan, geçirdiği kalp krizi sonucu vefat etti. Nusret Özcan gazeteciliğinin yanı sıra usta bir edebiyat kalemiydi.

Kuruluşundan bu yana Yeni Şafak'ta çeşitli görevlerde bulunan Özcan, 1958'de İstanbul Eyüp'te dünyaya geldi. Türk Dili ve Edebiyatı Fakültesi'ni bitirdikten sonra İzlenim, Kayıtlar, Dergibi ve Kafdağı gibi dergilerde edebi çalışmalarını yayınladı.

Bizim Mahalle, Sokak Sesleri, Leyla ve Mecnun, Kemal Aykut'la birlikte Mustafa Kutlu Kitabı, Beşir Ayvazoğlu Kitabı ve Kar Kelebekleri adlı kitapların yazarı olan Özcan, evli ve üç çocuk babasıydı.

Kendisine Allah'tan rahmet, ailesine baş sağlığı dileriz.

ÇAĞINI AŞAN BİR HUKUK KLASİĞİ: MECELLE

İsmini herkesin bildiği fakat içeriği hakkında çok az kişinin bilgi sahibi olduğu Türk-İslam dünyasının ilk kanunu Mecelle hakkında konunun en önemli uzmanlarından Mehmet Akif Aydın'la görüştük.

Mecelle, aslında sadece bir hukuk metni değil. Derinlemesine incelendiğinde; dönemsel bir hukuk metni olmanın çok daha ötesinde, kişisel ve toplumsal ilişkiler, ticaret, ibadet, etik ve daha pek çok alanda önemli bir başvuru kaynağı olduğunu görmemek mümkün değil. Mecelle, içerdiği pek çok hüküm ve içtihadla; evrensel hukukta olduğu gibi bireysel yaşantımızda dahi uygulanabilirliği olan, adilane, bilge ve incelikli bir hayat rehberi. Sadece hükümleri ile değil; hazırlanışı, bir araya getirilişi ve sistematiğiyle bile derinlikli bir hayat felsefesi sunuyor insana. Hele de dayandığı, ilham aldığı ilahi kaynaklar göz önüne alındığında... Bugünlerde orijinal Osmanlıca nüshalarını, ancak emektar sahafların tozlu raflarında zorlukla bulabildiğimiz, unutulmaya yüz tutmuş bu matbu rehber yeniden keşfedileceği günü sabırla bekliyor...

Mehmet Akif Aydın

Arzu ederseniz Mecelle'nin ne olduğuyla başlayalım röportajımıza...

M. Akif Aydın - Mecelle, 1868-1876 yılları arasında hazırlanan Osmanlı kanunudur. Büyük çoğunluğu itibariyle borçlar hukuku, eşya hukuku gibi alanları düzenlemektedir. Yargılama hukukuyla ilgili kimi konulara da yer vermektedir.

Mecelle'ye neden ihtiyaç duyuldu? Yani ondan önce de bir hukuk sistemi vardı. Neden Mecelle yazılmak zorunda kalındı?

M. Akif Aydın - Şöyle söyleyeyim, Mecelle'nin hem Türk Hukuk Tarihi hem de İslam Hukuk Tarihi açısından önemli bir özelliği var: Kendi sahasındaki ilk kanundur. Mecelle; o zamana kadar hukuk ve fıkıh kitaplarında var olan hukuk normlarını, bugünkü anlamda kanun şekline getirmiş bir çalışmadır. Bu yönüyle sadece Osmanlı hukuk tarihinde değil, İslam hukuk tarihinde de bir ilktir. İslam hukuk tarihinde bugün gelinen nokta ilk defa Mecelle ile başlamıştır. Bugün, İslam hukukunun yürürlükte olduğu ülkerlerde uygulanan kurallar, büyük ölçüde kanunlar şeklinde ilk defa uygulanmaya başlanmıştır. Bu kapıyı ilk önce açan Şeriye-i Ahkâm-ı Adliyye'dir: Osmanlı Medeni Kanunu diyebileceğimiz Mecelle'dir. İşte bu yönüyle bile İslam hukuk tarinde bir ilktir. Şimdi asıl sorunuza gelince: Batı'da 19. asrın ortalarına gelindiğinde, hukuk alanında çok önemli modifikasyonların yapıldığını görüyoruz. Bu, Fransız Medeni Kanunu ile başlamıştır. Sonra artarak devam etmiştir. Batı'da Endüstri Devrimi hem ticari, iktisadi hayatta hem de sosyal hayatta çok önemli değişiklikleri beraberinde getirmiştir. Kanunlar sosyal hayatın ihtiyaçlarına cevap vermek durumundadır. Sosyal, ticari, iktisadi hayatta köklü değişiklikler olduğunda, hukuk buna uygun bir tavır almak mecburiyetindedir. Batı hukukunun da buna uygun bir tavır alması gerekiyordu. Bu tavır da esas itibariyle Kara Avrupası'nda kanunlaştırmalar yoluyla yapılmıştır. Tabiatıyla, Tanzimat'ta bir çok alanda batı modelini benimsemeye çalıştığımız için ister istemez Batı'daki bu kanunlaştırma çalışmaları da Osmanlı Devleti'ne etki etmiştir. Osmanlı Devleti'nde de 1839'dan sonra çok ciddi bir kanunlaştırma hareketi başlamıştır. Bunlarda, Batı'dan alınan kanunlar önemli bir yekûn tutar. Mecelle-i Ahkâm-ı Adliyye, Osmanlı hukukunun kanunlaştırma çalışmalarına orijinal bir çözüm getirme teşebbüsüdür.

Mecelle'nin İslam hukuk tarihinde bir ilk olduğundan söz ettiniz. Yani Mecelle yapılana kadar Os-

manlı veya diğer İslam devletlerinin yazılı, kanun şeklinde resmi hukuk normları yoktu, öyle mi?

M. Akif Aydın - Hukuk kurallarının belirgin ve biliniyor olması, adil bir yönetim için son derce önemlidir. Aksi bir durum keyfiliktir. İslam hukuk tarihinde, Mecelle örneğine kadar bu kurallar İslam hukukçularının yaptığı yorumlarla ortaya konmuş ve fıkıh kitaplarından yararlanılmıştır. Dolayısıyla, Mecelle'ye gelinceye kadar; Osmanlı kadısı herhangi bir hukuki problemi çözerken, bir hukuk kuralını öğrenmek isterse; zaten eğitimini aldığı fıkıh kitaplarından bunu öğrenme, uygulama imkânına sahipti. Ama, şöyle bir zorluk da vardı: Bu kitaplardaki hukuk kurallarını uygularken çok iyi yetişmiş olmak gerekmekteydi. Hukuk formasyonunu iyi edinmiş olmak gerekliydi. Osmanlı Devleti, Tanzimat Dönemi'ne geldiği zaman ise, bir çok kurum gibi medreseler de (hukuk fakülteleri) düzgün işlememektedir. Dolayısıyla, hukuk fakültelerinden çok iyi yetişmiş hukukçuların çıktığını söylemek mümkün değildir. İşte kanunlaştırmanın getirdiği kolaylık buradadır. Mecelle'nin farkı; yüzlerce kitapta, çeşitli üsluplarla yazılmış olan kuralları, medreselerin çok iyi çalışmadığı, iyi yetişmiş hukukçuların olmadığı Tanzimat Dönemi'nde, Türkçe olarak ortaya konmuş olmasıdır.

Mecelle'nin günümüzde bir benzeri var mı?

M. Akif Aydın - Mecelle'den sonra İslam dünyasında bu yönde modifikasyonlar, kanunlaştırmalar yapıldı. Mecelle'den sonra Osmanlı devletinde 1917 yılında yine benzer bir kanun hazırlanmıştır. "Hukuk-u Aile Kararnâmesi". İslam ülkelerinde bu iki kanun birer ilktir. Daha sonra Osmanlı Devleti'nden ayrılan veya Osmanlı coğrafyası dışında kurulan İslam ülkelerinde, İslam hukuku alanında birçok kanunlaştırmalar yapılmıştır. Yanlış anlaşılmayı önlemek için şunu eklemek lazım; hem İslam hukukunun uygulandığı alanları hem de vergiler, arazi hukuku, ceza hukuku gibi İslam hukunun çok ayrıntılı düzenlenmediği alanları Osmanlı yönetimi keyfi bir tarzda düzenlememiş, bu belgelerin bilinir ve belirgin olmasına özen göstererek, bunları kanunnâmeler ile düzenlemiştir. Ayrıca, bu kanunnâmelerin halk tarafından bilinir olmasına ehemmiyet vermiştir.

Mecelle'nin aynı kategorideki diğer hukuk metinlerinden farkı/farkları nelerdir?

M. Akif Aydın - Mecelle Türkçe olarak hukuk kurallarını içeren en önemli metindir. Mecelle'ye kadar fıkıh kitapları daha çok Arapça yazılmıştır. Arada Türkçe metinler de yok değildir. Ayrıca, hukuk kitapları da vardır. Fakat hukuk dilinin Türkçeleşmesi konusunda Mecelle'nin son derece önemli rolü olmuştur. Bir kanun metni yazmak çok kolay bir iş değildir. Hele medeni kanun, ticaret kanunu ve ceza kanunu gibi hukukun temel disiplinlerinde; bu alanların bütününü kapsayan bir metin yazmak son derece zor bir iştir. Hem kuralları çok iyi özümsemeniz gerekir hem de bunu anlaşılır ve yanlış anlaşılmaya mani olacak netlikte ve üslupta ortaya koymak gerekir. Bu da ancak, zaman içerisinde ulaşılan bir merhaledir. Mesela, Batı'daki önemli kanunlar ancak sonraki merhalelerde olgun bir kıvama gelmiştir. Batı'da da kanunlaştırmanın ilk örnekleri, hiç de o kadar başarılı değildir. Mecelle ilk olmasına rağmen başarılı bir örnektir ama Mecelle'nin de bir takım eksiklikleri vardır. Bunu da normal karşılamak gerekir. Nihayetinde, ilk örneğin Mecelle mükemmeliyetinde ortaya çıkması önemlidir. Bu konuda, Ahmet Cevdet Paşa'nın rolü fevkalade büyüktür. 1926'da İsviçre Medeni Kanunu'nun kabulüyle

Mecelle'nin farkı; yüzlerce kitapta, çeşitli üsluplarla yazılmış olan kuralları, medreselerin çok iyi çalıştığı dönemlerde iyi yetişmiş hukukçuların olmadığı Tanzimat Dönemi'nde, hukukçulara yardımcı olmak üzere; Türkçe olarak ortaya konmuş olmasıdır.

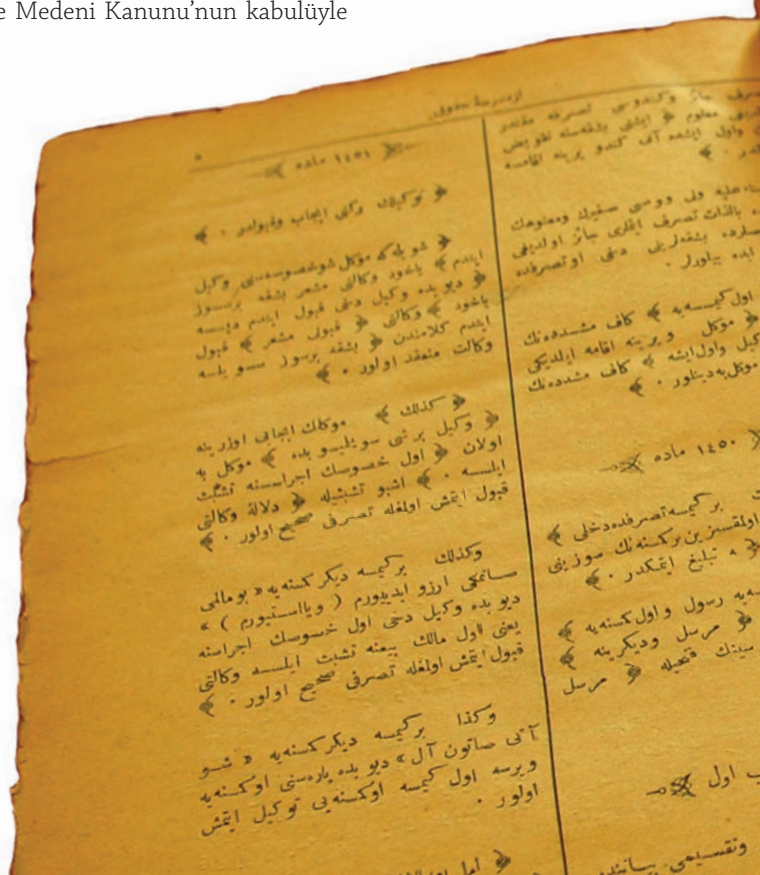

Mecelle'nin Türkiye Cumhuriyeti'nde yürürlük imkânı kalmamıştır ama ilmi bir metin olarak İslam hukuk tarihinde hala çok önemli bir yere sahiptir. İslam hukuku hakkında kitap yazan araştırmacılar, dünyanın her yerinde Mecelle'yi çok saygın ve güvenilir bir kaynak olarak kullanmaya devam etmektedirler. Belki bu noktada Ahmet Cevdet Paşa'ya değinmek gerekir.

Mecelle'nin bu kadar saygın bir hukuk metni olarak ortaya çıkmasında Ahmet Cevdet Paşa'nın rolü nedir? İyi bir yazar olması Mecelle'ye ne katmıştır?

M. Akif Aydın - Şimdi bakın, yazar olmak meselesi son derece önemlidir. Kötü hukuk metni ile iyi hukuk metni arasındaki fark, zannedildiğinden çok daha fazladır. Bu yüzden "Nasılsa bu kurallar biliniyor. Bunu herkes yazabilir." diye düşünmek fevkalade yanlıştır. Bunun yanlışlığının örneği, güncel anayasa tartışmalarında da ortaya çıkıyor. Ortaya kötü bir metin koyarsanız, bunu zaman zaman doğru yorumlamak çok güç olmaktadır. Bu bakımdan hukuk dili, kanun dili son derece önemlidir ve bunu iyi yapan kimsenin rolü zannedildiğinden daha önemlidir. Cevdet Paşa, Tanzimat Dönemi'nin en önemli sîmalarından birisidir. Çok iyi yetişmiştir. Halk kültürünü çok iyi öğrenmiştir. Hem klasik bir medrese mezunudur hem de çok erken dönemde, Tanzimat ricali dediğimiz Mustafa Reşit Paşa ve ekibiyle tanışmıştır.

Cevdet Paşa, Borça'da doğmuştur. Tanzimat'ın ilanında, 17 yaşında İstanbul'a gelmiştir. Çok çalışkan ve çok zeki bir insandır. İstanbul'da çok iyi bir tahsil yaptığını biliyoruz. Mustafa Reşit Paşa - Tanzimat'ın en önemli siması biliyorsunuz... - bir takım hukuki düzenlemeler de yapmayı arzu ettiği için bu hukuk düzenlemelerinin yerleşmiş hukukla da ilişkisini kurmak ve biraz da o gün var olan hukukçuların muhalefetini çekmemek için Şeyhülislamlık'tan bir âlim zât istemiştir. O zaman Şeyhülislam Arif Hikmet Bey, Cevdet Paşa'yı göndermiştir. Böylece Cevdet Paşa, Reşit Paşa ile tanışmış ve Fuat Paşa, Ali Paşa gibi, o dönemin en önemli sîmalarıyla beraber olmuştur. Cevdet Paşa, Reşit Paşa'ya gönderildiğinde -çok dikkate değer bir şey - 25 yaşındadır. Cevdet Paşa, Batı düşüncesini de Batı bilgisini de edinmiştir. Fransızca öğrenmiştir. Kendisinde hem klasik İslam bilimlerinin hem de Batı bilimlerinin çok yararlı bir sentezini yapmıştır. Reşit Paşa ile tanıştıktan sonra dilinde de gelişmeler olmuştur. Daha basit ve anlaşılır bir Türkçe ile yazmaya başlamıştır. Cevdet Paşa daha sonra, Tanzimat Dönemi'nde hukuk alanında yapılan bir çok reforma imza atmıştır. Tanzimat Meclisi kurulunca, Cevdet Paşa da bu meclise dâhil olmuştur. İlk defa 1858 Ceza Kanunnâme-i Hümayunu'nu hazırlayan heyete dâhil olmuştur. Sonra, aynı sene çıkan "Arazi

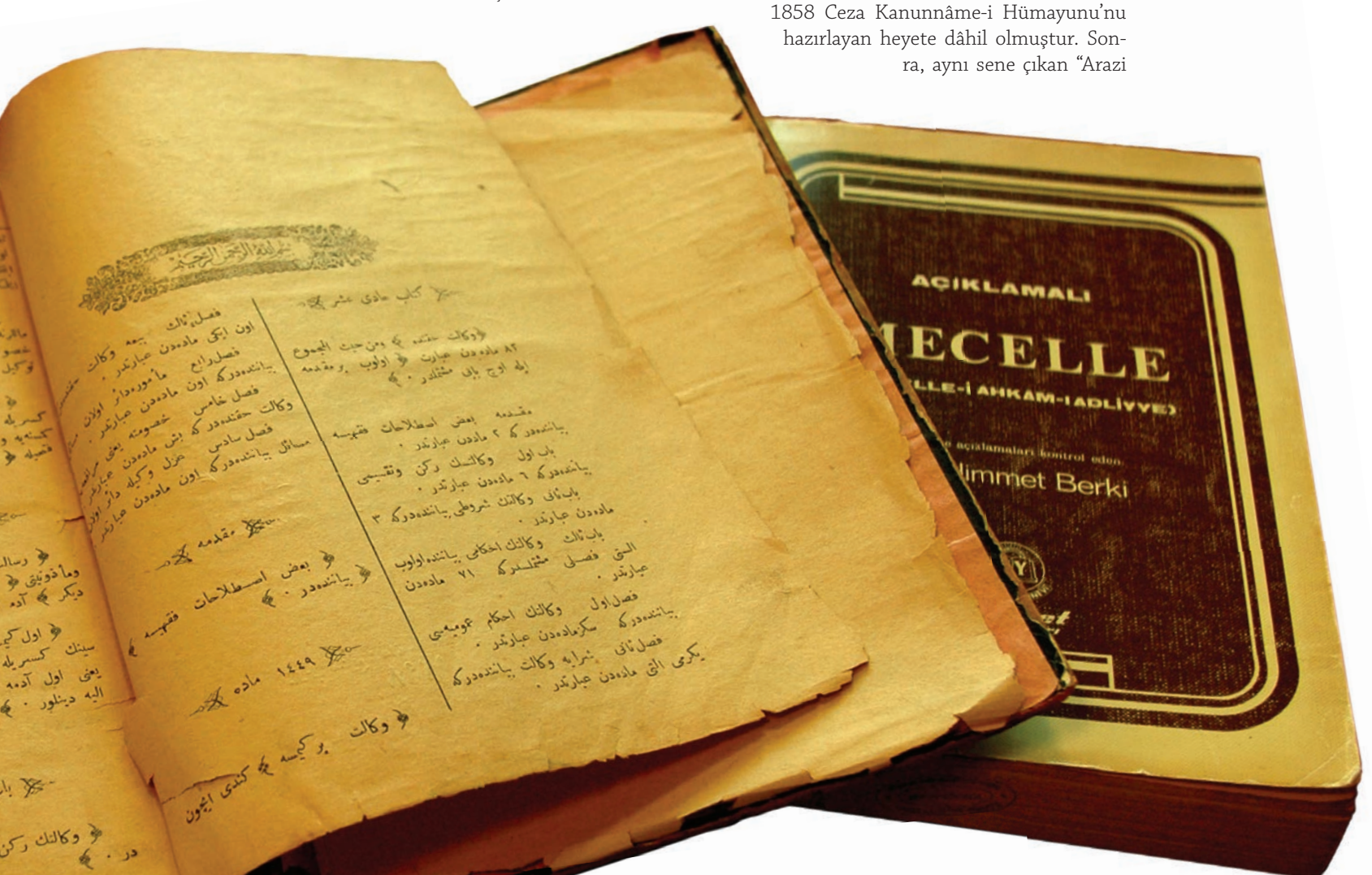

1926'da İsviçre Medeni Kanunu'nun kabulüyle Mecelle'nin Türkiye Cumhuriyeti'nde yürürlük imkânı kalmamıştır ama ilmi bir metin olarak İslam hukuk tarihinde hala çok önemli bir yere sahiptir. İslam hukuku hakkında kitap yazan araştırmacılar, dünyanın her yerinde Mecelle'yi çok saygın ve güvenilir bir kaynak olarak kullanmaya devam etmektedirler.

Kanunnâmesi"ni hazırlayan heyetin başkanıdır. Arazi Kanunnâmesi de çok önemli bir kanundur ve fevkalade güzel kaleme alınmıştır. 1858'den 68'e kadar Osmanlı Devleti'nde hazırlanan bir çok kanunnâme ve nizamnâmeyi Ahmet Cevdet Paşa kaleme almıştır. Tabiri caizse; bu alanda çok iyi yetişmiştir.

Mecelle hazırlandığında önemli bir rakibi vardı: Fransız Medeni Kanunu. Fransız hariciyesi ve Fransız hukukçuları, kendi medeni kanunlarının diğer ülkeler tarafından kabul edilmesi için çok uğraşmışlardır. Mesela; Belçika ve Mısır bunu kabul etmiştir. Daha başka ülkeler de Kod Napolyon'u benimsemişlerdir. Osmanlı Devleti'nde, Mecelle'den önce ilk olarak kabul edilen Ticaret Kanunnâmesi vardır. O da Fransa'dan alınmıştır. Dolayısıyla, Fransa hem hukuki itibar bakımından hem de Osmanlı Devleti'yle ticarette batılı tacirlere uygun hukuki zemin hazırlamak düşüncesiyle, Fransız Medeni Kanunu'nun kabulü için çok uğraşmıştır. O dönemde bu konu çok tartışılmıştır. Ali Paşa da Fransız Medeni Kanunu'nu istiyordu. Ahmet Cevdet Paşa ve Hüsnü Paşa milli bir kanun hazırlanması yönünde baskı yapmışlar, etkili olmuşlar ve Mecelle'ye başlanmıştır. İşte o dönemde, Ahmet Cevdet Paşa bu muhalefetin devam edeceğini bildiği için kanunu bir bütün olarak çıkarmamıştır. Aslında, kanunun bir bütün olarak çıkması lazımdır. Ne yapmıştır? Kitap kitap çıkarmıştır. Bunu yaparken iki amacı vardı: Bir oldu bittiyi kabul ettirmek; ikincisi de, kendisine ve çalışmasına güvendiği için Mecelle yayınlandıkça muhalefetin azalacağını düşünmesidir. Fakat muhalefet devam etmiştir. İnanıyorum ki; Tanzimat'ta Cevdet Paşa gibi 3-4 fikir adamımız daha olsaydı, Tanzimat'ın kültür alanındaki etkileri çok farklı olurdu. Cevdet Paşa çok yönlü bir insandır. Kendisini çok iyi yetiştirmiştir. Mesela, o zaman ilimler akademisi olarak Encümen-i Daniş kurulmuştur. Bu akademi bir Osmanlı Tarihi yazmayı kararlaştırmıştır ve zamanın yetişmiş insanlarına paylaştırmıştır. Dönemini yazan sadece Cevdet Paşa'dır. "Tarih-i Cevdet" bugün analitik Osmanlı tarihinin en önemli, en önde gelen ve ilk örneklerinden birisidir. Cevdet Paşa sadece hukukçu değildir. Cevdet Paşa'nın ilk görevlendirilmesi Dar-ül Muallimin'dir. Yani öğretmendir aynı zamanda. Edebiyat kitabı yazılacak; Cevdet Paşa oturmuş "Belagat-ı Osmani"yi yazmış. Hiç Türkçe bir mantık kitabı yok; Cevdet Paşa oturmuş; "Miyar-ı Sedat"ı yazmış... Modern mantığın ilk kitaplarından birisidir. Mesela, matematik kitabı lazım olmuş; Cevdet Paşa matematik kitabı yazmıştır. Böyle çok yönlü bir insandır. Çeşitli nâzırlıklar yapmıştır... Yani Cevdet Paşa gerçekten Tanzimat'ın en önemli simalarından birisidir. Mecelle, onun sayesinde vücut bulmuştur. Kitab-ül Bedia skandalından sonra, Cevdet Paşa Mecelle Cemiyeti'nin başından hiç uzaklaştırılmamıştır. Sonuna kadar Mecelle'yi getirmiştir ve tamamlamıştır.

Mecelle ile Fransız Medeni Kanunu arasında bir rekabetten söz etmiştik. Bu rekabet hukuki bir rekabet mi yoksa siyasi bir rekabet mi?

M. Akif Aydın - Tanzimat dönemindeki kanunlaştırmalara genel olarak bakarsak, bu kanunlaştırmaların önemli sebeplerinden birisinin de batının baskısı olduğunu görürüz. Endüstri Devrimi'yle Batı'da üretim artmıştır. Bu üretim artışını pazarlamak gerekiyordu. Bir de bu üretim artışına hammadde bulmak gerekiyordu. Batı'da sömürgeciliğin yayılması, hem bu hammadde ihtiyacından doğmuştur hem de pazar arama ihtiyacından doğmuştur. Osmanlı Devleti çok büyük bir pazardı. Osmanlı Devleti ile İngiltere, Baltalimanı Sözleşmesi ile gümrük duvarlarını karşılıklı olarak indirmeyi kabul etmişlerdir. Bu kağıt üzerinde eşitliği sağlayan bir anlaşmadır ama sizin İngiltere'ye satacak ürününüz yoksa o kağıt üzerindeki eşitlik hiçbir şeye yaramaz. Baltalimanı sözleşmesini örnek göstererek diğer batılı devletler de bu sözleşmeyi genişletmişlerdir. Özellikle; Kırım harbi sırasında Batı ile ticari ilişkiler çok gelişmiştir. Bu kadar yoğun ticari işlemin yapıldığı bir ortamda anlaşmazlıkların olması kaçınılmazdır. Kabul edilen ilk kanun Ticaret Kanunu'dur. İlk karma mahkeme ticaret mahkemesidir. Bunlar tesadüfi değildir. Dolayısıyla, Fransa'nın kendi kanunlarını kabul ettirme konusundaki baskısının iki sebebi vardır. Bir; Osmanlı Devleti'yle Fransa'nın ve genel olarak Batı'nın ticareti arttığı için borçlar hukuku gibi bir alanda da Batılı tacirlerin çok iyi bildiği ama Osmanlı tacirlerinin çok iyi bilmediği bir hukuki zemini ortaya koymak. Bu, düzeni iyi bilenler için çok önemli bir avantaj sağlıyor. İkincisi de; Napolyon büyük bir itibar gördüğü için hukuki ve ilmi itibar peşinde de koşmak istemişlerdir. Bu sebeple, çok büyük baskılar yapılmıştı Osmanlı'ya. Hatta Fransız Medeni Kanunu tercüme bile edilmiştir. O aşamaya gelmiştir. O ortam-

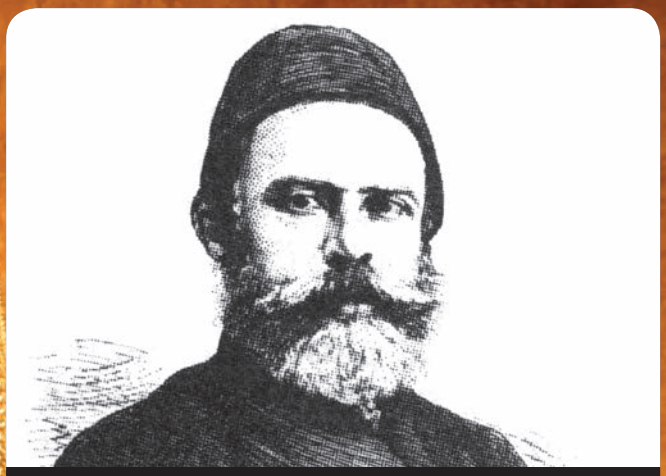

Ahmet Cevdet Paşa (1822 – 1895)

İlköğrenimini Lofça'da yaptı. 1839'da İstanbul'a gelerek Fatih'teki Papasoğlu Medresesi'ne girdi. Burada medrese öğrenimini sürdürürken bir yandan da tarih, coğrafya, astronomi, matematik gibi alanlarda özel ders aldı ve Fransızca öğrendi. Medreseyi 1844'te bitirdikten sonra Premedi (Arnavutluk) kazası kadılığına atandı. 1845'te İstanbul ruüsu alarak müderris oldu. 1846'da Sadrazam Mustafa Reşid Paşa'nın yanında görevlendirildi. Bu tarihten paşanın öldüğü 1858'e değin hukuksal konularda danışmanlık yaptı. 1849'da, olağanüstü görevle Bükreş'te bulunan Fuad Paşa'nın yanına gönderildi. 1850'de Meclis-i Maarif üyeliğiyle birlikte Darülmuallimin Müdürlüğü'ne atandı. 1851'de yeni kurulan Encümen-i Daniş üyeliğine getirildi. Bu kurul tarafından Osmanlı Devleti'nin 1774'ten sonraki tarihini yazmakla görevlendirildi. 1855'te vakanüvisliğe atandı. 1856'da Galata kadısı oldu. Bulgarca, Fransızca, Farsça bilen, bunun yanısıra matematik, felsefe, kozmoğrafya ve tabii ilimler üzerinde de çalışmış dönemin ünlü hukukçu ve devlet adamıdır. Mecelle'yi hazırlamak üzere kurulan Divan-ı Ahkâm-ı Adliye Reisliği nazırlığa çevrilince ilk adalet bakanı olmuştur. Beş kez Adalet Bakanlığı, üç kez Eğitim, iki kez Evkaf, bir kez Dahiliye, Ticaret ve Ziraat bakanlıklarında bulunmuştur.

Eserleri:
Tarih-i Cevdet: 12 ciltir. Osmanlı Devleti'nin 1774-1825 seneleri arasındaki tarihini anlatır. **Kısas-ı Enbiya ve Tevarih-i Hulefa:** 12 kısımdır. Cevdet Paşanın en tanınmış eseridir. Hazret-i Âdem'den itibaren birçok peygamberin, İslam halifelerinin, İkinci Murad'a kadar Osmanlı padişahlarının tarihinden bahseder.
Tezakir-i Cevdet: Devrinin siyasi, içtimai, ahlaki cephesini anlatmıştır. Ma'ruzat: Sultan İkinci Abdülhamid'e 1839-1876 yılları arasındaki tarihi ve siyasi hadiseleri takdim etmek için hazırlanmıştır. **Mecelle:** Ahmed Cevdet Paşa başkanlığında bir hey'et tarafından hazırlanmıştır. **Divançe-i Cevdet:** Gençliğinde yazdığı şiirleri, Sultan İkinci Abdülhamid'in emriyle bu kitapta toplamıştır. **Kavaid-i Osmaniye:** Fuad Paşayla birlikte yazdığı dil bilgisi kitabıdır. Ayrıca Belagat-ı Osmaniye - Kavaid-i Türkiye, Takvimül Edvar-Miyar-ı Sedad, Adab-ı Sedat fi-İlm-il-Adab, Hülasatül Beyan fi-Te'lifi'l -Kur'an, Asar-ı Ahd-i Hamidi, Hilye-i Seadet, Ma'lumat-ı Nafia adlı eserleri çeşitli mevzulardan bahsetmektedir.

Hiçbir hukuk sistemi her dönemde geçerli hukuk kuralı koyamaz. Hukuk kriterleri temel bir yapı oluştururlar. Bunlar üzerine, gelen bütün hukukçular şartlara uygun bir tavır alırlar. Bunu almazlarsa hukuk düzeni eskir ve zaten kullanılmaz olur. Bu bütün hukuk sistemleri için geçerlidir.

da Cevdet Paşa ve onu destekleyen hukukçular, devlet adamları böyle bir medeni kanunun alınması yerine; senelerdir uygulanmakta olan medeni kanun kurallarının, kanun olarak hazırlanmasını teklif etmişler, bunun için ısrarlı olmuşlar ve Mecelle'nin ortaya çıkması böylece gerçekleşmiştir.

Mecelle'nin evrenselliğinden söz edebilir miyiz? Mesela bazı maddeleri var bugün bile geçerliliğini koruyorlar. Örneğin suçu kanıtlanıncaya kadar herkes masumdur gibi...

M. Akif Aydın - Hukuk kurallarının bir kısmı hiç değişmez. Bir kısmı ise sonradan zamanın ve koşulların değişmesi ile eskir. Hukuk bu eskimez kuralları muhafaza eder, eskiyen kuralları değiştirir. İslam hukukuna dayanan Mecelle'nin bazı kurallarının, İslam hukukunun bazı kuralları gibi değişebilmesi söz konusudur. Ama öyle kurallar vardır ki, her zaman geçerlidir. Hukukçularımız medeni kanunun kabulünden çok uzun süre sonra bile bu kuralları uygulamışlardır. Mesela; bunlardan birisi, "Beraet - zimmet asıldır." Yani, aksi sabit oluncaya kadar kişinin suçsuz ve borçsuz olması esasıdır. Bunun gibi bir çok kuralı bulunmaktadır. Ancak içlerinde eskiyenlerin, geçerliliğini yitirenlerin olması normaldir. Hiçbir hukuk sistemi her dönemde geçerli hukuk kuralı koymaz. Hukuk kriterleri temel bir yapı oluştururlar. Bunlar üzerine gelen bütün hukukçular şartlara uygun bir tavır alırlar; almazlarsa, hukuk düzeni eskir ve zaten kullanılmaz olur. Bu, bütün hukuk sistemleri için geçerlidir. Mesela, 1926'da kabul edilen medeni kanun değişti, biliyorsunuz. Çünkü eskimişti. Bu şeklide devam etmesi mümkün değildi.

Mecelle'nin yürürlükten kaldırılması konusuna gelirsek; çok doğru bir karar mıydı? Yani hukuken mi gerekliydi yoksa siyaseten mi gerekliydi?

M. Akif Aydın - Mecelle'nin az bilinen bir yönüdür bu. Mecelle'nin yürürlükten kaldırılmasında iç dinamiklerden çok dış dinamikler etkili olmuştur. Lozan görüşmelerinin zabıtlarını okuduğumuzda; orada bunun önemli bir problem olarak ortaya çıktığını görürüz. Lozan'da iki problem çok büyük tartışma konusu olmuştur. Birincisi; Türkiye'de yaşayan yabancıların Osmanlı döneminde var olan ayrıcalıkları. Türk delegeleri, adli kapitülasyonların kaldırılmasını savunurken; yabancı delegeler, bu imtiyazların devamı yönünde çalışmışlardır. İşte orada, Mecelle gündeme gelmiştir. Türk delegelerinin başında bulunan İsmet Paşa'nın Mecelle'yi savunan güzel konuşmaları vardır. "Mecelle bizim hukuki ihtiyacımıza cevap veren son derece başarılı bir kanundur. İlla, Batılı kanunlar şeklinde olması gerekmez." diye güzel bir savunması vardır. İsmet Paşa'nın sonradan sergilediği siyasi kimlik bakımından enteresandır. Bir başka konu da; Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nde yaşayan Rum, Ermeni, Yahudi gibi azınlıklardır. Osmanlı devletinde, özellikle aile hukuku alanında bu azınlıklara otonomi verilmişti. İşte bu imtiyazın devam etmesi istenmişti Lozan'da. Çünkü "Sizin kanunlarınız İslam hukukuna dayanıyor. Bu sebeple buradaki azınlıklara uygulanmamalı." dediler. Fakat bu konudaki tartışmalar kilitlendiğinde, sonunda Türk delegasyonu savunmalarından vazgeçmiştir ve Lozan'da Batılı bir kanunun alınacağı beyan edilmiştir. Bu taahhüt çerçevesinde, yeni Türk devleti bu kanundan vazgeçmiş ve bunun yerine bir Batılı medeni kanununun alınmasını kabul etmiştir. Medeni kanununun 15. yıldönümünde bir kitap yayınlandı. Dönemin Adliye Bakanı Mahmut Bey orada diyor ki: "Bu medeni kanunun kabulünde, Lozan'da üstlendiğimiz taahhüdü de yerine getirmiş oluyoruz." Netice itibariyle, Mecelle daha çok dış dinamiklerin etkisiyle yürürlükten kaldırılan bir medeni kanunundur ama bu yön pek fazla ön plana çıkarılmaz. İç dinamiklerin tercihiymiş gibi sunulması bağımsız devlet anlayışına daha uygun düştüğü için...

Gündemde Avrupa Anayasası tartışmaları var. Mecelle Türkiye'de yürürlükten kaldırıldıktan sonra Osmanlı bakiyesi olan bazı devletlerde uzun süre uygulandı. Bunları karşılaştırdığımız zaman Mecelle, Avrupa Anayasası gibi –belki başka bir yapı içerisinde ama - bir ortak medeniyet kültürü oluşturmada işlev üstlenebilir mi?

M. Akif Aydın - Hukuk kurallarını basit kurallar gibi düşünmemek gerekir. Hukuk; sosyal yapıyı oluşturmada, şekillendirmede son derece önemli bir rol oynar. Bu bakımdan İslam hukuku çerçevesinde hukuk sistemlerini oluşturmak isteyen devletler, arzu gösterirlerse, tarihi mirastan elbette yararlanacaklar fakat günün ihtiyaçları ışığında yeni yorumlar yapmak mecburiyetinde de kalacaklardır. Dolayısıyla, İslam ülkelerinde "bu yönde bir tercih söz konusu olduğunda" tarihi miras mutlaka değerlendirilecektir. Mecelle de böyle bir çerçevede bulunan ülkeler tarafından elbette değerlendirilir. Doktrinde Mecelle'nin hala çok ağırlıklı bir yeri olduğunu söyledim...

Yaşayan Mecelle

Osmanlı coğrafyası içerisinde uzun yıllar boyunca yürürlüğünü korumayı başaran Mecelle, ülkemizde İsviçre medeni kanununun tercüme edilip, 4 Ekim 1926'da yürürlüğe girmesiyle kaldırıldı. Bununla birlikte 1918'den sonra Osmanlı İmparatorluğu'ndan ayrılan birçok ülkenin modern, laik mahkemelerinde medeni kanun olarak, yakın bir zamana kadar uygulanmaya devam etti: Lübnan'da 1932, Suriye'de 1949, Irak'da 1953 ve İsrail'de 1968'e kadar... Ayrıca Kıbrıs ve Ürdün'de de uzun yıllar yürürlüğünü korudu. 1851 maddeden oluşan Mecelle'nin genel kurallarından, günümüzde de işlevselliğini yitirmeyen en önemli birkaç maddesi:

Adet Muhkemdir

İki küçük kelimeden oluşan bu Mecelle kuralı, halen hukukun genel prensiplerinden biri olarak büyük bir ihtiyacı karşılamaya devam etmektedir. Söz konusu hükme göre; bir anlaşmanın taraflar arasında daha önceden belirtilmemiş olan bir hususundan dolayı anlaşmazlık çıkarsa, bunun çözümü için anlaşmanın yapılmış olduğu yerdeki adet ve uygulamalar esas alınır. Mantıken, anlaşmanın yapıldığı yerdeki adetlerin taraflarca zaten biliniyor olduğu kabul edilir.

Su-i Misal Misal Olmaz

Hala geçerliliğini koruyan Mecelle hükümlerinden biri daha... Anlamı ise; bir hareketi mazur kılmak için o hareket gibi kötü olan veya suç teşkil eden başka olayların örnek gösterilememesi. Mecelle'ye göre; bir hırsıza "Niçin çaldın?" diye sorulduğunda, hırsız "Falan adam çaldı, ben de çaldım." şeklinde misal göstererek, suçunu mazur gösteremez.

Beraet-i Zimmet Asıldır

Belki de modern hukuk kuralları içerisinde, sıradan insanlar arasında bile bilinirliği en yüksek olan kural. Yani; suçu kanıtlanıncaya kadar herkes masumdur.

Şek ile Yakin Zail Olmaz

Kesin olarak bilinen bir şey şüphe ile yok sayılamaz. Herhangi bir şeyin veya bir işin ortaya çıktığı yakinen bilindikten sonra; aksine delil olmadıkça o şeyin var ve gerçek olduğu kabul edilir. Sonradan ortaya çıkan şüphenin bu duruma herhangi bir etkisi olamaz. Dayanağını Kur'an'daki "Zan gerçek namına bir şey ifade etmez." (Yunus: 36) ifadesinden alan bu hüküm; toplumsal ilişkiler, ibadet ve ceza hukuku başta olmak üzere tüm alanlarda geçerlidir. Mecelle'ye göre; bir kimse alacaklı olduğu kişiye "Bana borcun yoktur." dese, sonra bundan şüphe edip, borçlu olduğunu söylese dahi borç düşmüş sayılır.

Ehven-i Şerreyn İhtiyar Olunur

Bir kimse iki yanlıştan birini işlemeye mecbur kalırsa; hafif olanını işleyip, diğerini terk etmelidir. Osmanlı devlet geleneği içerisinde çok tartışılan "kardeş katli" meselesi, bu ve benzeri kurallarla açıklanmıştır.

Zarar-ı Ammı Def İçin Zarar-ı Has İhtiyar Olunur

Genel bir zararı ortadan kaldırmak için özel zarar tercih edilir. Örneğin; bilgisi yeterli olmayan bir doktorun görevini yapmasına engel olunabilir veya hakimler, konunun uzmanlarının görüşlerini alarak, fiyatların belli bir düzeyde tutulması için önlem alabilir.

Def-i Mefasid Celb-i Menafiden Evladır

Yani fayda getirecek bir işi yapmak, aynı zamanda karmaşa veya zararlı bir işi de yapmayı beraberinde gerektiriyorsa, söz konusu zararlı işi yapmamak için faydanın terkedilmesi daha iyidir. Ancak işin yararı zararıyla kıyaslanamayacak kadar büyükse zarar dikkate alınmaz. Örneğin bir kişinin evinin yakınına bir demirci dükkanı açılsa ve dükkan sebebiyle eve büyük bir zarar gelebilecek olsa bu dükkan kapattırılabilir. Nitekim yalan söylemek büyük bir zarar/yanlış sayıldığı halde, iki kişiyi barıştırmak daha büyük bir fayda sayıldığı için bu konuda yalan söylemeye izin verilmiştir.

Bir İş Dıyk Oldukta Müttesi Olur

Bir işte daralma görülünce izin ve kolaylaştırma yönüne gidilir. Örneğin bir kimse veya topluluk istisnai bir darlık yaşamaktaysa, bu darlıktan kurtuluncaya kadar onlara kolaylık tanınır. Aynı şekilde; borcunu ödeyemeyen kişiye borcunu ödemesi için zaman tanınır. Darlık ortadan kalktığı zaman hüküm aslına döner.

Meşakkat Teysiri Celbeder

Bir işte zorluk çıkarsa kolaylaştırma cihetine gidilir. Bu kural İslam fıkhının en temel kaidelerinden biridir. Fıkıhçıların ahkâm-ı şer'iyyede gösterdikleri kolaylık ve izinlerin bir çoğu da bu kaideden çıkarılmıştır.

GÜZELLİĞİN BERRAK AKSİ: ANİKYA İZNİK ÇİNİ

Anikya İznik Çini, 17. yy'ın sonlarında bilgi ve belge bırakmadan tamamen yok olan İznik Çini sanatını, geleneksel yöntemler ile aslına uygun olarak, İznik'teki atölyesinde yeniden üretmek ve bu sanatı çağdaş tasarımlarıyla ülkemize ve dünyaya tanıtmak amacıyla kurulmuş.

Bugüne kadar duvar süslemelerinde veya evani (kap kacak) olarak kullanılan İznik Çinileri, 2000 yılında Anı Tasarım olarak faaliyete başlayan ve bugün Anikya markası ile çalışmalarını sürdüren Anikya İznik Çini'nin, Beylerbeyi'ndeki mekânında yeniden yorumlanarak, modern tasarımlarla, yeni kullanım alanlarında hayat buluyor. Anikya, kurumsal hediyelikler ve mimari çalışmalarının yanı sıra, tuval üzerine yapılan tablolar gibi çinili tablolar tasarlamaya ve uygulamaya başlayarak İznik Çini'sinin iç dekorasyonda da yerini bulmasını sağlamış.

Doğru markalaşmak...

Anikya ürünleri, dünyanın bir çok ülkesinde gerek hediyelik sektöründe, gerekse mimari sektörde gittikçe büyüyen iş hacmi ile yer almaya başlıyor. Ülkemizde bulunan Dünya Nato Zirvesi'ne katılan liderlere ve eşlerine yapılan özel tasarımlar, İznik Çinisinin tüm dünyaca tanınmasına imkân sağladı. Laura Bush, Ludmilla Putin, Anikya'nın tasarımlarını taşıyan dünya çapındaki önemli kişilerden iki örnek sadece. Bakü – Tiflis – Ceyhan boru hattı açılışı ve Akdamar Kilisesi açılışında da üst düzey misafirlere Anikya tasarımlarından hediye edildi. Anikya'nın çalışmalarının önemli bir kısmını da kurumsal hediyelikler alıyor.

Anikya'nın güzellikle uğraşıp yeniden güzellikler üreten çizgisinin temelinde iki hanımefendinin parmağı var. 2000 yılında Nejla Hanım, Anı Tasarım olarak hayalindekileri gerçeğe dönüştürmek üzere adımlar atarken; Sevinç Hanınmefendi de o sıralar Birleşmiş Milletler Gelişim Programı'nın Gönüllü İznik Sekreterliği'ni yapıyor. Çini ile ilgili Süleymanpaşa Medresesi, Çinicilik Çarşısı ve ardından atölye kurulması Sevinç Hanım'ın değerli çabaları ile olmuş.

Sevinç Hanım, başarılarının ardındaki sırrın doğru markalaşmak olduğunu vurguluyor. Proje bazında çalıştıklarını, müşterilere özel tasarımlar yaptıklarını ve işleri arasında kalite farkı gözetmediklerini, tüm projelerde kaliteden asla ödün vermediklerini söylüyor.

Hilmi Şenalp ile vapur iskeleleri, Gülhane'de İslam Bilim ve Teknoloji Müzesi, Beşiktaş – Bakırköy Vapur İskeleleri Anikya'nın son dönemdeki çalışma başlıkları arasında...

Anikya'nın satış ve PR faaliyetlerini Sevinç Hanım yürütürken tasarım çalışmalarını ise Nejla Hanım yürütüyor. Firma, bir reklam ajansı gibi müşterilerine yönlendirmede bulunuyor. Sevinç Hanım'ın hazırladığı brief'in ardından 3 boyutlu çalışmalar başlıyor. Amaç 'kültürel ürün pazarlamak' olduğu için pazar değeri ve geleneksel öğeler aynı anda hesaba katılmalı.

Fonksiyonellik ve estetik bir arada

Nejla Hanım, hemen hemen bütün geleneksel sanatları-

"Desenler o kadar ince matematiksel dengelere sahip ki; onları olduğu gibi kullanmak mecburiyetindeyiz. Ancak renk kombinasyonları uygulayabiliyoruz."

Sevinç Nika ve Nejla Şiren

mızda olduğu gibi fonksiyonellik ve estetiğin kendi ürünlerinde de bir arada olduğunu vurguluyor. Unutulmaya yüz tutmuş bir sanatı, dokunulan objeler olarak icra etmekte ve böylece hayatın içine katmakta olduklarını söylüyor. Bu yolla sanatçılarımıza istihdam sağladıklarını belirtiyor. Nejla Hanım; "Tüketilmeyen bir şey yaşamaz, sanat tüketildiği vakit sürdürülebilir oluyor." diyor ve ekliyor; "Bakü - Tiflis - Ceyhan Boru Hattı Türkiye'den geçerken, buradaki sanatsal dokudan bir parça almak istediler. Biz de onlara bunu sağladık, dünyanın bir ucuna bir mesaj vermiş olduk; böylece boru hattı Türkiye'den tam anlamıyla geçmiş oldu". Nejla Hanım, proje bazında tasarım çalışmalarını titizlikle yürüttüklerini, konu ile konsept arasında ince bir bağ kurduklarını söylüyor ve ekliyor "İTO için bir çalışma yapmamız istendiğinde, Kapalı Çarşı'yı İstanbul ticari hayatı için bir imge olarak düşünüp, uyguladık ve çok beğeni kazandı. Boru Hattı'nın logosu ile bizdeki geleneksel çini motiflerinden birini örtüştürerek yeni bir logo oluşturduk. Tüm bunları yapabilmek için arşivlere gidiyoruz, kütüphanelere giriyoruz." "Tamamen elle yapılan bir süreç ile çiniler ortaya çıkıyor" diyen Nejla Hanım; "çağdaş yorumu taşıyıcı malzemelerde de uyguluyoruz. Endüstriyel noktaları modernize ediyoruz. Kendi içinde bir kontrast uyguluyoruz. Desenler o kadar ince matematiksel dengelere sahip ki; onları olduğu gibi kullanmak mecburiyetindeyiz. Ancak renk kombinasyonları uygulayabiliyoruz."

Nejla Hanım mimar odaklı çalışmalarının artmasını temenni ettiklerini söylüyor. "Malesef mimarlarımız kendi çizgilerimize, geleneksel sanatlarımıza çok yabancı; bunları modernize edip uygulamaktan çekiniyorlar. Bu motifler karışık gözükebilir, fakat bunları sadeleştirmek de kendilerinin elinde." Sonuç olarak mimarlar, kendi geleneksel sanatlarını iyi çalışmak zorunda.

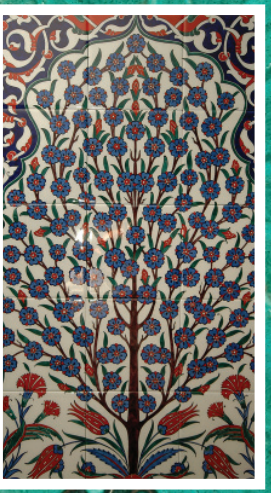

VARSA YOKSA BORSA!

Hindistan Borsası'ndan 2001 yılında toplam bin şirket işlem görürken, 2006'da bu sayı 5 bin 952'ye çıktı. Şirketlerin halka arz yoluyla yeni kaynaklar bulmasının hem şirket hem yatırımcı hem de devlet açısından büyük yararları var: Şirketler faizsiz kaynak bularak işlerini büyütürken, yatırımcılar denetlenen bir şirkete yatırım yapmanın güvenine sahip oluyorlar. Devlet ise bilançoları net olan şirketlerin artmasıyla vergi gelirlerini daha rahat kontrol edebiliyor. Tabi ki borsadaki oyun ve oyunculara da dikkat etmek gerekiyor.

SİZ HALA HALKA AÇILMADINIZ MI?

Halka arz; çok sayıda hisse senedinin, önceden bilinmeyen yatırımcılara çağrı ve ilan yoluyla satışı olarak tanımlanabilir. Şirketler halka açılmak ve hisse senetlerinin organize bir pazarda işlem görmesini sağlamak suretiyle her şeyden önce önemli bir finansman kaynağından yararlanırlar. Halka açılma ve borsada işlem görmeye başlanması ile şirketlerin sağladıkları faydaları aşağıdaki gibi başlıklandırabiliriz.

1. Finansman Sağlamak

Hisse senetlerini primli fiyatla halka arz etmekle şirketler, alternatif finansman yöntemlerine göre daha düşük maliyetle ve uzun vadeli bir kaynağı kullanmaktadırlar.

Ayrıca şirketler, halka açıldıktan ve hisse senetleri borsada işlem görmeye başladıktan sonra da hisse senetlerini teminat göstererek kredi kullanabilme, borç senedi ihraç edebilme imkânlarından yararlanmak suretiyle finansman sağlayabilmektedirler.

2. Likidite Sağlamak

Halka arz edilen hisse senetlerinin organize bir pazarda, istenilen zamanda, gerçek arz ve talebe göre oluşan fiyatlarla, şeffaflık içerisinde alınıp satılmasını sağlayarak hisse senetlerine likidite kazandırılmakta, mevcut ortaklara önemli bir imkân sağlanmaktadır.

3. Yurtiçi ve Yurtdışı Yaygın Tanıtım

Hisse senetleri borsada işlem gören şirketler hakkındaki çeşitli bilgileri borsanın şeffaflık ve kamuyu aydınlatma işlevi çerçevesinde, yurt içi ve yurt dışı yatırımcılara; veri yayın kuruluşları, basın ve yayın kuruluşları ile diğer görsel yayın kuruluşları vasıtası ile sürekli olarak ulaştırılmaktadır.

Bu bilgi dağıtımı şirketlerin ve şirket ürünlerinin hem yurt içinde hem de yurt dışında tanınmalarına yardımcı olmaktadır. Yaygın tanınmanın sağladığı avantaj çerçevesinde gerek yur tiçi ve gerekse yurt dışında yerleşik bulunan ve aynı sektörde faaliyette bulunan şirketlerle işbirliğine gidebilme, ortak girişim oluşturma ve benzeri konularda çalışmaların yapılabilmesi imkânı doğabilmektedir.

4. Kurumsallaşma

Bilindiği üzere, ülkemizde faaliyette bulunan şirketlerin karakteristik özelliği, aile şirketi hüviyetine sahip olmalarıdır. Bu durum, şirketin ömrünün genel olarak kurucusu olan aile fertlerinin ya da yönetimde söz sahibi olan aile bireylerinin ömürleri ile sınırlı olmasını beraberinde getirebilmektedir.

Şirketlerin, hisse senetlerini halka arz etmesi ve menkul kıymet borsalarında işlem görmeye başlamaları, SPK ve İMKB'nin incelemelerini içeren bir süreç dahilinde gerçekleşmektedir. Ayrıca, şirketler işlem görmeye başlamalarından sonra mali tablolarını belirli dönemlerde bağımsız denetim kuruluşlarına denetlettirmekte ve SPK ve İMKB'nin sürekli denetimine tabi olmaktadırlar.

Bu çerçevede, şirketler halka açılarak ve hisse senetlerinin menkul kıymet borsasında işlem görmesinin sağlanması ile sermaye piyasasının denetim mekânizmaları sayesinde kurumsallaşma süreçlerini hızlandırmakta ve modern yönetim tekniklerine daha kısa sürede kavuşabilmektedirler.

5. İkincil Halka Arz Imkânı

Şirketler, sadece birincil halka arz ile değil; hisse senetleri işlem görmekte iken yatırım ve benzeri ihtiyaçları nedeniyle ortaya çıkan kaynak gereksinimlerini mevcut ortaklarının rüçhan haklarını kısıtlamak suretiyle gerçekleştirebilecekleri "İkincil Halka Arz"lar ile karşılamak suretiyle yeniden bir finansman imkânı yaratabilirler.

Bilindiği üzere, gelişmekte olan ülkelerdeki sermaye bi-

İMKB endeksleri ve işlem gören hisse senetlerinin fiyatları, diğer dünya borsalarında olduğu gibi başlıca üç etmenden etkilenirler; dünya ekonomisinin durumu ve gidişatı, yerel (Türkiye'nin) ekonominin durumu ve gidişatı ve sektör/firmanın durumu ve performansı.

rikiminin yetersizliği, ülkelerin ekonomik gelişim sürecini olumsuz yönde etkilemektedir. Bu çerçevede, şirketler büyümek, gelişmek, yatırım yapmak ve globalleşen dünyada rakipleri ile rekabet edebilmek için gerekli olan sermayeyi bulmakta zorlanmaktadırlar. Borsa şirketi olarak; sermaye piyasasından kaynak temin edilerek, şirketlerin kaynak problemlerinin çözümüne sağlanan katkının önemi son yıllarda artarak devam etmektedir.

Halka Arz Yöntemleri?

Aile şirketleri veya bir kaç ortağın bulunduğu şirketler, yukarıdaki sebeplerden biri veya birkaçını dikkate alıp halka açılmayı düşünüyorsa, kullanabileceği birkaç metot vardır ve genellikle bir danışman aracı kuruluş kullanıldığından, aracı kuruluşun hazırlayacağı öneriler arasından, şirket yönetimi en uygun metodu seçecektir. Çok fazla halka açılma metodu olduğundan, biz burada belli başlı birkaç metodu kısaca anlatmakla yetineceğiz.

Sabit Fiyatla Talep Toplama Yöntemi; bu metotta, şirket ortakları yapılmış olan ön fizibilite çalışmaları ışığında, belli bir fiyat ve arz edilecek hisse miktarı belirler. Bu, ilgili yatırımcı grubuna sunulur ve isteyen kişilerden talepleri toplanır. En sonunda, hisselerin karşılığını yatırmış olan yatırımcılara hisse senetleri dağıtılır. Bu metotta, aracı kurum sadece yatırımcılar ile şirket arasında elçilik görevi görebileceği gibi, halka arzı kendisi de üstlenebilir (underwriting). Underwriting anlaşması çerçevesinde, arzı kendisi üstlenen bir aracı kuruluş, hisselerin tamamını satmayı taahhüt eder. Satamadığı senet olursa, bu durumda satılamayan kısmı kendisi almakla mükelleftir.

Halka açılacak senetler, sermaye artırımında ortakların rüçhan haklarının kısıtlanması yoluyla (şirket yapmayı düşündüğü bedelli sermaye artırımına mevcut ortakların kullanım haklarını kısıtlar ve primli fiyattan bu tutarlar halka arz edilir) olabileceği gibi ortakların payından satılması yoluyla da olabilir.

Fiyat Teklifi Alınması Yöntemi; bu metotta, şirket belli bir taban limitin altında olmamak koşuluyla, senetler için teklif edilen fiyatları alır ve nihai karara göre hisseler satılır.

Bir başka metot ise gelişmiş ülkelerde sıkça kullanılan; senede dönüştürülebilinen tahvil ihraç etme yoluyla (convertible bonds) olabilir. Burada, şirket yatırımcılara tahvil ihraç eder ve bu tahvilde, tahvil sahibine önceden belirlenen bir fiyattan hisse senedi alma hakkı verilir. Eğer tahvil sahibi (bondholder) ileride oluşacak konjonktürde fiyatı uygun bulursa tahvilini hisse senediyle değiştirir.

Hisse Senetleri Nelerden Etkilenir?

İMKB endeksleri ve işlem gören hisse senetlerinin fiyatları, diğer dünya borsalarında olduğu gibi başlıca üç etmenden etkilenirler; dünya ekonomisinin durumu ve gidişatı, yerel (Türkiye'nin) ekonominin durumu ve gidişatı ve sektör/firmanın durumu ve performansı.

Global Ekonomi'deki herhangi bir gelişme, tüm ülke ekonomilerini az veya çok etkileyeceği gibi, o ülkedeki ilgili veya tüm firmaları da dolaylı veya dolaysız olarak etkileyecektir.

Örneğin; şirketimizin Petkim'den hammadde olarak herhangi bir petrokimya ürününü aldığını (girdimiz) ve bunun az veya çok nihai ürünümüzde (çıktımız) bir ağırlığının olduğunu düşünelim. Dünya petrokimya piyasalarında oluşabilecek herhangi bir nedenden dolayı bir dalgalanma, Petkim'in maliyetini değiştirecektir. Bu değişikliği de Petkim, bizim alış fiyatımıza yansıtacaktır. Sonuçta, biz de bunu kendi ürünümüzün fiyatına yansıtmak zorunda kalacağız. Dalgalanma, fiyatlarda bir artış şeklinde olursa, bizim rekabet gücümüzün azalması ve/veya kar marjımızın daralması şeklinde etkisi olabilir. Bu da bizim ciromuzu ve net kârımızı etkileyebilir.

Global etkinin yansıması bir çok şekilde olabilir. Mesela; şirketimizin Almanya'ya Euro üzerinden ihracat yaptığı-

nı ve ürünümüzün önemli bir hammaddesini Amerika'dan dolar (USD) olarak ithal ettiğini düşünelim. Bu halde, bizim kâr marjımız büyük ölçüde Dolar/Euro paritesine bağlı olacaktır. Uluslararası döviz borsalarında oluşacak pariteler bizi etkileyecektir ve faaliyetlerimiz esnasında bu paritenin gidişatını doğru tahmin edemezsek veya paritenin dalgalanmalarına karşı önlemimizi alamazsak (ör. hegde ederek, bir finans tekniği), şirketimiz bu durumdan olumsuz olarak etkilenebilecektir.

Diğer bir örnekte; şirketimizin tekstil alanında faaliyet gösterdiğini düşünelim. Ülke olarak tekstil sektöründe güçlü ve birçok avantajımız olduğunu, Avrupa Birliği süreci ile birlikte, gelecek için çok umutlu olduğumuz için yeni yatırımlara (kapasite arttırımı ve modernizasyon) girişmiş olalım. Fakat, dünya'da bazı sebeplerden dolayı bir kriz (ör. Uzakdoğu veya Rusya krizi) çıktığında, uluslar arası pazarımız daralırsa, bu bizim tam kapasitede çalışamayacağımız anlamına gelir. Bu durumda yeterli ihracat yapılamazsa, kullanılmış olan kredilerin geri ödemelerinde zorlanabiliriz. Belki de bu, bizim iflas etmemize bile sebep olabilir.

Ulusal ekonomideki, yani Türkiye ekonomisindeki herhangi bir gelişme; Türkiye'deki şirketleri, bulundukları sektöre ve gelişmenin yapısına göre az veya çok etkileyecektir. Ekonomideki büyüme hızı, işsiz sayısı, enflasyon, faiz oranları, vergi oranlarında olabilecek değişiklikler, olağan üstü halin ilan edilmesi, teşvik politikasındaki değişimler vb. akla ilk gelen örneklerdir. Ulusal ekonominin etkilerini de örnekleme yoluyla açıklamaya çalışalım.

Örneğin; Almanya'ya ağırlıklı olarak ihracat yapan ve girdilerimizin çoğunu iç piyasadan yani YTL olarak sağladığımızı düşünelim. Eğer hükümetimiz, kurları hızlandırıcı (reel olarak YTL nin değerini düşürücü) yani Dolar, Euro gibi yabancı para birimlerinin para birimimiz karşısında hızlı artması gibi bir politikayı benimserse, bundan şirketimizin olumlu olarak etkilenmesi büyük bir ihtimaldir. Çünkü girdilerimiz değer kaybeden YTL, buna karşılık çıktılarımız değer kazanan Euro üzerinden olacağından, kâr marjımız ve dolayısıyla kârımız artacaktır.

Şirket veya sektör olarak etkiler de, sektörün veya özel olarak o şirketin ürünlerine talebin azalması şeklinde bir eğilimin olması, sektöre karşı devletin desteğinin olması veya eski desteğinin kalkması, sektörel olarak girdilerin pahalanması, dış pazarlarda rekabetin zorlaşması, sektöre aşırı yatırımın (atıl kapasitenin) yapılmış olması vb. akla ilk gelen örnekler olmakla birlikte, özelde şirketlerin yanlış yönetimleri de sayılabilir.

Diğer bir örnekte; şirketimiz GB öncesi ülkenin önde gelen bir otomotiv üreticisi olsun. Yabancı bir otomotiv üreticisinden aldığımız "know-how"la birlikte fazla rakibimiz olmadığı ve gümrük duvarlarıyla birlikte dış rekabete karşı korunduğumuz için fazla bir yatırıma gereksinim duymadan, pazarın isteği kadar üretim yapıp bunu pazarlıyor olabiliriz. Fakat yeni hükümetimizin GB'ne girmeye karar verdiğini ve anlaşmanın bir maddesi gereği, otomotiv sektöründe ithalatçıların aleyhinde olan fazla vergileri kaldırdığını düşünürsek, bu satışlarımızı olumsuz etkileyecek, faaliyetlerimizin sonucu zarar etmemiz kolaylaşacak, ayrıca daha kârlı duruma geçmemiz de zor olabilecektir.

Türk Borsası'nın Tarihçesi

Sermaye Borsaları (Security Exchanges), değerli evrakların (menkul kıymetlerin) ticaretinin yapıldığı kurumsal piyasalardır. Bir piyasadır, çünkü menkul kıymetlerin ticaretinin yapıldığı yerlerdir. Kurumsaldır, çünkü kendine özgü kuralları ve standartları varır.

Borsalar, sadece hisse senetleri için değil, başka tür emtiaların (ticari malların) ve enstrümanların da ticaretinin yapıldığı yerlerdir. Örneğin, bono ve tahviller genellikle menkul kıymetler borsalarının içerisinde ticareti yapılageldiği halde, döviz ticareti için döviz borsaları (forex, foreign exchange) veya mal ticareti için emtia borsaları (commodity exchange) vardır. Örneğin, pamuk fiyatlarının belirlendiği ve ticaretinin yapıldığı pamuk borsaları vardır (Türkiye'de de İzmir'de pamuğun vadeli ticaretin yapılacağı bir vadeli işlemler borsası kurulma aşamasındadır).

Türkiye'de borsanın tarihi, Osmanlının son dönemlerine kadar uzanmakla (özellikle bono piyasası) birlikte 1970 ve 1980'lerin ilk yarısında, mekân olarak Sirkeci Vakıf Han'da bir tür tezgah üstü piyasa (OTC; over the counter) şeklinde faaliyette bulunuyordu.

İstanbul Menkul Kıymetler Borsası (İMKB), konjonktürel gelişmeler sonucu, hisse senetlerinin ticaretinin düzenlenmesi ve standartlaştırılması amacıyla 1986 yılında Karaköy-Tophane'de faaliyete başladı. Günümüzde, kendi modern binasıyla İstinye'de faaliyetini sürdürmektedir.

VERİMLİ TOPLANTI BİR SANATTIR!

İş yönetiminde toplantıların etkili ve verimli, başarılı ve yararlı olması yöneticinin uyguladığı tekniklere bağlıdır. Başarısız bir toplantı yapmaktansa hiç yapmamak daha kârlıdır. Hedefe ulaşmak için adeta sanatkarane teknikler uygulamak gerekir. Dikkate alınması gereken birçok etken vardır.

Yönetimde toplantı tek çare değildir. Toplantı, en iyi iletişim aracı da değildir. Yöneticiler toplantıları, yönetme ve karar vermede tek araç olarak görmemelidir. Zira, yöneticinin elinde birçok sevk ve idare aracı vardır ve toplantı bunlardan sadece biridir.

Yöneticinin, kötü bir toplantı yapmaktansa hiç toplantı yapmaması daha iyidir veya toplantı yönetimini bir yardımcısına devretmesi yeğdir. Hatta toplantı yapmak yerine, ilgilileri çağırarak ikili görüşme yapmak, yazılı not ya da rapor istemek veya telefonla konuşmak da etkili ve yararlı bir yöntemdir.

Ancak yeni bir karar almak, yeni bir düzenleme veya uygulamada bir değişiklik yapılmak istendiğinde yöneticinin bunu mutlaka toplantı yöntemiyle, katılmalı bir şekilde gerçekleştirmesi tavsiye edilir. Aksi halde, yönetimde tek başına yapılan değişiklikler ve düzenlemeler, tek başına alınan kararlar daima tepkiye ve direnc sebep olur, uygulamada da başarısızlık söz konusudur.

Her yönetici yönetimde başarılı olabilmek için toplantı yönetimi ile ilgili temel ilkeleri ve teknikleri iyi bilmek ve tatbik etmek zorundadır.

Etkili ve verimli toplantı yönetimiyle ilgili temel kurallar şunlardır:

1. Toplantı Öncesi Kurallar

a) Toplantıdan başka seçenek olup olmadığını araştırın. Gereksiz ve önemsiz toplantı düzenlemeyin. Gereksizse iptal edin veya bir başka toplantıyla birleştirin. Gereksiz toplantı düzenlenmesine de izin vermeyin. Katılacağınız bir toplantıya (önemine göre) temsilcinizi gönderin. Sık sık toplantı yapmayın. "Her çarşamba toplantı gününüzdür." gibi saplantıya kapılmayın. Ancak gerektiğinde toplantı yapın.

b) Toplantıya katılanların sayısını sınırlı tutun ve bu sayıyı en aza indirin. Sadece gerekli ve ilgili olan kişileri toplantıya çağırın. Toplantıya gerektiğinden fazla kişi gelirse veya ilgisiz olduğu halde gelen varsa bunları kibarca geri yollayın.

c) Toplantı vaktini belirlerken, katılanların kendi işlerine ayıracakları zamanı göz önüne alın. Toplantı saatinin uygun olmasına dikkat edin. Öğle yemeğinin ardından ve akşam mesai bitiminde yapılacak toplantılardan kaçının. Özellikle akşam toplantılarının uzaması halinde kişilerin özel programları alt üst olabilir. Toplantının uzamaması için, işin niteliğine de uygunsa, toplantıyı öğle yemeğinden önce veya mesai bitiminden önce yapın.

d) Toplantı için önce uygun bir yer seçin ve o yerin top-

Toplantıya katılanların sayısını sınırlı tutun ve bu sayıyı en aza indirin. Sadece gerekli ve ilgili olan kişileri toplantıya çağırın. Toplantıya gerektiğinden fazla kişi gelirse veya ilgisiz olduğu halde gelen varsa bunları kibarca geri yollayın.

lantı saatinde boş olacağından, toplantı salonunun bir üst yöneticinin emriyle elinizden alınmayacağından emin olun. Toplantınızın yer ve saatini son anda değiştirmeyin. Aksi halde astlarınız toplantının önemli olmadığını düşünürler.

e) Toplantı öncesi hazırlık işleriyle ilgili bir liste yapın; gereğini ve neticesini isteyin. (Toplantı yerinin boş olması, ısıtılması, havalandırılması, temizlenmesi, ikram edilecek şeylerin temin edilmesi, kalem, kağıt konulması, tepegöz bulundurulması, katılacaklara isimlikler yaptırılması v.s.) Toplantı hazırlık listesi sekretere veya idari işler sorumlusuna verilerek de icra edilebilir.

f) Toplantı yapmadan önce toplantının amacını iyi saptayın ve toplantı gündemini hazırlayarak önceden ilgililere dağıtın. Ancak gündemde saatler belirtmeyin; toplantının süresini kafanızda dilimleyin. Her konuya önemine göre süre verin. Toplantıya katılanlar toplantının biteceği zamanı bilsin yeter.

g) Danışma, işbirliği sağlama veya karar alma amacıyla yapılan toplantıların kurultay gibi kalabalık olmasından kaçının. Toplantı grubu ne kadar küçük olursa karar alma ve sonuca varma o kadar kolay olur. Bu nedenle, ideal toplantı sayısı 7 ile 11 kişiden oluşmalıdır. Zira, sayı arttıkça toplantı verimi düşer, yönetme ve karar verme güçleşir. Ancak, bilgi ya da genel direktifler vermek amacıyla yapılan toplantılar kalabalık olabilir.

h) Etkili olmak için dar alanda toplantı yapmayı tercih edin. 10 kişiyle 100 kişilik

salonda toplantı yapmayın. Ancak, bir toplantıda zıtlıkları, tartışmaları en aza indirmek ve ilgiyi azaltmak istiyorsanız geniş alanda toplantı yapın. Eğer etkili canlı, heyecanlı ve tartışmalı bir toplantı yapmak istiyorsanız, toplantı yerini dar tutun. Çünkü dar alan iletişimi (haberleşmeyi) arttırır.

2. Toplantı Sırasındaki Kurallar

a) Toplantıya daima vaktinde başlayın, katılanları da bu konuda uyarın. Hatta belli kişiler toplantılara 15-20 dakika erken yada geç geliyorlarsa ikaz edin. "Ya zamanın da gelsinler ya hiç gelmesinler".

b) Uygunsa toplantıyı ayakta yapın. Bu yöntem toplantıyı hızlandırır ve çabuk sonuçlandırır.

c) Toplantıya gündemle başlayın ve amacını açıklayın. Gündemden uzaklaşmayın (Toplantıya, "Bu toplantının amacı... Buraya... için toplandık" gibi sözlerle başlayın).

d) Toplantıda 20-30 sayfalık raporlar okutmayın. Aksi halde kimse ilgilenmez, dinlemez ve etkilenmez. Uzun çalışmalar sonucu ortaya çıkan önemli noktaları en çok iki sayfalık bir özet halinde sunun ve zamanı tartışmaya ayırın. (Ancak raporu önceden katılanlara dağıtın).

e) Toplantıda konuşulanları dikkatle dinleyin. Konuşmaları not ederek dinlediğinizi de açıkça belli edin.

f) Toplantının akışını sağlayın. Yan konulara sapılmasına izin vermeyin. Toplantıları aksatacak kesintileri önleyin. Toplantıda oynanan oyunlara ve katılanların rollerine dikkat edin. Toplantıda başka konular ortaya atan kişilere nezaketle engel olun. Kaba davranmaktan kaçının. Çünkü herkes mağdur olanı tutar.

g) Toplantıya katılan herkesi tartışmaya sokun. İçe dönük kişileri konuşturun. Çok konuşan ve sık sık söz alan kişileri de sınırlayın. Kişilere gerektiği kadar söz hakkı verin.

h) Toplantının temel amacını her an göz önünde bulundurun. Ancak, kendi fikir ve önerinizi en sona saklayın. Önce toplantıya katılanların görüş ve önerilerini alın; değerlendirmenizi yapın. Nihai bir karara vardıktan sonra, toplantı sonunda kendi görüşünüzü (yani kararınızı) açıklayın ve toplantıyı kapatın. Toplantılarda, toplantı yöneticisi olarak ilk ve son sözü daima siz söyleyin.

i) Toplantıda, kimin hangi konuda ve ne zaman konuşacağına siz karar verin. Böylece kontrolü ve katılmayı sağlayın ve sapmayı önleyin.

j) Toplantıda görüşülen konuda sizin amaç ve hedefinize aykırı, ters bir karara doğru genel bir eğilim varsa veya toplantı gidişatı amaca ulaşacak gibi görünmüyorsa oylama yapmadan veya karara bağlamadan, toplantıya ara verin veya toplantıyı sona erdirin.

k) Toplantıda, istediğiniz doğrultuda karar almak için, sizi destekleyen ve sizin fikrinizde olanlara öncelikle söz verin. Bu takdirde çekimser olanlar da sizin tarafınıza geçecek, karşı olanlar ise açıkça karşı çıkmaktan çekinecektir.

Toplantının temel amacını her an göz önünde bulundurun. Ancak, kendi fikir ve önerinizi en sona saklayın. Önce toplantıya katılanların görüş ve önerilerini alın; değerlendirmenizi yapın. Nihai bir karara vardıktan sonra, toplantı sonunda kendi görüşünüzü (yani kararınızı) açıklayın ve toplantıyı kapatın. Toplantılarda, toplantı yöneticisi olarak ilk ve son sözü daima siz söyleyin.

Toplantıya katılanlara söz ve hareketlerinde serbest olmaları için baştan imkân verin. Onların daima açık olmalarını ve katılmalarını sağlayın. Unutmayın ki bir toplantının başarısı, katılanların tartışmaya ve karara katılmasıyla sağlanır.

l) Toplantıda grubu (katılanları) daima dinamik ve enerjik tutun. Bunu zaman zaman konuşmanızdaki ses tonlarıyla, konuyu değiştirerek, ara vererek veya bir fıkra anlatarak sağlayın. Ancak, toplantıda olup bitenlerden memnun değilseniz ve kendinizi tedirgin hissediyorsanız veya genel olarak grubu sıkılmış ve rahatsız olmuş görüyorsanız, toplantıyı başarısız sonuçlandırmaktansa başka zamana bırakın. (Katılanların rahatsızlıklarını konuşmalarındaki isteksizlikleri, ses tonlarının düşmesi, masaya arkalarını dönerek veya koltuğu geri çekerek ve arkaya yaslanarak oturmaları, kollarını kavuşturmaları ve oturdukları yerde devamlı kıpırdamaları şeklide kendini gösterir.)

m) Toplantıya katılanlara, söz ve hareketlerinde serbest olmaları için baştan imkân verin. Onların daima açık olmalarını ve katılmalarını sağlayın. Unutmayın ki bir toplantının başarısı, katılanların tartışmaya ve karara katılmasıyla sağlanır.

n) Yapılmasını istediğiniz şey için kişiyi övün, yapılmasını istemediğiniz şeye karşı tepki göstermeyin. Görüş, eleştiri ve öneri sahiplerine açık ve samimi bir şekilde teşekkür edin. Toplantıda katılanlara daima manevi ve psikolojik destek sağlayın. Size yapılan iltifatları saygıyla kabul edin. İltifatı geri çevirmeyin.

o) Toplantıda olumsuz manevi uyarımları, alaycı davranışları, iğneli ve kinayeli konuşmaları ve sataşmaları durdurun. Bu tür davranışları ve bu yola başvuranları onaylamadığınızı belli edin; sakın bilerek destekliyormuş gibi görünmeyin.

p) Toplantıya katılanları azarlamayın ve utandırmayın. Onları yalnız kaybetmekle kalmaz karşınıza almış olursunuz.

r) Toplantılarda anılarınızı anlatmayın ve varsayımlarla vakit harcamayın.

s) Toplantıda ve her zaman "Hayır" demek istediğinizde çekinmeden "Hayır" deyin ki "Evet" deyince karşınızdaki size inansın.

ALBAYRAK GRUBUNUN YAŞAYAN TARİHİ

HACI AHMET ALBAYRAK'LA SÖYLEŞİ

Hacı Ahmet Albayrak, sokakta görseniz; elini öpmek isteyeceğiniz, her daim mütebessim, hayatı tanıyan bir Anadolu çelebisi. Büyük işadamı edalarıyla ortalarda dolaşarak, gençlere "Başarının sırrı şudur, kariyer yapmak isteyenlere 10 altın öğüt..." türünden nasihatler vermek yerine sohbet etmeyi tercih eden bir muhterem 'hacı amca'! Yüzünde tevekkülün derin izlerini taşıyan Hacı Ahmet Albayrak'ı tanımlayan en uygun kelimeler; tevazu, cesaret, samimiyet ve vakar...

Hacı Ahmet Albayrak'la röportajımız, daha doğrusu sohbetimiz, Mihrabat korusunun çokça aşina olduğu o nefis Boğaziçi akşamlarından birinde, Mihrabat Restoran'da gerçekleşti. Böyle bir adamla röportaj yapamazsınız. Ancak sohbet edebilirsiniz ve biz de öyle yaptık...

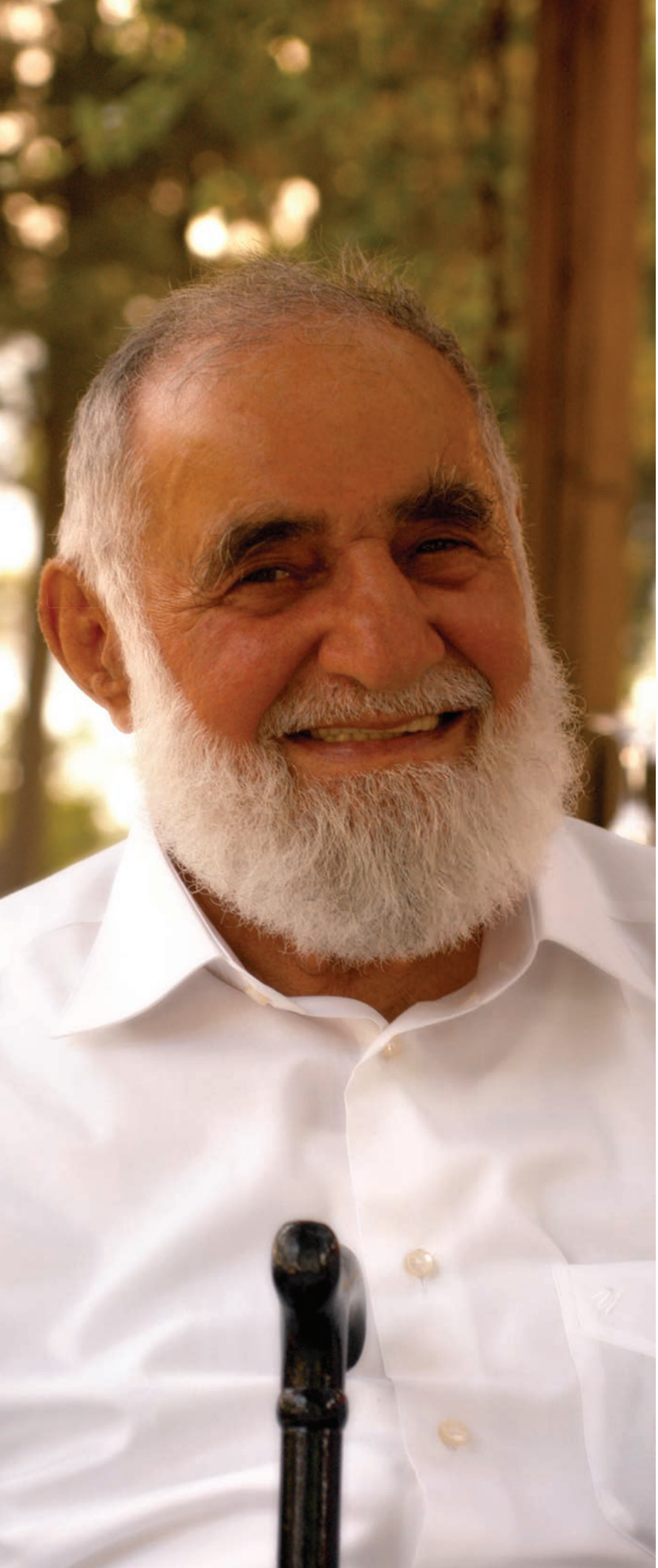

200 yıllık kökenimizi biliyorum...

Şahsınıza gelmeden önce bize biraz ailenizin geçmişinden söz edebilir misiniz? (Bakmayın burada şahsınız, siz gibi kelimeler kullandığımıza, aslında soruların çoğunda hitap "Hacı Amca" idi.)

H. Ahmet Albayrak - 1925'te Trabzon Ballıca köyünde doğdum. Ailemizin geçmişi çok eskilere dayanır. Ben 1793'e kadar uzanan şeceremi biliyorum. Köyümüzün kayıtlarına ulaşarak öğrendik. Ahmetullah oğullarından 4 kardeş Urfa'dan Trabzon'a göçmüş ve oraya yerleşmişler. Biz onların soyundan gelmişiz.

Çocukken hayat zordu...

- Çocukluğunuzdan söz eder misiniz bize biraz? Yaşadıklarınızdan hatıralarınızdan... Hayat o zamanlar nasıldı?

H. Ahmet Albayrak - İlk hatırladığım... Babam bir ev yapmıştı. Bir buçuk yaşındaydım daha. İnşaat halindeki evin ortasına kocaman bir yemek kazanı asılmıştı. Hummalı bir çalışma ortamı vardı. Hayatta ilk hatırladığım şey odur. Dokuz kardeştik biz, ben ikinci oluyorum.

İlkokulumuz beş köyün ortasında bir yerdeydi. Yıl 1930'lar... O zaman imkan yoktu. Beş köyün talebesi bir okula giderdi. Zaten o da bir sınıf ve bir öğretmenden ibaretti. Yaz kış demeden, dere tepe bir saat yol yürürdük okula gitmek için. Şimdiki çocukların oraya gitmesi imkânsız. Öğretmenimiz beş sınıfı birden okutuyordu. O dönemler zordu. 12 yaşında başlamıştım okula. O zamanlar öyleydi hep. Küçük yaşta okula gidip gelemezdik.

Onun dışında... Babam zamanına göre varlıklıydı, esnaflık ve inşaatçılık yapardı. Yokluk çekmedik Allah'a şükür.

İlk iş, ilk hayat mücadelesi...

- İlk işiniz neydi? Hayat mücadelesine nasıl atıldınız?

H. Ahmet Albayrak - Babam, 1939 yılında büyük depremden sonra inşaat yapmak için Erzincan'a gitti. 50'lere kadar orada inşaat yaptılar. İlkokuldan sonra babam be-

Başarıyı ittifaka bağlıyorum. Bir sıkıntı olur bir mesele olur, hiç bölünmeyiz. Bölünmedik. Her zaman birbirimize bağlı olmaya bağlıyorum. Birbirimize asla sinirlenmeyiz. Çok sıkıntılar çektiğimiz zamanlar oldu. Sıkıntı olsa da uzlaşırız hep. Tenkit etmeyiz birbirimizi. Çocuklara hep söylüyorum "Tenkit etme, tenkide uğrarsın."

nim okula devam etmemi istedi ama çok hareketli bir çocuktum. Okula değil işe gideceğim dedim. 1943 yılında Erzincan'a gittim. İlk işim, Erzincan'da babamın yapmakta olduğu inşaatlarda çalışmak oldu.

Bizim zamanlarımızda zorluk vardı.

- Sizin gençlik zamanlarınız nasıldı?

H. Ahmet Albayrak – Bizim zamanımızda fakirlik had safhadaydı. Babam inşaat yaptığı için, biz aile olarak yine daha iyiydik. Yiyecek öğün bulamayanlar vardı. Millette yok, biz de paramız olduğu halde bulamıyorduk. Çevre köyleri dolaşır, satın almak için mısır, buğday arardım, bulamazdım, çünkü yoktu. Menderes dönemiyle birden zenginlik geldi ülkeye. Diyeceksiniz ki birden zenginlik gelir mi? Geldi işte...

Üç kuşaktır inşaatçıyız.

- Kendi inşaat işinize nasıl başladınız peki? Biraz daha ayrıntılı anlatabilir misiniz?

H. Ahmet Albayrak - Biz, 3 kuşaktır inşaatçıyız. Babamın babası da inşaatçıymış. Biz, babamlarla birlikte 1950'li yıllara kadar Erzincan'da birçok inşaat yaptık. Ben, 18 yaşından beri inşaat işiyle uğraşıyorum. Hatta, ilk defa babam köyümüzün camisini yaparken onlara yardım ederek başladım diyebilirim. 1951'de Erzincan'dan Muş'a geçtik, orada Kız Sanat Okulu inşaatını yaptık. 1952'de Aydın'a gidip bir çok kooperatif evleri yaptık. 1954 yılında, tekrar Muş'a dönüp Muş Tren İstasyonunu yaptık. O zaman için büyük işlerdi. Bana sorarsanız; devrine göre Muş Tren İstasyonu, 90'larda yaptığımız İstanbul Metrosu'ndan çok daha önemli bir projedir. Daha sonra, Muş'tan Balıkesir'e geçip tatil köyü konutları inşa ettik. Oğlum Ahmet'in doğduğunu da o sıralar mektupla öğrendim.

Gurbet zor iş...

H. Ahmet Albayrak - Kendi inşaatlarıma başladığım zamanlar Menderes dönemine denk geliyor. O dönemler, memleket için iyiydi; Menderes'ten sonra memleket refaha kavuşmaya başladı. 1960 senesinde, babam inşaat işlerini bıraktı; tası tarağı topladık, Trabzon'a döndük, esnaflık yapmaya başladık. Gurbet çekmek zor iş... (Uzaklara bakıyor, duygulanıyor...)

Ama 66'da Pülümür depremi olunca, Erzincan'daki faciayı yaşamış olduğumuzdan yerimizde duramadık, sattık

Çocuklarıma işe başlarken tavsiyem 'çok çalışın'dı. Çocuklarıma dedim ki; siz altı kardeşsiniz, birbirinizi sahiplenin ve çok çalışın. Herkes bir işe sahip çıksın, iyi çalışsın dedim... Çalıştılar, beğendim çalışmalarını. Her zaman çalışmalarını ve herkese faydalı olmalarını nasihat ettim. Çalışırsan toplumun hepsi faydalanır senden.

tezgahları, adam toplayıp doğru Tunceli'ye (Pülümür) gittik. Oraya kurduk şantiyeyi. Bize araç gereç de verdiler. Gittik depolardan kereste malları aldık, başladık inşaatlara. 3 ay çalıştık. 3 aydan sonra kış geldi. Şiddetli soğuklar başladı. Şantiye karar aldı; bütün inşaatlar paydos etti. O kara kışta geri dönüşümüz de pek zor oldu. Bele kadar kar var, araba yok. Yolun çoğunu yürüyerek döndük.

Ele çalışmayalım memleketimize çalışalım.

- İstanbul'a gelişiniz nasıl oldu?

H. Ahmet Albayrak - 1967'de geldik İstanbul'a. İstanbul'a geldiğimizde babam sağ idi. O zamana kadar babamla beraberdim. Babam, 1987'nin Eylül ayında vefat etti. Zaten burada bir kolumuz vardı. Gelmeden birkaç arsa almıştık. Gelir gelmez inşaatları yapmaya başladık. O dönemde Almanya'ya gidenler çok oldu. Biz gitmedik. Burada işimiz var. Ele çalışmayalım memleketimize çalışalım dedik. 10 kişilik bir ekiple geldik İstanbul'a. İcabında tuğla taşınacak, harç taşınacak. 42 yaşındaydım. "Hadi bakalım" diyorsun, taşıyorsun.

İstanbul'da ilk inşaatımızı Samatya'da yaptık. Sonra Yedikule'ye geçtik. Yedikule civarlarında, 1978 senesine kadar inşaatlar yaptık. Öylece iş büyüdü. Küçükçekmece'de 40 dairelik inşaatlar yaptık. Tabi aralarda inşasına devam ettiğimiz ve yeni başladığımız inşaatlar da vardı. 300-400 dairelik büyük işler yaptık.

İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nde personel taşımacılığı işini şirket olarak ilk biz yaptık.

- Taşımacılık işine nasıl girdiniz? Yani o zamana kadar inşaat işinde uzmanlaşmışsınız. Neden böyle bir karar aldınız?

H. Ahmet Albayrak - 1982 yılında personel taşımacılığı işine girdik. Çünkü, ihtilalden sonra inşaat işi iyice durma noktasına gelmişti, kendimize başka bir sektör arıyorduk. Ülker'in taşımacılık işine talip olduk. Çok kıymetli ortak dostumuz olan rahmetli Nalbur Emin Efendi vesile oldu, Ülker ile çalışmaya başladık. Personel taşımacılığı işini, Büyükşehir Belediyesi ile şirket olarak ilk biz yaptık. Abdullah Tırtıl Paşa Belediye Başkanı iken İstanbul Büyükşehir Belediyesi ile çalışmaya başladık. O zamandan beri de Dalan ve Sözen zamanları da dâhil olmak üzere belediye ile çalışmaya devam ettik. Niye? Çünkü biz hep dürüst çalıştık. 1986'da inşaat sektörüne yeniden girdik. Küçükköy'de 100 dairelik Uğurgül Konutları işini aldık.

Halen işlerle ilgilenirim...

- Şimdi işlerle fiilen çocuklarınız uğraşıyor. Emekliliğin tadını mı çıkarıyorsunuz yoksa hala yerinizde duramayıp işlerle ilgilendiğiniz de oluyor mu?

H. Ahmet Albayrak – Ne demek? Tabi ki işlerle ilgileniyorum hala. Yeni işlerle ilgilenirim. Tümosan'a, Trabzon Limanı'na, Ereğli Tekstil Fabrikası'na ve inşaatlara sürekli uğrar, takiplerimi yaparım. Şantiyeleri muntazaman gezerim. Şimdilerde Büyükçekmece'de bir cami inşaatı yapıyorum, vaktimin büyük kısmını o alıyor zaten.

Başarıyı dayanışma ve kardeşlik getirdi...

- Başarıyı neye bağlıyorsunuz?

H. Ahmet Albayrak - Başarıyı ittifaka bağlıyorum. Bir sıkıntı olur bir mesele olur, hiç bölünmeyiz. Bölünmedik. Her zaman birbirimize bağlı olmaya bağlıyorum. Birbirimize asla sinirlenmeyiz. Çok sıkıntılar çektiğimiz zamanlar oldu. Sıkıntı olsa da uzlaşırız hep. Tenkit etmeyiz birbirimizi. Çocuklara hep söylüyorum "Tenkit etme, tenkide uğrarsın."

Bugün geri dönüp baktığımda, büyük ve huzurlu bir aile görüyorum. Herkesin emeği var bu huzurda... Eşimin çok büyük emeği var, oğullarımın ve kızımın çok büyük emekleri var. Bak ben geçen bayram saydım, elimi öpen torun sayısı yirmi beş olmuş! Var sen hesap et bendeki huzuru artık, tabii maşallah da diyeceksin! (gülüyor)

3 darbe gördüm, yaşadım. Darbeler, memleketi çok büyük zaafa uğrattı. Kim yapıyor neden yapıyor, sebebi nedir anlaşılmıyor. Kardeşi kardeşe vurduruyorlar. Kötü yönetimlerden bahsetmeyeyim. Menderes, Özal ve Tayyip... Memlekete hayrı dokundu bunların. Şimdi Allah'a şükür bereket var.

Çocuklarıma nasihatlerim...

- Çocuklara başka neler söylüyorsunuz? Mesela işleri devrederken ne tavsiye ettiniz?

H. Ahmet Albayrak - Çocuklarıma işe başlarken tavsiyem 'çok çalışın'dı. Çocuklarıma dedim ki; siz altı kardeşsiniz, birbirinizi sahiplenin ve çok çalışın. Herkes bir işe sahip çıksın, iyi çalışsın dedim... Çalıştılar, beğendim çalışmalarını. Her zaman çalışmalarını ve herkese faydalı olmalarını nasihat ettim. Çalışırsan toplumun hepsi faydalanır senden.

Biz, her zaman çevremize yardım etmeye çalışan bir aile olduk. Ben Allah'a şükür hiç açlık çekmedim. İnsanlar da bu zorlukları çekmesin diye yardım etmek gerekir. Haksız kazanca da hep karşı olduk.

Çocuklarımın hepsi benim için aynı...

- Peki çocuklarınızdan hangisini daha çok seviyorsunuz?

H. Ahmet Albayrak - Bence çocuklarımın hiç farkları yok. Hepsi eşit bana göre. Ben onlara hep bir bakıyorum. Ben onlardan razıyım, mevlâm da razı olsun!

- Bize biraz çocuklarınızın özelliklerinden bahseder misiniz?

H. Ahmet Albayrak - Gerçekten de hiç ayırmam çocuklarımı, tabii hepsinin kendine has özellikleri var. Mesela, Ahmet çok duygusaldır, çabuk sinirlenir ama siniri uzun sürmez. Bir de asla kin tutmaz. Bayram bana çok düşkündür. Hayır işlerine koşar hep, mahirdir de. Nuri'nin temsil yeteneği vardır. Spor konularına da çok yatkındır. Şimdi de bu özelliklerine uygun bir yerde zaten. Kazım için herkes çok yakışıklı der, bana benzemiş demek ki. Giyimine kuşamına çok önem verir. Kazım sanatkardır aynı zamanda, resim çizer mesela, kabiliyetlidir. Mustafa'nın kafası hesap kitap işlerine çok iyi çalışır. Geçmişte çok para verdim ama bir türlü geri ödemedi. Ben de kestim musluğun suyunu. Ara sıra bu yüzden kızdırıyorum onu. (Hacı Amca burada çok keyifleniyor.) Muzaffer'in ikna kabiliyeti çok kuvvetlidir. Hatta diğerleri bana bir şey yaptıramadıkları zaman Muzaffer'i devreye sokarlar. En son geldiler, 'Sen bizim babamızsın, bize sen bakacaksın!' dediler bana. 'En küçüğümüz yetmiş beş yaşına gelene kadar bakacaksın hepimize!' dediler. Bir hesap yaptım, onlar o yaşa gelene kadar ben de yüz on beş yaşında oluyorum. Kârlı alışveriş yani. Kabul ettim, o yaşa geleyim, bakacağım size dedim.

Ama latife bir yana, çocuklarımın hepsi benim için birdir. Çalışmalarından, gayretlerinden, doğruluklarından çok memnunum ve onları başarılı buluyorum.

Tabii bir de kızım var. Ayırmam dedim sana ama bende yeri apayrıdır kızımın!

Çocuklarımla ilgili bir anımı anlatayım size...

H. Ahmet Albayrak - Bir gün eve geldim. Kazım, Mustafa, Muzaffer yazı tura oynuyorlar. İlkokulda okuyorlar o zaman. Kazanan diğerinin parasını alıyor. Kumar mı oynuyorlar diye kızdım. Oyunlarına girip, bir ders vermeyi planladım. Maksadım kumarın kötülüğünü anlatmak. Oyuna girdim, hile yaparak kızdırdım bunları, aldım paralarını ellerinden, oyunlarını bozdum yani. Kumarbaz mı olacaksınız başıma diye kızdım. (Keyifli bir şekilde, gülerek anlatıyor hikayeyi.) Ertesi gün eve geldim, baktım üçü de melaike gibi oturuyorlar. Oyun oynayalım mı diye takıldım. Başlarını kaldırmadan; biz seninle oynamayız, sen hile yapıyorsun dediler.

(Mustafa Albayrak'a konuyu sorduğumuzda "başlangıçta her şey iyiydi, kaybetmeye başlayınca, zor kullanarak paralarımızı elimizden aldı" şeklinde anlattı aynı olayı!)

Siyasete girersek gerektiğinde rest çekemeyiz.

- Siyasete girmeyi düşündünüz mü hiç?

H. Ahmet Albayrak - Siyaseti hiç düşünmedik. Siyaset bize uymaz. Siyasi olursak gerektiğinde rest çekemeyiz. Kimseye minnet etmeyiz. Bize gelmez o işler. Ama bugüne kadar tüm seçimlerde oyumu kullandım. Seçimlerde oy atmak çok önemli. Hiç aksatmadım bu güne kadar. Oy kullanmak vatani bir vazifedir.

İyi ve kötü siyasi yönetimler gördüm…

H. Ahmet Albayrak –3 darbe gördüm, yaşadım. Darbeler, memleketi çok büyük zaafa uğrattı. Kim yapıyor neden yapıyor, sebebi nedir anlaşılmıyor. Kardeşi kardeşe vurduruyorlar. Kötü yönetimlerden bahsetmeyeyim. Menderes, Özal ve Tayyip… Memlekete hayrı dokundu bunların. Şimdi Allah'a şükür bereket var.

Hayatımda hiç maça gitmedim

- Haydi siyaseti geçtik, sporla aranız nasıl?

H. Ahmet Albayrak - Hiç maça gitmedim hayatımda. Nuri'nin eskiden beri merakı vardır bu futbol işine. Ben bilmem, anlamam. Merakım yok yani, beşyüz sene ömrüm olsa, beş dakika dönüp bakmam! Ama yüzmeyi çok severim mesela.

- Hayatınızda "Keşke yapmasaydım." dediğiniz, pişman olduğunuz bir şeyler oldu mu hiç?

H. Ahmet Albayrak – Ufak tefek hatalarımız elbette olmuştur. Ama pişman olduğum bir iş… hayır, hiç olmadı Allah'a şükür.

(Belki bu son soru ve bu son cevap; bütün bu konuşulanlar içinde en önemli olanıydı. Bir insanın hayatı boyunca pişman olacağı işler yapmadan yaşaması, açıp baktığında vicdanında en ufak bir siyah nokta görememesi… Bütün bir hayatın, huzur ve mutlulukla geçmesinin sırrı bu olsa gerek. Hacı Ahmet Albayrak'ta olduğu gibi…)

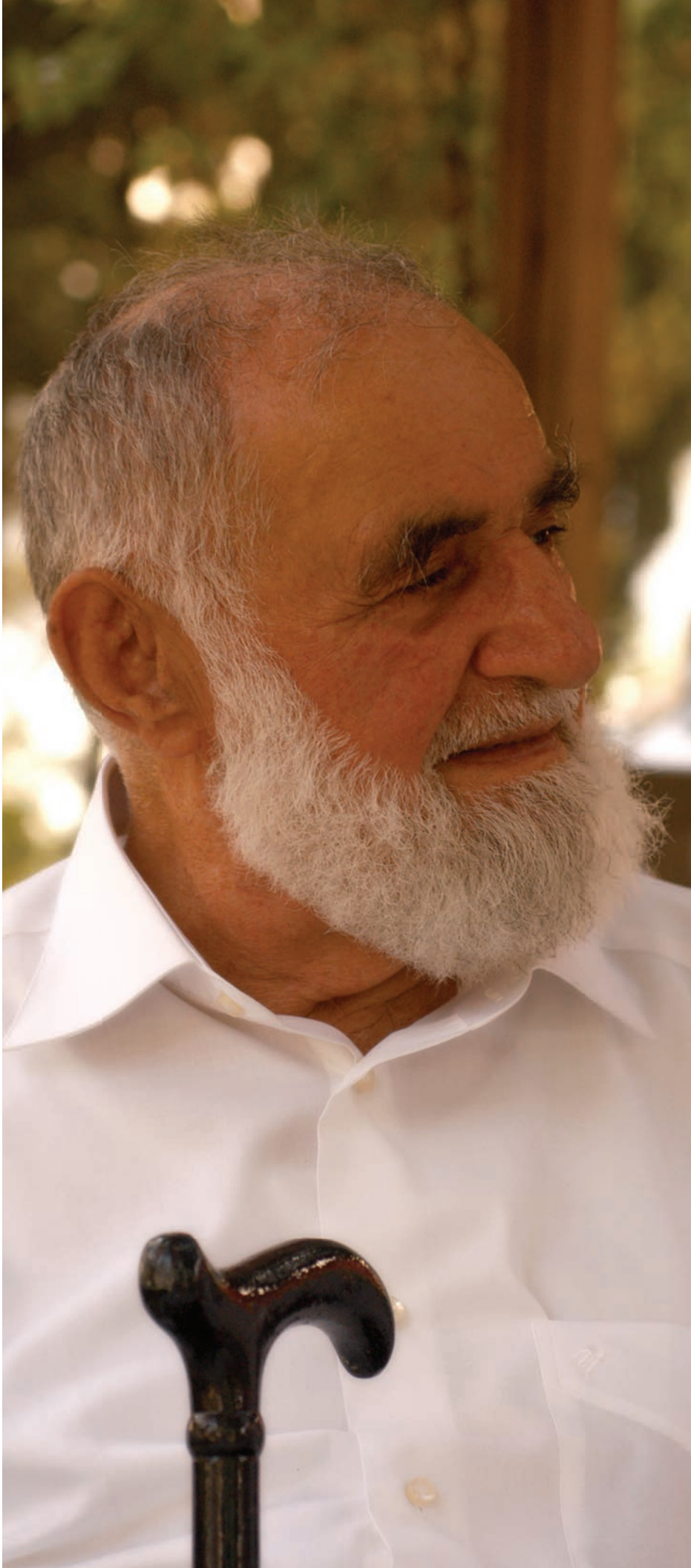

DİYAR-I HİND'DE BİR DE SERHİND VAR...

Pencap bölgesinde 500 bin nüfuslu ve içinde sayısı 100'ü geçmeyen Müslümanı ile Serhind şehri, Müslüman ahalinin yegane sığınağı büyük mutasavvıf İmam-ı Rabbani Ahmet Faruki Serhendi'nin huzur ocağı külliyesine 3 asırdır ev sahipliği yapmakta.

Yazı: Mustafa İsmet Saraç, Fotoğraflar: Ayşe Topbaş

Diyar-ı Hind asırlar boyu zengin doğal kaynaklarıyla, Hinduizm ve onun bir şubesi olan Budizm vasıtası ile ruhsal arınma, huzur ve olgunlaşma arayan insanların sığındığı mistik felsefesi ve mihracelerin görkem ve fantezi dolu yaşamlarının çekiciliği peşinde koşan maceraperestler için ise eşsiz cazibesiyle medeniyetlerin ve kavimlerin tutkularının aktığı bir coğrafya olmuş.

Hindistan bugün Batılı kaşifler için bu açıdan bir cazibe merkezi olurken yaşadığımız coğrafyanın ferdi olan bir gezgin için ise **iki yönü biraz gölgede kalmış.**

Birincisi; Şah Cihan'ın Mümtaz, Cihan'a olan aşkının abidesi olarak Agra'da inşa ettirdiği Taj Mahal'de sembolleşen ve insanların bunun ötesini tanımak için pek çaba sarfetmediği; Hindistan'ın bir çok bölgesini abidevi eserlerle bezeyen ve 10. yüzyılda Gazneli Mahmut ile başlayıp, Babürlülerle devam ederek 18. yüzyıla kadar etkisi süren **Türk dönemi. İkincisi ise** İslam tasavvuf öğretisinin temel şahsiyetlerinden bazılarının **yetiştiği bir bölge olma özelliğidir.**

Hindistan'a günün birinde yolunuz düşerse Ganj Nehrinde Hinduizm'in, Sarnath'da Budizm'in mistik dünyasında kendinden geçenlere ilaveten, bu ülke gerçeğini kavramak için Delhi'de, Ajmer'de kök salmış İslam tasavvufunun çınarlarını tanımanın yanında, bir de kuzeyde yer alan **manevi bir trafo merkezini de** keşfetmek lazım.

Şimdi gelin sizlerle, gözden ırak ancak aşıkların gönül içre yaşattıkları bu bölgeye; **Pencab'ın Serhend** şehrine doğru yola çıkalım...

İslam'dan, Musevilik'ten ve Hıristiyanlık'tan çeşitli izler taşıyan bölgede; 15. yüzyıldan itibaren yayılmaya başlayan Sih dininin mensuplarının ezici çoğunluğu teşkil ettiği Pencap bölgesinde, 500 bin nüfuslu ve içinde sayısı 100'ü geçmeyen Müslüman ile **Serhind şehri;** 300 yıllık görkemli Sih mabedinin hemen yanı başında, şehirdeki Müslüman ahalinin yegane sığınağı, büyük mutasavvıf **İmam-ı Rabbani Ahmet Faruki Serhendi'nin** huzur ocağı külliyesine 3 asırdır ev sahipliği yapmakta.

Serhind, Pencap eyaletinin başkenti Çandigar'a 1 saat mesafede. Ahalisinin çoğu, bölgenin son derece verimli topraklarında tarım ile karınlarını doyuruyorlar.

Şehirde, Türk kökenli hanedanların medeniyet izleri hala yerinde. Firuzşah Tuğluk şehri, 1360'da bölgenin başkenti yapmış ve buraya büyük bir kale inşa ettirmiş. O zamanlarda, Sih inancının önemli yayılma bölgele-

Ziyaretten çıkan Sih hanımlara geçmişte pek sıcak durmadıkları bir dinin büyüğünü hangi saik ile ziyaret ettiklerini sorduğumuzda büyüklerinden öyle öğrendiklerini söylemeleri, İmam-ı Rabbani'nin manevi kimliğinin başka din mensuplarının bilinç altlarında nasıl bir yer ettiği konusunda ilginç ipuçlarına işaret ediyor.

rinden olan Serhind'de yaşayan Sih ulularından Guru Gobne Sih'in iki genç oğlu, bu kalenin duvarlarına canlı canlı gömülmüş. İşte şehirdeki görkemli Sih mabedi, bu kalenin yerine yapılmış. Bugün, bu dinin salikleri akın akın buraya gelerek kendilerine göre ruhsal bir dinginlik peşindeler.

Bu mabedin yanında, oldukça geniş bir araziyi ihata eden duvarların içinde, ağaçlıklar arasındaki külliyede İmam-ı Rabbani'nin Hind-İslam mimarisinin zarafetini taşıyan türbesi ve mescidi ile müridan odaları, misafir odaları ve aşevi mevcut. Türbeye göre batı tarafında bir oğlu Muhammed Masum doğu tarafında ise diğer oğlu Muhammed Seyfullah medfun.

Oldukça büyük bir cümle kapısından girilen külliyenin türbeye giden yolunun her iki yanındaki misafir odalarında insanlar geleni gideni ağırlama telaşesindeler. Külliye'de bir yandan da kapsamlı bir bakım ve onarım faaliyeti sürmekte.

İmam-ı Rabbani'nin ahfadından olan ve "tekkenin" **"seccade nişini"** yani bir anlamda şeyhi olan **Yahya Efendi,** burada ikamet etmekte ve İmam-ı Rabbani külliyesinin mevcudiyetinin buradaki İslam kimliğinin devamı için çok önemli bir rol oynadığını belirtmekte.

Yahya efendi, ata dedesinin hayatını her ziyarete gelene kıssa ettiği gibi, aynı heyecanla bize de tekrar ediyor;

İmam-ı Rabbani miladi 1550'de Serhind'de doğmuş. Babası

Ciştiyye ve Kadiriyye tariklerinden icazetli. Hafızlığı ikmal ettikten sonra Siyalkut şehrinde İslami ilimler, felsefe ve mantık tahsil etmiş. 17 yaşında ders vermeye başlayan İmam-ı Rabbani Delhi'de medfun Muhammed Baki Billah'dan icazet alıp Nakşibendi usulü ile halkı irşad etmiş.

İmam-ı Rabbani, o zamanın hakimi Ekber Şah'ın Hak Dini adı altında İslam'ın özüne muğayir bir mantıkla geliştirdiği **yeni İslam yorumuna karşı olan mücadelesi** ile öne çıkmış. İslam'a aykırı davranışlara sessiz kalmamış, **bid'atlara karşı halkı uyarmış, tekke ile medreseyi uzlaştırmaya çalışmıştır.** Dini ihya faaliyetleri ve **tasavvufa getirdiği yeni yorumları** ile Hint alt kıtasında iz bırakmış, bir ekol olmuş ve haklı olarak "Müceddid-i Elfi Sani" (İkinci bin yılın yenileyicisi) şanını kazanmıştır.

Eserleri arasında öne çıkan **MEKTUBAT** Babürlü valilere ve müridlerine yazdığı ve düşüncelerinin özünü ihtiva eden eseridir.

1624'de vefat eden Ahmed Faruki Serhendi doğum yeri olan Serhind'de sırlanmıştır.

Külliyesini ziyaret ederken, belki de en dikkat çeken şey hemen yakındaki Sih mabedinde ibadetlerini bitiren Sihlerin, İmam-ı Rabbani'nin türbesini de ziyarete gelmeleridir. Ziyaretten çıkan Sih hanımlara, geçmişte pek sıcak durmadıkları bir dinin büyüğünü hangi saik ile ziyaret ettiklerini sorduğumuzda; büyüklerinden öyle öğrendiklerini söylemeleri, İmam-ı Rabbani'nin manevi kimliğinin başka din mensuplarının bilinç altlarında nasıl bir yer ettiği konusunda ilginç ipuçlarına işaret ediyor.

İmam-ı Rabbani Ahmed Faruki Serhendi'nin külliyesinin hemen yakınında, Babürlüler döneminden kalma bir diğer önemli eser: **Am Has** bahçeleri. Ekber Şah tarafından yaptırılan bu bahçeler Cihangir ve Şah Cihan döneminde büyütülmüş havuzlar ve köşkler ile süslenmiş bu mesire yeri de Serhind'de mutlaka görülmesi gereken yerlerden.

Bu yazı Emannâme dergisinin 11. sayısından alınmıştır.

SEVGİ MEDENİYETİNDE KOMŞULUK

Bir sevgi medeniyetiyiz... Toplumsal bünyemizde barındırdığımız pek çok hassasiyet, zerafet, letafet hep; insan eksenli medeniyetimizin, yüzyıllar öncesinden günümüze gönderdiği güzelliklerden ibaret. Komşuluk kültürü de bunlardan biri. Sevgi ve muhabbetin; kalpten hayata ve hayatın kapsadığı canlı cansız tüm mahlukata yansıtılması; medeniyetimizin komşuluk dediği şey...

Şimdilerde herkes nerede o eski komşuluklar diye yakınıyor olsa da halen İstanbul'un gizli kalmış küçük semtlerinde yahut Anadolu şehirlerinde bir şekilde yaşamaya devam ediyor bu kültür.

Osmanlı medeniyetinde mahalle de ailenin bir parçası, devamı gibiydi. Ailede çocukların İslami usul ve edebe uygun olarak yetiştirilmesine özen gösterilir, çocuklara doğru örnek olmak için her an edeb üzere bulunmaya dikkat edilirdi. Gerek evlerde, gerek sokaklarda... Evlerde, çocuklar dâhil kimse ayakta yemek yemediği gibi kimse sokakta dahi yemek yemezdi. Öyle ya açı var toku var... Bir zamanlar sokaklarda da kimse tıpkı evlerde olduğu gibi yüksek sesle konuşmaz, bağırıp çağırmazdı.

Osmanlı'da mahalleler, evlerin gelişigüzel serpiştirildiği yerleşim merkezleri olmaktan ziyade ve çok daha öte; güzel ahlak ve edebin uygulamalı olarak öğretildiği birer mektepti sanki. Hem mahalle sakinlerinin yaşayış ve halleri hem de evlerin bizzat kendilerinin öğrettiği çok şey vardı insana. Evet, sadece insanlar değil; evler de hal lisanıyla çok şeyler anlatırdı Osmanlı'da... Bir başka evin avlusunu yahut içini görecek şekilde ev yapılmazdı mesela. İffet ve mahremiyete, insana ve komşu hakkına saygının sadece mimariye yansıyan yönüydü bu.

Evlerin kapı tokmağında iki halka olurdu mesela. Birincisi; kalın ve büyük, genellikle aslan başı motifli. İkincisi; ince ve narin, çoğunlukla çiçek motifleriyle bezeli. Büyük olanla kapıya vurulduğunda kalın ve sert bir ses çıkar, evin içindekiler anlar ki; bir erkek misafir gelmiştir. Bu durumda kapıyı ya evdeki erkeklerden biri açar ya da mahremiyete uygun şekilde hanımefendilerden biri karşılamayı yapardı. İnce olan çalındığındaysa gelen hanımdır ve ona uygun bir şekilde kapı açılırdı.

Bazı evlerin kapılarında ay yıldız motifler olur, bundan şu anlaşılırdı: O evden biri hacca gitmiş. Allah'tan gitmeyenlere de nasib etmesi niyaz edilir, hacılara da ayrı bir edeple tazim gösterilirdi.

Yine cumbalı evlerin pencerelerinde ve kapılarında renk renk salkım saçak çiçekler, asmalar olur, bu çiçeklerin her birinin ayrı bir manası olurdu. Eğer pencerede sarı çiçek varsa; o evde hasta var demekti ve ne mahallenin çocukları o evin önünde oyun oynar ne de mahalleden geçen satıcılar yüksek sesle bağırırlardı. Eğer pencerede kırmızı bir çiçek varsa; "Bu evde evlenme çağına gelmiş bir genç kız var. Lütfen edebe dikkat edin." manasına gelirdi...

Mahalleli birbirini tanır, bütün ilişkilerini saygı ve sevgi çerçevesinde yürütürlerdi. Mahalleli arasında bir anlaşmazlık çıktığında; mahkemeye gitmeden önce mahalle büyüklerinin hakemliğine başvurulur, çoğunlukla da mahalle büyüğünün tavsiyelerine uyularak, mesele mahkemeye gitmeden çözülmüş olurdu.

Mahallenin zenginleri, fakirleri koruduğu gibi fakirler

de zenginlerin malına göz dikmezlerdi. Her mahallenin bir vakfı olurdu. Bu vakıflar mahallelinin katkı ve bağışlarıyla, evlenme çağına gelip de evlenemeyenleri evlendirir; geçim zorluğu yaşayanlara yardımda bulunur, mahallenin ortak ihtiyacını karşılamak için çeşmeler, mescitler yaptırırdı. Her mahallede sadaka taşları bulunur, bu taşlara para koyanlar da buralardan para alanlar da işlerini gece görür; ne sadaka veren kime verdiğini görür ne de sadaka alan Allah'tan başkasına minnet göstermek zorunda kalırdı. Bundan başka; zenginler tanınmadıkları mahallelerin bakkallarına gider, bakkaldan defterini çıkarmasını ister, çok borcu olup da ödeyemeyenlerin borçlarını sildirirlerdi.

Esnaf, siftahını yapınca müşteriyi siftah yapmayan komşusuna yönlendirir, müşterilere tıpkı ev ziyaretine gelmiş bir misafirmiş gibi davranılırdı.

İlk tahsil merasimlerinin perşembe günleri yapılması adetti. Okula yeni başlayacak çocuklar için toplu bir merasim düzenlenir; lokumlar, şerbetler, çörekler dağıtılır, ilahiler söylenirdi. Sonra çocuklar "Amin Alayı" eşliğinde okula kadar hep beraber götürülürdü.

Komşu ziyaretleri sıkça yapılır, böylelikle kimin, ne hali ne sıkıntısı var bilinir ve paylaşılırdı. Yeni taşınanlara hanımlar hoşgeldiniz ziyaretine gider, bayramlarda topluca kabristan ziyaretleri yapılırdı. Bilhassa Ramazanlar, evlerin cennet köşeleri halini aldığı müstesna zamanlardı. Konu komşu çağırılır, iftarlar birlikte açılır hatta bu iftarlara gayri müslim komşular da davet edilirdi. Gayri müslim olanlar dahi komşuluk adabına çok ama çok dikkat eder, Ramazanlarda açıkta ne kendileri bir şey yer ne de çocuklarının yemesine izin verirlerdi.

Komşular sevinçlerini olduğu gibi hüzünlerini de paylaşırlardı. Bayramlarda topluca kabristan ziyaretleri yapılır, mahalleden biri öldüğü vakit cenaze namazında herkes hazır bulunurdu. Cenaze evine ilk önce kıble istikametindekilerden başlamak kaydıyla bir hafta on gün yemek götürülürdü.

Misafirlik, konukların karşılamasından uğurlanmasına kadar her aşamada nezaket ve inceliğin gözetildiği, dostluk ve muhabbetin pekiştirildiği önemli bir müesseseydi bu kültürde. Misafirin rızkıyla birlikte geldiği, günahların affına vesile olduğu bilinir, tüm peygamberlerin ortak sünneti olduğu bilinciyle misafire ikramda bulunmak, yemek yedirmek, büyük bir şeref sayılırdı. Misafirler ziyarete gelişlerinde olduğu gibi ayrılışlarında da ev sahibinin müsaadesini isterler, konukların ayakkabılarının uçları eve doğru çevrilirdi. Böylelikle hem gelen misafirden hoşnut kalındığı, bir daha gelmelerinin beklendiği mesajı verilir hem de konuklar; ayrılırken sırtlarını ev sahibine dönmemiş olurlardı.

Şimdilerde herkes şehirleşmenin, site ve apartmanlaşmanın mahalle ve komşuluk kültürünü öldürdüğünden söz etse de; bütün suç, eskiden yan yana duran evlerin şimdi üst üste duruyor olmasında mı acaba?..

Her mahallenin bir vakfı olurdu. Bu vakıflar mahallelinin katkı ve bağışlarıyla; evlenme çağına gelip de evlenemeyenleri evlendirir, geçim zorluğu yaşayanlara yardımda bulunur, mahallenin ortak ihtiyacını karşılamak için çeşmeler, mescitler yaptırırdı.

LİMANCILIK SEKTÖRÜNÜN STRATEJİK ODAĞI: ALPORT TRABZON LİMANI

İki bin yıl boyunca doğunun zenginliklerini, batıya taşıyan kervanların geçmiş olduğu İpek Yolu'nun denizle buluştuğu Trabzon Limanı, Asya'yı Avrupa'ya bağlayan zincirin odak noktası. Ulusal ekonomi adına, ileriye dönük büyük atılımlar yapılan limancılık sektöründe; Alport Trabzon Limanı, yüksek kârlılık ve büyüme hedefi ile örnek bir model oluşturmakta.

Yüzyıllar boyunca İpek Yolu birçok medeniyetin birbirleri arasında iletişim kurmasına, ticaret yapmasına, kültürlerini paylaşılmasına yardımcı olmuş, farklı coğrafyalardaki insanları birbirine yaklaştırmıştır. İpek Yolunun bir parçası olan Trabzon Limanı'nın işletmecisi olarak limanın bugünü ve geleceği hakkında neler söyleyebilirsiniz?

İki kutuplu dünyanın günümüzde global bir dünyaya dönüşmesiyle, ülkeler arası ticarette alabildiğine hızlı bir gelişim yaşanmaktadır. Tarihi İpek Yolu'nun yerini bugünün modern İpek Yolu almıştır.

Kalkınma ve sanayileşmede hızla ilerleyen komşumuz İran; Ukrayna, Rusya ve diğer Karadeniz ülkelerinden önemli ölçüde ithalat gerçekleştirmektedir. Deniz yolu ile yapılan söz konusu ithalatların İran'ın sanayi kenti Tebriz'e ulaştırabilecek en kısa yol Trabzon Limanı üzerinden geçmektedir. Ayrıca, Avrupa ülkelerine ihracat yapan İran, Karadeniz üzerinden Trabzon Limanı vası-

tasıyla AB ülkelerine kolaylıkla ulaşım imkânına sahiptir. Yani Trabzon Limanı İran için AB kapısı olma avantajına sahiptir.

Diğer taraftan; Trabzon Limanı Orta Asya'nın zengin kaynaklarına ulaşabilecek; Avrupa'yı Asya'ya bağlayan en kestirme yol olan Transkafkasya koridorunun merkezi konumundadır. Bu yolun aktif hale gelmesi, Ermenistan'ın işgal etmiş olduğu Azerbaycan topraklarından çekilerek bir barış süreci içine girilmesiyle mümkün olacaktır. Bu ulaşım koridorunun hayat bulmasından en çok Ermenistan'ın kazançlı çıkacağı gibi, Ermenistan'ın Trabzon Limanı üzerinden dünyaya açılması ve ticaretle kucaklaşması daha kolay hale gelecektir.

Bir başka komşumuz olan Irak'ta yaşanılan dramın bir insanlık ayıbı olarak sürmesine karşılık mutlaka sonlanacağını düşünmekteyim. Harabe haline gelen Irak'ın imarı ve kalkınması için Karadeniz ülkelerinin gerçekleştireceği ithalatların en kestirme ulaşım yolu Trabzon Limanı'dır

Halen, Trabzon Limanı üzerinden Rusya'ya gerçekleştirilen narenciye, yaş sebze ve meyve ihracatına, önümüzdeki yıllarda GAP projesinin tamamlanması halinde büyük miktarlarda hububatın da eklenmesi beklenmektedir. GAP bölgesinin, büyük bir nüfusa sahip Rusya'ya olan ulaşım yolunun en kısa ayağını Trabzon Limanı teşkil etmektedir. Henüz istenilen seviyeye ulaşmamakla beraber, Baltık ve Kuzey denizini Karadeniz'e bağlayan Ren – Tuna su yolunda kazanılacak işlerlik, Avrupa'yı Asya'ya yaklaştırırken, bu yaklaşımda Trabzon Limanı aktif bir rol üslenecektir.

Dr. Osman Aşkın Bak
Alport Trabzon Limanı Koordinatörü

Sonuç itibariyle doğu ve batı ile kuzey ve güney arasındaki ulaşım koridorlarında dün mevcut olan tarihi İpek Yolu'nun stratejik konumdaki Trabzon Limanı bugünün ve geleceğin modern İpek Yolu'nda da işlevini sürdüreceği, bulunduğu coğrafya ve stratejik konumu itibariyle apaçık ortadır.

Trabzon Limanı'nın işletme hakkını devralmış olduğumuz 21 Kasım 2003 tarihinden itibaren yapmış olduğumuz yatırımlarla, elleçlenen yükte %50'nin üzerinde artış sağlandığı gibi yapmış olduğumuz çalışmalarla bu artış trendi sürdürülerek %100 kapasite kullanımına ulaşmayı hedeflemekteyiz.

Trabzon tarihi ve kültürel yapısı içerisinde Liman'ın da payı büyük deniliyor. Trabzon kültürünün oluşumunda Liman'ın oynadığı rol nedir?

Trabzon, okyanuslara bağlantısı bulunan, dünyanın en büyük iç denizi Karadeniz'in kıyısında, başta İran, Irak, Rusya, Kafkasya ve Türk cumhuriyetlerinin transit yolunun başlangıcında stratejik bir noktada yer almaktadır. Trabzon'a önem kazandıran en büyük faktör limanıdır. Trabzon, limanı sayesinde yüzyıllar boyunca dinlerin ve kültürlerin kaynaştığı bir medeniyetler merkezi olmuştur. İstanbul'u fetheden Fatih Sultan Mehmet Han, "Trabzon feth olmadıkça İstanbul'un fethi tamamlanmamış demektir" ifadesiyle Trabzon'un ne kadar önemli bir şehir olduğunu ortaya koymuştur.

Trabzon Limanı üzerinden yoğunlaşan transit ticaretin yaratmış olduğu etkileşime bağlı olarak 1900'lü yılların başında Trabzon'da 12 – 13 civarında konsolosluk yer alıyordu. Hatta 1906'lı yılında, Trabzon'da ticaretle uğraşan İran'lıların sayısı o kadar artmış ki, kendileri için bir Acem okulu açmışlar.

Trabzon, Sovyetler Birliği'nin dağılmasından sonra da Bağım-

sız Devletler Topluluğu ülkelerinden başlayan yoğun turist akınıyla karşılaştı. Bu sırada kurulan ilişkilerle turizm, ticarete dönüştürültü ve geldiğimiz noktada Trabzon Limanı'ndan Rusya'ya yapılan ihracat 300.000 tonu aştı. Görüldüğü üzere limanı sayesinde Trabzon; yüzyıllar boyunca dinlerin, dillerin ve kültürlerin kaynaştığı bir merkez ve bir dünya şehri olmuştur.

Bölge ülkelerinin stratejik beklentileri ışığında, Dünya ticareti açısından Trabzon Limanı beklenene cevap verebiliyor mu? Bu açıdan şu an ve gelecekte olmayı istediğiniz noktayı tarif eder misiniz?

Sosyalizmin en büyük teorisyenlerinden biri olan Friedrich Engels, Trabzon üzerinden Karadeniz çevresinde yer alan ülkeler arası ticaretin önemini, 154 yıl önce 12 Nisan 1853 tarihinde New York Daily Tribune gazetesinde yazmış olduğu makalesinde; "Trabzon ticareti, Rusya ile İngiltere'nin çıkarlarını, İç Asya'da bir kez daha çatışma durumuna getirdiği için önemli bir siyasal hesap konusu haline geliyor." diye belirtmiştir.

Bu önem, bugün de devam etmektedir. Trabzon Limanı mevcut talebe cevap verebilecek konuma getirilmiştir. Ancak, dünya ticaretinde Trabzon Limanı üzerinden yapılan hareketin daha da artması hedeflenmektedir. Gelecekte, 24 saat çalışmayı gerçekleştirecek yük hareketinin limanımızda gerçekleşmesini hedeflemekteyiz.

Bildiğimiz kadarıyla 2003 yılında 30 yıllığına Liman'ın işletme ihalesini alan grubunuz bu tarihten sonra çeşitli modernizasyon çalışmaları ile Liman'a kalıcı değerler katmak üzere yatırımlarda bulundu. Bu yatırımlarınızla birlikte Liman'ın kapasitesi ve performansı hakkında bilgi verebilir misiniz?

Trabzon Limanı'nın yıllık teorik elleçleme kapasitesi 3.9 milyon ton iken geçen süre zarfında yapılan iyileştirme ve yeni yatırımlarla kapasite %50'nin üzerinde artış sağlanarak 5 milyon tona çıkarılmıştır. Yapmış olduğumuz çalışmalarla bu artış sürdürülerek %100 kapasite kullanımına ulaşmayı hedeflemekteyiz.

Öncelikle araç – gerece yapılan yatırım sonucu hızlı ve daha güvenli hizmetler sunulmaya başlanmış olup, özelleştirme öncesi müşteriler limandan hizmet beklerken, şu anda firmalar işletme hızına ayak uydurma

hususunda zorlanır hale gelmiştir. Özelleştirme sonrası varılan noktada, elleçlenen yüklerde %50 artış sağlanarak 1.537.000 tona ulaşılmıştır. Ayrıca, özellikle limana kazandırılan 100 ton kaldırma kapasiteli bir adet mobil vinç sayesinde, konteyner trafiğine %500 artış sağlanmış olup, 2007 yılı sonunda %1000 (10 kat) artış hedeflenmektedir.

Trabzon Limanı'ndan hedeflenen ticaret rakamlarına ulaşılması durumunda limanda 3 vardiya halinde çalışma düzenine ihtiyaç duyulacağından, yeni elemanların istihdam edilmesi de gerekecektir. Ayrıca, tam kapasite ile çalışacak Trabzon Limanı, işsizliğe çözüm getirecek, hinterlandındaki şehir insanlarının da faydalanacağı büyük bir istihdam alanı yaratacaktır.

Trabzon Limanı'nın yıllık teorik elleçleme kapasitesi 3.9 milyon ton iken geçen süre zarfında yapılan iyileştirme ve yeni yatırımlarla kapasite 5 milyon tona çıkarılmıştır.

Müşterilerinize sağladığınız hizmetleri özetlerken, orta ve uzun vadedeki hedeflerinizden bahsedebilir misiniz?

İşletmemizde müşterilere öncelikle; yükleme – boşaltma, ardiye, terminal ve kılavuzluk – römorkaj hizmetleri verilmektedir.

Hedefler işletme süresinin sınırlı olması dolayısıyla kısa ve orta vade olarak nitelendirilebilir.

Kısa vadeli hedefler;

a) Dahili ticaret taşımacılığı (kabotaj) için küçük liman sahasında (-6 m.) derinliğinde 300 m. uzunluğunda rıhtım yapılması ve arka sahanın betonlanması.

b) Konteynır istifleme makinesi (stecker) alımı.

c) Loader alımı.

d) Liman ana giriş kapısının sahil geçiş yolu paralelinde ye-

Kısa vadede bu limanlarımız demiryolu ile teçhiz edilemeyeceğine göre transit taşımacılığı teşvik etmek için, transit yük taşıyan tırlara gümrüksüz yakıt (transit) verilmek suretiyle taşıma maliyetlerinin düşürülmesi halinde, özellikle İran transit yüklerinin bölge limanlarına gelmesi mümkün olabilecektir.

niden düzenlemesi, bu düzenlemeye bağlı olarak giriş – çıkışları kayıt altına alacak otomasyon sistemiyle donatılması ile liman güvenliğini öne çıkaran etkin gece görüş kameralarıyla liman hizmet sahaları ve rıhtımların gözetlenmesi için internet bağlantılı CCTV kapalı devre sisteminin oluşturulması.

Orta vadeli hedefler;

a) Asgari 16 ton çekme kuvvetinde bir adet römorkör alımı.

b) 100 ton kaldırma kapasiteli bir adet mobil vinç alımı.

c) 10 ton kaldırma kapasiteli 2 adet rıhtım vinci alımı.

d) 20.000 ton depolama kapasiteli bir kapalı ambar.

Yukarıda belirtilen bu yatırımlar, tabi ki yük potansiyeline bağlı olarak gerçekleştirilecektir.

Türkiye, limanlarını stratejik önemleri açısından, dış politikalarında etkili şekilde kullanabiliyor mu? Ayrıca, Orta Asya, Ortadoğu, Doğu Avrupa üçgenindeki konumunun meyvelerini yeterince toplayabiliyor mu? Bu konudaki görüşleriniz alabilir miyiz?

Ülkemiz, Asya ve Avrupa arasındaki çok stratejik bir konumda olmasına rağmen, bu konumunun meyvelerini yeterince toplayamamaktadır. Ancak, ülkemizde başlatılan ve planlanan özel sektör liman yatırımlarıyla, limanlardaki elleçleme kapasiteleri artmakta, özelleştirilen kamu limanlarının teknolojilerinin yenilenmesiyle verim artmakta, daha fazla yük elleçleme potansiyeli yaratılmaktadır. Dolayısıyla, kısa zamanda söz konusu üçgende ülkemiz limanlarının, konumunun meyvelerini toplamaya başlayacağını düşünmekteyiz. Ancak, Doğu Karadeniz limanlarının demir yolu ağına bağlı olmaması bu sürecin daha ağır işlemesine sebep olmaktadır. Kısa vadede bu limanlarımız demiryolu ile teçhiz edilemeyeceğine göre transit taşımacılığı teşvik etmek için, transit yük taşıyan tırlara gümrüksüz yakıt (transit) verilmek suretiyle taşıma maliyetlerinin düşürülmesi halinde, özellikle İran transit yüklerinin bölge limanlarına gelmesi mümkün olabilecektir. Aksi takdirde, Karadeniz ülkelerinden İran'ın yapmış olduğu ithalatlar gemilerle; İstanbul, Çanakkale boğazlarını ve Süveyş Kanalı'nı geçerek Arabistan Yarımadası'nın güneyinden dolaşarak Basra Körfezi'ndeki İran limanlarına ulaşıp, oradan da çok uzun süren bir kara yolculuğuyla İran'ın sanayi kenti olan Tebriz'e gitmeye devam edecektir. Bu yolla uzun deniz ve karayolu taşımacılığına rağmen İranlı müteşebbisler yüklerinin taşınmasını ton başına 30$ daha ucuza mâl etmektedir. Limanlarımızın kazandırdığı zaman cazibesinin, transit yakıtla desteklenerek ekonomik olarak da cazip hale getirilmesi durumunda, Doğu Karadeniz limanlarında çok büyük canlılıklar yaşanacağı gibi bu paralelde ortaya çıkan etkileşim birçok sektörü tetikleyeceği için, işsizlik sorununa da katkı sağlayacaktır.

ŞEHZADELER ŞEHRİ; AMASYA

Dünyanın bütün güzel şehirleri gibi Amasya'nın da tam ortasından bir büyük nehir geçiyor: Yeşilırmak... Amasya, ortasından nehir geçen diğer şehirler kadar büyük değil belki. Ve belki Paris, Londra, Kahire ya da ortasından deniz geçen İstanbul gibi bir başkent değil. Ancak yüzlerce yıl boyunca dünyanın kaderini belirleyen bir şehrin; İstanbul'un başına baş olacak padişahlar yetiştirmiş bir kent. Bir gizli başkent... Şehzadeler şehri-Amasya, bir bakıma padişahlar şehri de aynı zamanda...

Şehzade Bayezid (Yıldırım Bayezid), Şehzade Çelebi Mehmet (I. Mehmet), Şehzade Murad (II. Murad), Şehzade Ahmet Çelebi, Şehzade Mehmed (Fatih Sultan Mehmet), Şehzade Alaeddin, Şehzade Bayezid (II. Bayezid), Şehzade Ahmed, Şehzade Murad, Şehzade Mustafa, Şehzade Bayezid, Şehzade Murad (III Murad) bu şehirde valilik yapmış ve bunların altısı Amasya'daki valilik dönemlerinin ardından padişah olmuş.

Tarihi M.Ö. 3000'li yıllara uzanan, şehre damgasını vuran medeniyet Osmanlı olsa da; hala Hitit, Kimmer, İskit, Med, Pers, Pontus, Roma, Bizans ve Selçuklu'lardan kalma izler canlılığını koruyor.

Yalıboyu ve Tarihi Amasya Evleri

Gezilip görülecek, keşfedilecek çok yer var Amasya'da. Belki gezmeye Yalıboyu'ndan başlamak en iyisi. Tarihi Amasya evlerinin bolca yer aldığı Yalıboyu, Boğaziçi'nin mütevazi bir örneği sanki. Yeşilırmak kenarında, tarihi surlar üzerine bina edilmiş bu evlerin karakteristik özelliği; çoğunlukla ahşap çatılar arasına kerpiç dolgu suretiyle inşa edilmiş olmaları. Kırma ya da beşik çatılarının üzeri oluklu kiremitlerle bezeli. Oluklu kiremitler... Eski zamanlardan kızıl renkli hatıralar. Evler genellikle, bodrum üzerinde tek ya da iki kat olarak düzenlenmiş. Ancak tarihi Amasya evlerine, sadece Yalıboyu'nda değil, şehrin başka bölgelerinde rastlamak da mümkün.

Tarihi Amasya evleri, genellikle avlulu ya da bahçeli. Özellikle haremlik-selamlık olarak düzenlenmiş yapılarda avlu ortada kalıyor. Gizledikleri onca şey arasında, sergiledikleri dışa kapalı görünümleriyle, mahremiyete önem veren bir kültürün ürünü olduklarını dışavurmaktan çekinmiyorlar. Bu dışa kapalılık, bazen de kendini; yüksek bahçe duvarları şeklinde ortaya koyabiliyor. Örneklerine başka yerlerde de sık rastladığımız; hatta geleneksel Türk evlerinin vazgeçilmezlerinden biri olan cumbalar, Amasya evlerinde de sıkça kullanılan bir uygulama. Cumba ve taşıntılar, bu evlere daha geniş bir alan kazandırdığı gibi daha fazla pencereye de olanak sağlıyor. İstisnaları olsa da, pencereler daha çok üçlü gruplar halinde. O pek aşina olduğumuz iffet ve

Kuş bakışı Amasya: Yeşilırmak'a uzanan cumbalar, köprüler, kenti saran sarp kayalıklara oyulmuş mezarlar ve kente yayılmış asırlık çınarların buradan seyri bambaşka bir keyif.

mahremiyet tavrı da kendini en çok pencerelerde gösteriyor. Pencerelerin dışındaki, dışarıdan içerisinin görülmesini engelleyen ahşap kafeslikler, bir Osmanlı tazesinin, zerafetini değil ama güzelliğini gizleyen peçeler gibi.

Eğer kendinizi bir şekilde içeri davet ettirmeyi başarabilirseniz, Amasya evlerinde günlük yaşamın sofa etrafına dizilmiş odalar çerçevesinde akıp gittiğini göreceksiniz. Ocak, şerbetlik, yüklük (gömme dolap), raf ve sedir bu odaların çoğunun sahip olduğu işlevsel birimler. Birkaç istisna hariç, evlerin çoğunda bağımsız "gusülhane"ler olmadığı için yeterince büyük ve geniş olan yüklüklerin gusülhane (banyo) olarak değerlendirildiğini de görmek mümkün. Odalar içerisinde yer alan bütün bu birimler günlük yaşamın ayrılmaz birer parçası ve çoğumuzun çoktan unuttuğu ya da hiç bilmediği, unutulmuş bir yaşam tarzının ipuçlarını ele veriyor.

Ama bu evlerde hayat odalardan ibaret değil. Bahçe ve avlular da bu hayattan kesitler sunuyor meraklısına. Bahçelerdeki su kuyuları ve ocaklar hatta bazen ekmek fırınları, Amasya evlerinde gerek iç gerek dış mekânlarda yer alan bütün birimlerin birbiriyle bağlantılı, uyumlu ve tamamlayıcı olduğunu hatırlatıyor insana. Tıpkı hayatın kendisinde de olduğu gibi...

Hatuniye Mahallesi

Doğa, çevre, insan ve kendisiyle barışık bir yaşamın, komşu ve eşya hakkına saygının nadide örnekleri olan bu beyaz badanalı, kırmızı kiremitli evlerin pek çoğu, hayattaki pek çok değer gibi modernleşmenin kurbanı olmuş yada olma yolunda. Ancak şehrin en eski yerleşim birimi olan Hatuniye Mahallesi, bu örtülü yıkıma bir nebze de olsa direnmeyi başarabilmiş nadir yerlerden biri. Hatuniye Mahallesi, Yeşilırmak kıyısı boyunca İstasyon köprüsü ile Hükümet köprüsü arasında uzanan, yaklaşık 800 metrelik bir alanı kaplıyor. Yeşilırmak'ın kuzey kıyılarında yükselen antik sur duvarları üzerindeki

Geceleri ışıklandırılan Kral Kaya mezarlarının görünümü; şehre gizemli, şiirsel bir hava veriyor. Altta; hayatın temsili evler, üstte; ölümün temsili mezarlar... Bir kez daha ölümün, hayatın üstündeki tek değişmez olduğu gerçeği...

Amasya evleri, hamamlar ve camiler arasında dolaşırken, insan farkına varmadan başka bir zamana geçiveriyor sanki. Daracık, taş kaplı sokaklar kadar zamanlar arası bir yolculuğun tatlı yorgunluğu üzerinize çöktüğünde hem durup kısa bir mola vermenin hem de Amasya'nın meşhur cevizli ve haşhaşlı çöreğinin tadına bakmanın da vakti gelmiş demektir... Unutmadan: Aşağı Kale olarak da adlandırılan bu bölüme Alçak Köprü'den, İstasyon Köprüsü'nden, Sultan Bayezid Camii karşısında bulunan Mağdenüs Köprüsü'nden ve Hükümet Köprüsü'nden de girilebilir.

Amasya Kalesi'ne Tırmanış

Amasya Kalesi, Amasya il merkezinin kuzeyini kaplayan Harşena Dağı üzerinde. Harşena Kalesi diye de biliniyor. Kaleye tırmanmak biraz yorucu doğrusu. Denizden 700, Yeşilırmak'tan 300 mt. yükseklikteki bir kaya kütlesinin üzerine kurulmuş çünkü. Aslında kaleye çıkmak için İhsaniye Mahallesi'ndeki yol da kullanılabilir. Hatta kale kapısına kadar özel araçla gitmek de mümkün. Ama şehrin ve keşfin tadına varmak, adım adım tarihi hissetmek isteyenler için bu yorucu tırmanışa değer. Kalenin içindeki kral mezarlarını görüp, Cilanbolu kuyusuna taş atmak... Kuş bakışı Amasya: Yeşilırmak'a uzanan cumbalar, köprüler, kenti saran sarp kayalıklara oyulmuş mezarlar ve kente yayılmış asırlık çınarların buradan seyri bambaşka bir keyif.

Kral Kaya Mezarları

Kral Kaya Mezarları'nın en büyüğü, galeri ve merdivenlerle çıkılan, batı yönündeki en son mezar. Bu mağaranın yüksekliği 15, genişliği 8, derinliği ise 6 mt civarında. Mezar odasının girişi, diğer mezarlardaki kapılardan daha yüksek. "Büyük Kral Mezarı" olarak da adlandırılan mağara, cephe itibariyle pek çok tahribata uğramış. Kızlarsarayı üzerinde, birbirine çok yakın oyulmuş üç mezar daha var. Bu yakın oyulmadan dolayı, ortada kalan mezarın yan bölümleri tahrip olmuş. Bilinçli yapılmış hissi uyandırıyor sanki... Hatta her ne kadar gömülü olduğunu bilsek de; en solda yer alan mezar, ortadaki mezar sahibini gölgede bırakmak amacıyla, dikkat çekici biçimde ön plana çıkarılmış gibi.

Kızlarsarayı'nın alt kısmında ve demiryolu tünelinin hemen üzerinde bulunan mezar da, diğerleri gibi ana blok kaya oyularak yapılmış. Ama onlardan farklı olarak, etrafı oyulmamış. Ayrıca, mezar odasına çıkmayı kolaylaştıracak taş merdivenler de yapılmamış. Mağaraların bütününde görülen; kapaksız, 2-3 metre arasında değişen yükseklikte, kapıya benzeyen girişler, bu beş mağaranın da ortak özelliği.

Ölümün Işıklandırılması...

Geceleri ışıklandırılan Kral Kaya mezarlarının görünümü; şehre gizemli, şiirsel bir hava veriyor. Altta; hayatın temsili evler, üstte; ölümün temsili mezarlar... Bir kez daha ölümün, hayatın üstündeki tek değişmez olduğu gerçeği... Ama bu sefer kasfetli değil, ışıl ışıl ve ihtişamlı... Bu ışıl ışıl hayat ve ölüm tasviri; bir yandan insana Yalıboyu panaromasıyla birlikte harikulade bir göz zevki yaşatırken, bir yandan da tüm şehre hakim bu mezarların içlerinde kralların yattığını bilenlere, mezarları ne kadar ihtişamlı olursa olsun; ölümün aslında ne kadar da mütevazi ve basit bir gerçek olduğunu anlatıyor. Yeterince iyi göremeyenler için bir güzel ışıklandırılarak.

Ve belki Osmanlı kentlerinde kabristanların hep şehre hakim tepelere kurulmasının ardındaki gerçek de bu...

II. Bayezid Külliyesi

Şehzadeler şehri Amasya'da, Osmanlı eserleri içerisinde gidildiğinde görülmeden dönülmemesi gereken eserlerin başında II Bayezid külliyesi geliyor. Külliyenin ilginç de bir hikayesi var: Sultan II Bayezid, Amasya valiliği sırasında hat hocası ve dostu Şeyh Hamdullah

Efendi ile Meşk Kayası'nda sohbet ederken "Bir gün tahta geçersem Amasya'ya cami yaptırmayı arzu ediyorum." der ve Şeyh Hamdullah'a, şehrin neresine bir cami yaptırmanın daha doğru olacağını sorar. Şeyh Hamdullah yayını gerip bırakır ve: "Okumun düştüğü yer daha uygundur" der. II. Bayezid 1481'de tahta geçer ve bir yıl sonra da Şeyh Hamdullah'a verdiği sözü yerine getirmek amacıyla bu külliyeyi yaptırır.

II. Beyazid "Bir gün tahta geçersem Amasya'ya cami yaptırmayı arzu ediyorum." der ve Şeyh Hamdullah'a, şehrin neresine bir cami yaptırmanın daha doğru olacağını sorar. Şeyh Hamdullah yayını gerip bırakır ve: "Okumun düştüğü yer daha uygundur" der. II. Bayezid 1481'de tahta geçer ve bir yıl sonra da Şeyh Hamdullah'a verdiği sözü yerine getirmek amacıyla bu külliyeyi yaptırır.

1482-1486 yılları arasında inşa edilen külliye; cami, medrese, imaret, türbe, şadırvan ve çeşmeden oluşan bir kompleks olarak yapılmış. Yan mekânlı camii mimarisinin gelişmiş bir örneği sayılabilir. Yapının kuzeyinde; altı adet sütunun taşıdığı kemerler üzerine beş kubbeli son cemaat yeri ve içeride ise mihrap ekseni üzerinde, büyük ve geniş bir kemer açıklığı ile birbirine bağlanmış, arka arkaya iki kubbeyle örtülü, dikdörtgen bir mekân ve buraya açılan üçer kubbeli yan mekânlar mevcut. Mihrap ve minberi oldukça sade olmakla birlikte; beyaz mermerden, büyük bir özenle yapıldığı belli olan söz konusu öğeler, tüm yalınlıklarına karşın gönül ve göz okşamaktan hiç de uzak değiller. Zaten genel olarak; ihtişamlı taç kapısı, kitabesi, silmeleri, statikleri ile zarif ve özenli bir yapı. Ayrıca ahşap pencere kanatları, 15. y.y. ahşap kündekari tekniğinin en güzel örnekleri arasında sayılabilir.

Caminin batısında, (U) planlı, revaklı açık avlulu, onsekiz hücreden ibaret medrese yer alıyor. Yapı bugün İl Halk kütüphanesi olarak hizmet vermeye devam ediyor. Caminin doğusun-

daysa (L) plânlı bir imaret var. O da tıpkı medrese binası gibi, esas fonksiyonuna gayet uygun olarak; Amasya Valiliği Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı'nın aşevi olarak faaliyetine devam ediyor.

Çilehane Camii

Çilehane Mahallesi'ndeki Pirler Parkı'nın hemen karşısında; önünüze Yakup Paşa'nın 1413'te yaptırdığı Çilehane camii çıkar. Moloz taş ve tuğla karışımından müteşekkil cami, mimari yapısından ziyade; ruhani enerjisiyle gönül dinlendirici bir özelliğe sahip. Caminin batı kapısından girildiğinde, solunda kalan Pirler Türbesi'nde yatan ve Halveti tekkesinden gelmiş geçmiş Halveti dervişlerinin, halktan uzak Hakk'ka yakın sade yaşamları, buram buram sinmiş sanki caminin her köşesine...

Şehirlerin Önce Camilerini Gezenlere...

Bu kadar değil tabi Amasya'nın görülesi camileri: Fethiye, Burmalı Minare, Gümüşlü, Bayezıd Paşa, Yörgüç Paşa, Mehmet Paşa, Şamlar (Ayas Ağa), Hatuniye, Şirvanlı (Azeriler), Kara Mustafa Paşa Camileri... Gittiği şehirlerin önce camilerini, türbelerini dolaşanlar için her biri gezilesi, görülesi yerler. Ve tabii türbeler: Kadılar, Şeyh Hacı Hamza, Bektaş Baba, Halifet Gazi, Cumudar, Torumtay, Hamdullah Efendi, Pir Sücaeddin İlyas, Şirvanlı İsmail...

Zümrüt Yeşili Borabay

Amasya'ya kadar gelmişken Borabay Gölü'ne uğramamak olmaz. Zaten Amasya'da gezilecek o kadar çok yer var ki; dönüşte bütün bu yorgunluğun üstüne, bir göl kenarı sefası gayet iyi gider. Borabay Gölü, Amasya il merkezine 65 km. mesafede, Taşova ilçesi sınırları içinde. Göle; Amasya - Taşova karayolunun 44. kilometresinden sola ayrılan; Taşova - Samsun karayolunu takiben 14. km'den tekrar sola ayrılarak ulaşılabilir.

Bir krater gölü olarak da bilinen Borabay, küçük bir akarsuyun, etraftan gelen yıkıntılarla tıkanması sonucu oluşmuş, doğal bir set gölü. Doğa yürüyüşü, piknik ve kamp gibi aktivitler için son derece ideal. Zümrüt yeşili gölün etrafı kayın, sarıçam, sedir, kestane ağaçları ile çevrili. Güney kıyısı sarp ve dik olmakla birlikte Kuzey kıyıları piknik amaçlı kullanılmaya uygun. Ayrıca gölde kayık turu yapabilme gibi bir imkânınız da var. Bakanlar Kurulu tarafından turizm merkezi ilan edilen Borabay Gölü çevresinde; bungalovlar, gazino, kamp ve piknik alanları, doğa yürüyüşü parkuru ve çeşitli dinlenme tesisleri var. Bunlara ek olarak; belediye tarafından işletilen orman içi dinlenme tesisleri de değişik bir alternatif olabilir.

Ferhat'ın Dağlarını Deldiği Şehir

Ferhat'ın dağlarını deldiği bu şirin şehir, her ne kadar Ferhat'ın Şirin'ine kavuştuğunu göremese de ve her ne kadar etrafı sarp kayalıklarla, dağlarla çevrili olsa da; ulaşılmaz, erişilmez değil. Belki biraz unutulmuş, gözden düşmüş... Yeni Ferhatların yeni Fatihlerin yolunu gözlüyor. Keşfedilmek için, içinde ve ardında sakladıklarını paylaşmak için...

İSMAİL ACAR:
"DEVLET SANATLA MEŞRUiYET KAZANIR!"

Ünlü ressam İsmail Acar ile Türk Resminin, geleneksel sanatlarımıza nazaran daha az gelişmişliğinin nedenlerini sorguladık. Acar, bu durumun sebeplerini ifade ederken, sanatın bir devlet ve toplum için gerçekte ne ifade ettiğinin de cevabını farklı bir açıdan veriyor.

Fatih Sultan Mehmet

Kültürümüzde resim sanatının diğer geleneksel sanatlara göre az gelişmesinin temelinde İslam mı var?

Nasıl Allah'a şiir yazıyorsun, nasıl beste yapıyorsun ben de resim çizebilmeliyim. İslamın ilk yıllarında ressamlar camilere resimler yapıyorlar; Şam Emeviye camiinde kuş, çiçek gibi motifler vardı, yakın zamanda restore edildi. İslam Eserleri Müzesi'ne git, mezar taşlarında bile resimler var. Özellikle, Selçuklu dönemindeki camilerde bu çok açık görülüyor; Türkler de bu eğilim daha fazla; canlı formlar, kuş motifleri vs... O yüzden, İslam'daki resim anlayışı farklı bir şey, Araplar'ın resme bakışı farklı. İslam dünyasında resimle ilgili bir endişe var ama yasak olsa Fatih Sultan Mehmet gibi bir padişah resimlerini çizdirmezdi.

Toplumun resme uzaklığı nereden kaynaklanıyor?

Resim de mimari gibi bir sanattır. Toplumumuz maalesef resme çok yakın değildir; bu sebeple, mimarimiz resimden daha ileridedir. Mimarimiz cami ve saraylar üzerine yoğunlaşmış ve çoğunlukla dini ve sosyal özellikler taşımaktadır. Sivil mimari örneklerimiz çok az olduğu için resim sanatı gelişemiyor. Onun yerine kağıtlarda, minyatürlerde, tavan süslemelerinde başarılı eserle yapılmış. Bu eserlerde çiçekler, kuşlar, aslanlar vardır.

Hilafetten dolayı bizde resim sanatı pek fazla gelişmiyor; ama onun yerine mimari gelişiyor. Gelişmiş ülkelerde resmin gelişmesinde kilisenin resme sahip çıkmasının büyük payı var. Onun yerine biz de ise hat sanatı çok ileride; Arabistan'dan bile daha ileride. Resme Fatih ilgi gösterse de bu ilginin devamı gelmiyor; hatta yapılmış padişah resimlerinin kimi zaman ecnebi memleketlerinden gelen misafirlere hediye edildiği bile oluyor. Topkapı Sarayı'ndaki Zonaro bile bir kopyadır aslında gerçeği National Museum'dadır. Bizde resim sanatının gelişmemesinin en büyük sebebi ilgisizlik, himayedar olmamamız ve değerlerimize sahip çıkmamamızdır.

Bugün artık böyle bir baskı yok, değil mi?

Bugün bir baskı yok ama himaye de yok. Sanatçılara ve eserlere sahip çıkılmıyor. Sultan Süleyman olmasaydı bu camiler, bu minareler dikilmezdi. Bugün İstanbul silüetinden Sultanahmet'i, Topkapı'yı, Süleymaniye'yi çıkarsak ne olur? Geriye barbar Türkler kalırdı ama öyle olmadı; bu eserler sebebiyle Osmanlı meşru, büyük bir

İsmail Acar

imparatorluk ve medeniyettir. Bugün de meşru bir devlet olmamızın en etkili yolu sanattır. Amerika bile dünyanın en önemli müzelerine sahip olma çabası ile kendi meşruiyetini ve büyüklüğünü tescillemeye çalışıyor. Resim, heykel gibi sanatlar insanları, devletleri, yaşanılan coğrafyayı meşrulaştırır, resmin bizim için önemi budur. Sanatçılarımız dünyanın her tarafında ses getirmeye başladığında kimse bizi olumsuz eleştiremez. Avrupa'ya baktığımızda, ellerindeki mekânları sanatçılara veriyor, böylece sosyal paylaşım arttırılarak o mekânlara sahip çıkılıyor.

Bugün bakıyoruz, öğündüğümüz şeyler hep daha önceden yapılan eserler; Osmanlı'nın yaptığı, Roma'nın yaptığı... Biz de ise; Anıtkabir'den başka mimari, sanatsal bir eser yok. Sanat himaye edilmeli çünkü sanat bizi meşru yapacak. Yoksa, insan hakları ihlalleriyle, terörle hatırlanacağız. Sanat ekonomi kadar önemli, hatta daha önemli. Bu gerçeği unutmamamız gerekiyor.

Türk Resminin mihenk taşları nelerdir, öncüleri kimlerdir?

Osmanlı 19. yüzyılda Tanzimat'la birlikte Batı'ya gide gele resmi görmüş ve tanımıştır. Avrupa'ya gidenler geri döndüklerinde resim yapmaya başladılar.

Resim, heykel gibi sanatlar insanları, devletleri, yaşanılan coğrafyayı meşrulaştırır. Resmin bizim için önemi budur. Sanatçılarımız dünyanın her tarafında ses getirmeye başladığında kimse bizi olumsuz eleştiremez. Avrupa'ya baktığımızda, ellerindeki mekânları sanatçılara veriyor, böylece sosyal paylaşım arttırılarak o mekânlara sahip çıkılıyor.

Erol Akyavaş
Dini Motifler

İbrahim Çallı
Zeybekler

Burhan Doğançay

İlk dönem Türk resmi daha soyuttur. Osman Hamdi'nin Kaplumbağa Terbiyecisi, Şeker Ahmet Paşa'nın Karpuzlar gibi eserleri çok ünlü örneklerdir.

Şeker Ahmet Paşa, Diyarbakırlı Tahsin, Osman Hamdi gibi ressamlar Türk resim sanatının amiralleri ve destekçileridir. Örneğin; Osman Hamdi Avrupa'dan geri döner dönmez arkeoloji müzesi kurmuştur.

İlk dönem Türk resmi daha soyuttur. Osman Hamdi'nin Kaplumbağa Terbiyecisi, Şeker Ahmet Paşa'nın Karpuzlar gibi eserleri çok ünlü örneklerdir. İlerleyen zamanlarda Leopard Levi gibi Fransız sanatçılar ülkemize gelmiş ve atölyeler açmıştır. Bu sanatçıların ve Batı tarzı resmin etkisiyle empresyonist ekol hakim duruma gelmiştir, İbrahim Çallı, Eşref Üren bu akımın öncülerindendir. İbrahim Çallı'nın Mimoza'sı, Kırmızılı Kadın'ı bilinen en önemli eserleridir.

Türk resim sanatıyla ilgili son dönemi kısaca özetlemek gerekirse: Yakın dönem Türk resim sanatında Batı'nın, özellikle Fransız kültürünün etkisi çok büyüktür. Özgün resimler ise çok azdır. Fikret Mualla, Abidin Dino gibi Avrupa'ya giden ressamlara kadar resimde çok fazla devinim olmamıştır. Türk sanatına büyük hizmetleri geçen Kuzgun Acar, İlhan Koman (Heykeltıraş), Erol Akyavaş (Ressam) gibi sanatçıların dönemi 80'lerde kapanmıştır. Neşet Günal, Nuri İyem gibi ressamlar Anadolu insanını kullanarak bir nevi ulusal gerçekçilik ekolunu temsil ederek başarılı oldular. Erol Akyavaş resimlerinde, İslam sanatını etkili kullanan büyük ressamlarımızdandır. Akademi hocalarından Sabri Berkel, Adnan Çoker mimariyi soyutlayarak soyut sanata yakın çalışmalar yapmışlardır. Ergin İnan, Mehmet Güleryüz, Burhan Doğançay gibi sanatçılarımız da Türk Resim Tarihi'nde bilinmesi gereken önemli isimlerdir.

İnsanlara resmi daha iyi anlamaları ve sahip çıkmaları için ne söylemeliyiz?

Ebeveynlerin, çocuklarını ana okullarından itibaren müzelere ve sergilere götürülmeleri gerekiyor, her ne müzesi olursa olsun. Floransa'da bir grup sırt çantalı Japon öğrenci gelmiş müzeyi geziyor, o sabah uçaktan inip müzeye gelmişler, o akşam yine havaalanına gidip Japonya'ya dönecekler. Sanatın devletimizin ve milletimizin meşruiyet kazanmamızın yegâne yolu olduğunu uygun bir dille anlatmalıyız. Sanata olan ilgi ve alaka eğitim sistemimizde yer almalı.

Osman Hamdi
Kaplumbağa Terbiyecisi

Abidin Dino

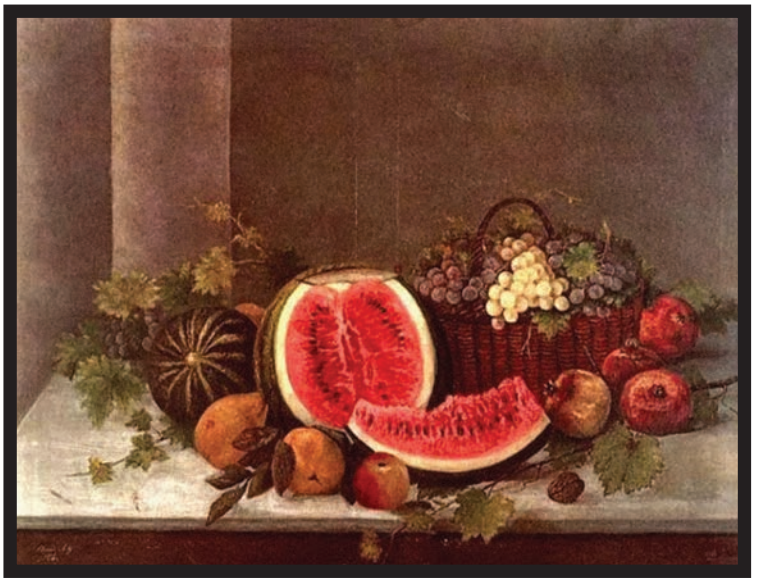

Şeker Ahmet Paşa
Karpuzlar

İsmail Acar

İsmail Acar

YENİ BİR FELSEFE YENİ BİR YAŞAM BİÇİMİ; THE CENTRAL PALACE

Tarihin Geç Osmanlı tarzı, bugünün modern yaşam felsefesiyle birleşti ve İstanbul Central Palace'da yeniden hayat buldu. Günün koşullarından kaynaklanan stresli , sağlıksız yaşam biçmini kapısı dışında bırakan Central Palace Oteli, özgün tarzıyla sağlığınıza, huzurunuza ve mutluluğa ev sahipliği yapıyor; konfor ve güzelliği alkol ve asitli içecekler barındırmayan wellness anlayışıyla yeniden tanımlıyor.

İstanbul'un hatta Avrupa'nın en lüks, en sağlıklı ve en iyi otel odalarını Aralık 2003 tarihi itibariyle misafirlerinin beğenisine sunmaya başlayan The Central Palace Oteli, sınırsız hizmet ve maksimum misafir memnuniyetini hedefleyen anlayışını; çağımızın yarattığı stres, yorgunluk ve sağlıksız yaşam şartlarından dolayı artık bir ihtiyaç haline gelen Wellness Felsefesi ile birleştirerek bir ilke imza atıyor. Otelin kuruluş amacı; misafirlerine sadece konforlu ve kaliteli bir konaklama değil, bunun yanında sağlıklı, huzurlu ve mutlu bir konaklama imkânı yaratmak.

The Central Palace Oteli, İstanbul'un kalbinde kültür, sanat, eğlence, alışveriş, kongre ve seminer merkezi olarak; yalnız Türkiye'de değil, tüm dünyada tanınan Taksim'de, Lamartin Caddesi'nde yer alıyor. Dış yapısı itibariyle tarihi hüviyeti korunan otel binasının içi de Geç Osmanlı tarzı detaylar ile zenginleştirilmiş ve estetik bir görünüş kazandırılmış.

The Central Palace Oteli, hedef olarak en iyi olmayı ve en iyiyi sunmayı seçmiş. Hedefleri doğrultusunda Wellness Felsefesine uygun olarak dizayn edilen ve genişlikleri 40 ila 90 m^2 arasında değişen ferah odaların konaklama bölümünde yerler, tamamen parke ile döşeli olup her odada çalışma masası, internet bağlantısı, air condition, mini bar, direk hat telefon ve uydu yayınlı tv bulunuyor. Banyo kısmı tamamen mermer ile kaplı olup tüm banyolarda jakuzı, buhar banyosu (steambath) ve basınçlı su ile sırt masajı yer almakta. Özel odalarda bunlara ilave olarak; plazma tv, mutfak veya güneşlenme terasları bulunuyor.

15 adedi birbiriyle bağlantılı (connected) olma özelliğine sahip, toplam 49 otel odası, 4 suite ve 2 kral dairesinden oluşan The Central Palace; Türk hamamı, sauna ve spor salonlarından oluşan Wellness Center ile felsefesine uygun hizmetleri takdirinize sunuyor.

Dilerseniz, Osmanlı motifleriyle işlenmiş Türk hamamında banyo keyfi yaşayabilir, isterseniz saunada günün yorgunluğunu atabilirsiniz.

Ekolojik Mutfak...

Açık büfe ve AlaCart olarak hizmet veren restoranlarda; özel olarak, özenle hazırlanan sağlıklı gıdalar; tamamen doğal, taze sıkılmış, 40'tan fazla meyve suyu çeşidi misafirlerin damak tadına sunuluyor. 'Wellness' anlayışı doğrultusunda buharda pişirilen taze sebze yemeklerinden oluşan zengin mutfağı, sağlığı ve lezzeti bir arada sunuyor. Otelin mutfağı; misafirlere sağlıklı ürünleri, sağlıklı pişirme yöntemleri ile sunabilmek için özel olarak hazırlanmış. Buharda pişirilerek hazırlanacak sebzeler de dâhil olmak üzere otelde kullanılacak tüm gıda maddeleri tamamen ekolojik (doğal ve hormonsuz) ürünlerden oluşuyor ve altı değişik Wellness mönü seçeneği ile mevsim şartlarına göre misafirlerin damak tadına sunuluyor.

Toplantı ve seminer faaliyetleriniz için en modern teknoloji ile hazırlanmış toplantı salonları ve otelin en üst katında yer alan, açık hava toplantı taleplerine uygun olarak hazırlanmış, çok amaçlı panoramik İstanbul manzaralı kış bahçesi ile hizmet verilmekte.

Alkollü ve asitli içeceklerin bulunmadığı otelde, açık büfe ve AlaCart olarak hizmet veren restoranlarda, özel olarak hazırlanan sağlıklı gıdalar ile; tamamen doğal, taze sıkılmış, 40'tan fazla meyve suyu kokteyli misafirlerin damak tadına sunuluyor.

DÜNÜN SAVAŞ SİLAHI; BUGÜNÜN ASİL SPORU

"Oku kirişe yerleştir, hedefe yan dön, yayı yere dik olarak tut, kirişi çek, nişan al ve bırak"... Okçuluktaki başarı, işte tüm bu basit hareketleri üst üste, hep aynı şekilde yapabilmeyi gerektiriyor. İşin zor kısmı ise gerekli konsantrasyonu sağlamak ve fizik gücünü kazanmak için, uzun süre ve düzenli antrenman yapmayı göze almak.

Z. Metin ATEŞ

Günümüzde en popüler spor dalı olmasa da yaşadığımız coğrafya, okçuluğun dönüşüm ve gelişimine birinci elden etki etmiştir. Osmanlı'da okçuluk, Yeniçağ'dan itibaren düzenli bir spor faaliyeti olarak yapılmakta idi. Bu yönü ile bakıldığında Osmanlılar, Ortadoğu ülkeleri içinde sistematik spor faaliyetlerinin yapıldığı ilk devlet olma özeliğine sahiptir. Bununla paralel olarak bu dönemde; ok atma tekniğinde, yay ve ok yapım tekniğinde de tartışmasız en üst seviyeye erişilmiştir. Bu, birçok yabancı araştırmacının üzerinde fikir birliğine vardığı bir gerçektir.

Özellikle okçuluğa tahsis edilmiş okmeydanlarının ve bunların bakım, onarım ve idamesini sağlayan vakıfların tesis edilmiş olması, okçuluğumuzun kurumsal yönü ve altyapısı ile de en üst seviyeye eriştiğini gösteriyor. İstanbul'un fethi sonrası II. Mehmet (Fatih)'in, "Burası bağ, bostan edilmesin, kuyu kazdırılmasın, su yolu geçirilmesin, mezaristan yapılmasın, üstünden tırnaklı hayvan geçirilmediği gibi mümkünse havasından kuş uçurulmasın" diyerek vakfettiği İstanbul Okmeydanı, bugün bile kırılamayan rekorlara tanıklık etmiştir. Ateşli silahlar savaş meydanlarında

T formu

ön plana çıktıktan, Kabak Okçuluğu, Puta Atışı, Darp Vurma gibi "savaşa yönelik" disiplinler popülaritesini yitirdikten sonra bile "menzil atışları" ile sportif anlamda okçuluk devam etmiştir. Büyük bir özen ve kesinlikle tutulan sicil defterleri "Tozkoparan İskender" adlı bir yeniçerinin 1281 gez (yaklaşık 845 m)'lik menzil rekorunu tasdik etmektedir. Bu mesafe, geleneksel malzeme günümüzde henüz ulaşılamayan bir rekordur. Aynı defterlerde Sultan II. Mahmud gibi okçuluğa büyük önem göstermiş padişahların rekorlarına rastlamak da mümkündür.

Atılmak üzere yaya yerleştirilen ok

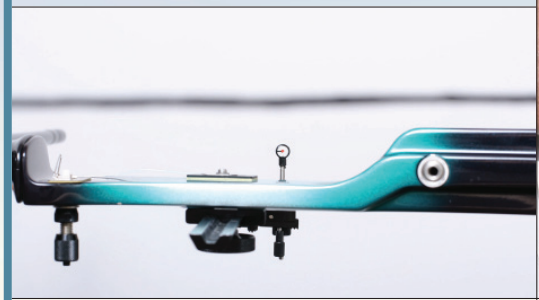

Nişan almada kiriş gölgesi, nişangah ile kesiştirilir.

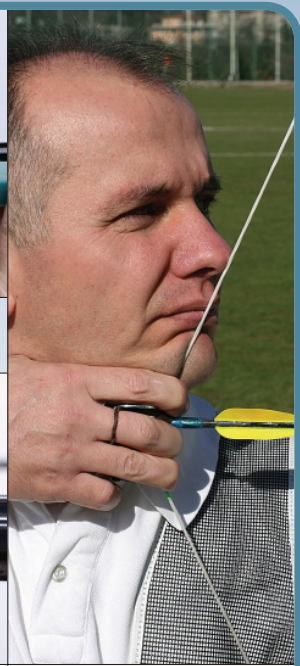

Çapa pozisyonu

Ok Atış Tekniği

Ok atmadan önce yapılması gereken ilk iş; baskın göz'ün, yani hedefe bakan gözün belirlenmesi. Bu oldukça basit: İki gözünüz açık, ileri doğru uzattığınız başparmağınıza bakarak bir hedefe hizalayın. Parmağınızı ve başınızı oynatmadan, sırası ile gözlerinizi kapatın. "Baskın gözünüz", diğer gözü kapadığınızda parmağınızı "aynı yerde" gören gözünüzdür. Parmağı yana doğru bir sıçrama yapıyor gibi algılayan diğer göz ise çekingen göz'dür. Baskın gözünüz hangisi ise, kirişi o taraftaki eliniz ile çekmek, dolayısıyla yayı çekingen gözünüzün olduğu taraftaki elinizle tutmanız en doğrusudur.

Ok atarken başın, ellerin, kolların ve vücudun pozisyonu ile kirişin çekildiği yer ve mesafenin, her atışta aynen tekrarlanabilmesi gerekir. Ayrıca, yayı tutan kol ile kirişi çeken kol, vücuda dik açı ile durmalıdır. Buna, vücudun aldığı şekil sebebi ile "T Formu" denir. Daha sonra; işaret, orta ve yüzük parmağı ile tutulup, yüzde belli noktalara çekilen kiriş, nişan aldıktan sonra nazikçe ama hızlı bir şekilde bırakılır. "Üç parmak çekişi" ya da "Akdeniz çekişi" olarak adlandırılan Anglo-Sakson kökenli bu teknik, genel olarak kabul görmüştür. Orta Asya, Türk ve Orta Doğu okçularının yüzlerce yıldır kullanageldiği "başparmak çekişi" ise ok ve yayın at üzerinde taarruz amacıyla kullanımına yönelik avantajlar sunar. Kirişi çeken elin başparmağına bir "okçu yüzüğü"nün takıldığı bu teknik, Uluslararası Okçuluk Federasyonu (FITA)'nun belirlediği kurallar çerçevesinde kullanılmamaktadır.

Bazı araştırmacılar yayın ilk kez 15.000 yıl önce Afrika'da kullanıldığını düşünmektedir. Bu süreyi 50.000 yıla kadar çıkaran yazarlar varsa da genel kabul, bunun çok abartılı olduğudur.

Yabancı elçiler önünde kabak atışı yapan Sultan II. Murad (Hünername, TSM)

Nigâri'nin ok atan Sultan II. Selim portresi (Hünername, TSM)

Ok ve Yayın Tarihçesi

Ok ve yay aslında kombine bir "silah"tır. İnsanın kas gücünü depolayan yay, bu enerjiyi oka transfer ederek onu uzağa fırlatır. Ok, bir ucu sivriltilmiş ve arka tarafında dümen işlevi gören kanatçıklar olan bir fırlatma silahıdır.

Pratik anlamda okçuluk, bu silahla avlanmaya başlanması ile doğmuştur. Ok ve yayın ilk kez nerede ve ne zaman kullanıldığını belirlemek güçtür; çünkü, yayın ana malzemesi ağaçtır ve zamanın aşındırıcı etkisine karşı koyamamaktadır. Bazı araştırmacılar yayın ilk kez 15.000 yıl önce Afrika'da kullanıldığını düşünmektedir. Bu süreyi 50.000 yıla kadar çıkaran yazarlar varsa da genel kabul, bunun çok abartılı olduğudur. Mağara duvarlarındaki resimler de ipucu vermekten öteye geçmemektedir. Çünkü bu resimlerde, arkası tüylerle donatılmış okların, "atlatl" adı verilen bir tür mızrak fırlatıcısına ait dartlar olması olasılığı yüksektir. Avrupa'da arkeolojik buluntu olarak kayda geçmiş en eski yaylar 1930'da Almanya'nın kuzeyinde bulunmuş olan Stellmoor kalıntıları (M.Ö. 8.000) ve Danimarka'daki Holmegaards kalıntıları (M.Ö. 6.000)'dır. Holmegaards'da bulunan tipte yaylar başka arkeolojik buluntularda da ele geçmiş, en genç kalıntılar 4.800 yıl öncesine tarihlendirilmiştir. Her iki yay da Taş Devri'ne ait silahlardır.

Zamanla yay, savaş alanlarının en etkili uzun menzil silahı olma özelliğini kazanmıştır. Ateşli silahların gelişimine kadar da bu önemini korumuştur. Savaş alanlarının en etkin güçlerinden biri olarak tarihin akışını değiştirmiş, zamanla sportif bir aktiviteye ve hatta kimi kültürlerde bir felsefeye, bir meditasyona dönüşmüştür.

Hayatın İçindeki Okçuluk

İlgi duyulsun veya duyulmasın, kültürel tarihimizde önemli yeri olan okçuluk, birçok deyim ve söz ile aslında yaşamımızın temelinde, özünde yer alıyor. Söz gelimi "çile", Osmanlı Okçuluğunda yay kirişine verilen isim. "Çile çekmek" de kemankeş adaylarının uzun ve yorucu çile çekme antrenmanlarından miras kalan bir deyim. Türkçemizdeki "çilekeş", gibi sıfatlar da buradan türemiştir. Benzer şekilde, "kepaze olmak" deyimindeki "kepaze" kelimesi de okçuluktan gelmektedir. Kemankeş adaylarının eğitimlerinin başlangıç safhasında kullandıkları; ok atmaya değil, kasları kuvvetlendirmeye ve atış formunu öğrenmeye yarayan, çekiş kuvveti nispeten düşük yayların adıdır kepaze.

Zarif ve şık giyimli insanlar için kullanılan "iki dirhem, bir çekirdek" deyimi de Osmanlı menzil oklarının en hafif olanının fiziksel ağırlığından geliyor. Bu okların 6,4 g olan ağırlığı, 2 dirhem (6,35 g) ve 1 çekirdek (0,05 g)'in toplamına eşittir.

Okçuluk Malzemesi Alırken...

Okçuluk doğru teknik ve becerinin kazanılması ile yapılabilen bir spordur. Bunun yanında doğru malzeme seçimi bu spordaki başarınızı etkileyecek en önemli unsurdur. Yay, oklar ve diğer araç-gereçler, sporcunun vücut ve kas yapısına, atış tekniğine ve ne tür okçuluk (spor, av, hobi vs.) ile ilgilenmek istediğine göre değişik kombinasyonlarda bir araya getirilebilir. Bu sebeple bu işin uzmanlarına danışmadan kesinlikle malzeme satın almayınız. Malzeme satın alınırken dikkat edilecek noktalar şunlardır:

Hangi tip yay? Çekiş mesafeniz ve fizik kuvvetiniz gibi fiziki özellikleriniz ve hatta kişisel beğenileriniz olimpik (recurve) tip ya da makaralı (compound) yay arasında yapacağınız seçimde belirleyici olabilir.

Yay için: Yayın boyu ve çekiş kuvveti sporcunun fizik yapısına göre seçilmelidir. El parçasına (riser) takılan yay kollarının üzerinde yayın çekiş kuvveti rakam ile belirtilmiş olmalıdır (28 lb, 40 lb vs.). Okçuluk sporuna uygun olmayan malzeme ile değil başarılı olmanız, bu spora başlamanız bile olanaksızdır.

Oklar için: Okların ağırlığı ve spin değeri yayın gücüne göre hesaplanmalı ve ok satın alırken dikkate alınmalıdır. Okların boyu dahi sporcunun çekiş mesafesine uygun olarak belirlenmeli, tüyler (yelek) uygun boy, tip ve şekilde olmalıdır.

Fiyat: Okçuluk malzemeleri fiyatları, malzemenin kalitesine ve tipine göre değişiklik göstermektedir. Bu spora başlayıp gelişme kaydedeceğiniz, hatta müsabakalara katılabileceğiniz bir kombinasyonu 120 ila 350 Euro arasında fiyatlarla internetten kendiniz sipariş edebilirsiniz. Bunu yanında malzeme kalitesi ve cinsi o kadar etkilidir ki, mütevazı sayılabilecek bir ekipmanın bile fiyatı 2 ila 3 bin Euro arasında değişebilir.

5 SORUDA BEL FITIĞI

Bel fıtığı günümüzün en sık rastlanılan hastalıklarından biridir. Bu rahatsızlıkta bel ve bacak ağrıları en belirgin şikayettir. Ancak, zamanında müdahale ederek ve doktorunuza başvurarak bu hastalığın ilerlemesine mani olmak sizin elinizde...

Bel Fıtığı Nedir?

Belimizde 5 adet omur kemiği vardır. Bu kemikler arasında da disk adı verilen kıkırdaklar bulunur. Disk, özel bir bağ dokusu organıdır. Omurganın dayanıklılığına, hareketliliğine ve zorlamalara karşı dirençli olmasına, omurgaya uygulanan şok şeklindeki darbelerin emilmesine ve kuvvetin çevre dokulara dengeli bir şekilde dağılmasına hizmet eder.

Bel fıtığı, beldeki omur kemikleri arasında bulunan ve adeta bir amortisör gibi görev yapan disklerin fıtıklaşması sonucu ortaya çıkan bir rahatsızlıktır. Disklerin iç kısmında nükleus pulpozus denen, jöle kıvamında bir bölüm, bunun dışında anulus fibrozus adı verilen daha sert bir fibröz tabaka, omur kemiklerine bakan yüzlerde ise her iki tarafta son plak olarak adlandırılan kıkırdak yapılar vardır. Dıştaki tabakanın anatomik bütünlüğünün bozularak, içerideki yumuşak kısmın dışarıya doğru taşmasına fıtıklaşma denir. Fıtıklaşan yani dışarı doğru taşan disk, omurilik kanalı içinden veya kendisinin arka-yan tarafından geçmekte olan sinirleri sıkıştırır ve hastalık böylelikle kendisini belli eder. Ayrıca, fıtıklaşmış diskten salınan bazı kimyasal maddeler de sinir köklerini etkileyerek ağrıya neden olurlar.

Nasıl Oluşur?

Ağır bir yükü kaldırmak veya ters bir hareket yapmak gibi pekçok dış faktörün yanında kişiye ait faktörlerde bel fıtığının oluşmasında önemli rol oynar. Çünkü; öyle insan vardır ki 120 kg. kaldırır, hiçbir şey olmaz; öylesi de vardır ki 5 kg. kaldırır, bel fıtığı olur.

Kişiye ait faktörlerin başında omur kemikleri arasında bulunan ve disk adı verilen kıkırdaklardaki dejenerasyon gelir. Kâinatta hiçbir şeyin tesadüfe bırakılmamış olması gibi diskin beslenmesi de belirli bir plan ve program dahilinde gerçekleşmektedir. Belirli maddeler, diskin belirli yerlerinden geçmektedir. Ancak yaş ilerledikçe diski besleyen damarlar da azalır ve yaklaşık sekiz yaşından sonra hiç görülmezler. Bu yaştan sonra diskin beslenmesi diffüzyonla olur. Disklerin ihtiva ettiği su oranı da çocuk yaştan itibaren yavaş yavaş azalmaya başlar. Bir ceninin diskinde su oranı % 90 iken, çocuklarda bu oran % 80'e, yetişkinlerde ise % 50-60'a düşer. Neticede, disk giderek küçülür ve yüksekliği azalır. Buna, disklerdeki beslenme bozukluğu ve mikro seviyedeki değişiklikler ile kimyasal değişiklikler ve disk üzerine uygulanan mekânik kuvvetlerin yaptığı dejenerasyon eşlik eder. Diske giren oksijen ve besin miktarı giderek azalırken metabolizma artıklarının atılması zorlaşır. Disk zamanla elastikiyetini yitirir, artık kuvvet aktarma ve kuvveti çevre dokularda dengeli bir şekilde yayma görevini yapamaz olur. Diskin içinde bulunan ve tamir görevi üstlenen destek hücrelerinin sayısı da yaş ilerledikçe azalır. Mikro düzeyde bulunan çatlaklar üzerine aşırı yük binince veya kişi yanlış bir hareket yaptığında diskin içindeki yumuşak kısım etrafındaki kapsülü kolayca yırtarak dışarıya doğru çıkar ve bel fıtığı oluşur. Yani zemin hazır hale geldikten sonra bardağı taşıran son bir damla gerekmektedir ki bu, hafif bir cismi kaldırmak veya sadece öksürmek de olabilir.

Belirtileri Nelerdir?

Bel ve bacak ağrısı en belirgin şikâyettir. Fakat bazen bel veya bacak ağrısından sadece biri de bulunabilir. Hareket kısıtlılığı, topallayarak yürüme, vücudun bir tarafa doğru çarpılması gözlemlenebilir. Ağrıyla birlikte bacaklarda uyuşma, karıncalanma, hastalık ilerledikçe kuvvet kaybı ve incelme (atrofi) görülebilir. Sinirlere genişçe basan fıtıklarda cinsel fonksiyonlar olumsuz etkilenebilir.

Bazen orta hattan omurilik kanalına doğru uzanarak sinirleri sıkıştıran büyük bel fıtıklarında; ağrının yanında idrar ve büyük abdestini tutamama veya yapamama, bacaklarda felce doğru gidiş, süvari yaması tarzında (oturak civarında) duyu kaybı ve cinsel fonksiyon bozuklukları ortaya çıkabilir. Bu klinik tabloya "kauda

ekuina sendromu" adı verilir. Omurilik kanalı dar olan hastalarda, küçük orta hat fıtıkları bile benzer şikayetlere yol açabilir. Hastalığın bu derecede ilerlemesine müsaade edilmemeli, zamanında müdahale ile uygun bir tedavi gerçekleştirilmelidir.

Bel fıtığında bel ve bacak ağrısı öksürmekle, yürümekle, iş yapmakla ve ayakta kalmakla artarken sert yatakta yatmakla azalabilir.

Bel fıtığı kimlerde görülür?

Bel fıtığı orta yaşlarda daha sık görülür. Hareketsiz iş ve hayat tarzı, daha çok oturarak çalışmak, şişmanlık, ağır şeyler kaldırmak, mücadele sporları, bilinçsiz spor yapmak, yanlış oturuş ve duruş alışkanlığı, mesleğini sevmeme, huzursuz bir ortamda ve stres içinde yaşama, sigara ve alkol kullanma, uzun süre otomobil sürme, bedensel faaliyetlere ısınmadan başlamak birer risk faktörüdür. Bu risk faktörleri, bir insanın günlük yaşantısında ne kadar çoksa, o kişinin bel fıtığına yakalanma ihtimali de o kadar yüksektir. Hele bir de genetik olarak yatkınlık varsa, bel fıtığıyla tanışmak sürpriz sayılmamalıdır. Uygun olmayan sandalyelerin üzerinde her gün saatlerce süren bir ofis hayatına mahkûm insanlar bel fıtığının başlıca adaylarıdırlar.

Bel fıtığından korunmak için ne yapmalı?

Bel sağlığını korumak için kişi hiçbir zaman çok ağır bir yükü kaldırmamalı, kaldıracaksa mutlak surette dizlerini kırarak yani çömelerek cismi yerden almalıdır. Belden eğilerek kaldırmamalıdır. Hiçbir cismi uzanarak almamalıdır. Meselâ, telefon çaldığında veya raftan kitap alırken uzanmamalıdır. Daima cisimlere yaklaşarak, arada mesafe bırakmaksızın almalıdır. Sağlıklı iken bel ve karın adalelerini güçlendirici egzersizler yapmalıdır. Hareketli bir hayat tarzını benimsemek yararlıdır.

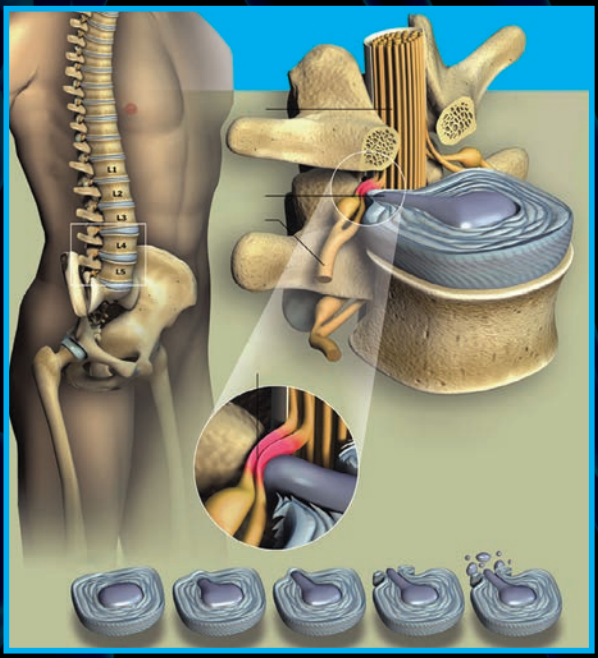

EVİM EVİM AKILLI EVİM!

Yaşadığınız ev hayatınızı nasıl daha fazla kolaylaştırabilir diye hiç düşündünüz mü? Akıllı Ev sistemi ile bu tamamen mümkün...*

Akıllı Ev sistemi, sürekli olarak evin hangi bölümünde hareket olduğunu takip eder. Bu sayede, kapınıza gelen misafirin görüntüsünden, herhangi bir odadaki görüntüye kadar tüm kameralar yerinizden kalkmadan televizyon aracılığıyla her şeyden haberdar olmanızı sağlar. Sistem, evde kimse olmadığını fark ettiğinde ise görüntüyü televizyona yansıtmak yerine, 10 saniyelik video kaydı tutar ve evinize döndüğünüzde size sesli ve görüntülü mesaj olarak sunar. Teknolojinin en gelişmiş teknikleri kullanılarak özel olarak işlenen gerçek zamanlı görüntüler, GPRS destekli cep telefonunuzdan da görülebilir.

Otomatik kapı kilidi ve giriş kontrolü

Akıllı Ev sistemi ile evinizde ikinci bir güvenlik kontrolüne sahip olabilirsiniz. Sistem tarafından kontrol edilebilen dış kapı kilitleri ve "iButton" adı verilen, anahtarlıkta taşınabilen ve bozuk para büyüklüğündeki akıllı çipler ile sadece evinize kimin ne zaman girdiğini takip etmekle kalmayacak, dilerseniz temizlikçinin hangi gün saat kaçta kapınızı açabileceğine kadar tüm ayrıntıları belirleyebileceksiniz.

Su taşkını ve duman sensörleri

Su taşkını ve duman sensörleri, siz evde yokken bile evinizin emniyetini, herhangi bir acil durum karşısında size veya dilediğiniz kişiye elektronik posta ile ya da cep telefonuna kısa mesaj göndererek sağlar. Dilediğiniz takdirde, istediğiniz telefon numarası otomatik olarak aranır ve bant kaydı ile durum hakkında bilgi verilir.

Cam kırılması ve kızılötesi ışın sensörleri

Evinizin güvenliği, cam kırılması ve kızıl ötesi sensörleri ile bir kat daha artırılırken, uzaklarda olsanız dahi endişe etmenize gerek kalmayacak.

Harekete duyarlı ışıklar

Evinizdeki herhangi bir odaya girdiğinizde, hareketi algılayan sensörler sayesinde, ışıklar dilerseniz kendiliğinden açılır ve yine aynı şekilde, oda içerisinde hareket sonlandıktan belirli bir süre sonunda kendiliğinden kapanır. Böylelikle, herhangi bir sebeple açık unutulan ışıklar kapatılarak, önemli ölçüde elektrik tasarrufu sağlanmış olur.

Benzer şekilde, gece belirli bir saatten sonra banyonuza girdiğinizde kendiliğinden açılan akıllı ışıklar, sizin uykudan kalkmış olabileceğinizi düşünerek yüzde 40 oranında azaltılarak yakılır ve gözlerinizin kamaşması engellenir. Tüm aydınlatma sisteminizi uzaktan kumandadan, televizyonunuzdan ve hatta cep telefonunuzdan bile kontrol edebilirsiniz.

Akıllı perdeler ve panjurlar

Hava karardığında kendiliğinden perdelerin kapanıp ışıkların açılması; dilerseniz evde hareket olduğunda,

dilerseniz siz tatildeyken bile evde biri varmış izlenimi yaratmak için ayarlanabilir. Akşam işten geldiğinizde perdeleriniz sizin için kapanıp, ışıklarınız açılır.

Hava ağardığında ise isterseniz perdeler otomatik olarak açılarak, güne güneş ışığı ile başlamanızı sağlar. En sevdiğiniz parçayı dinleyerek uyanmak, buna eklenebilecek birçok ayrıntıdan sadece birisi. Benzer şekilde panjurlarınızın tam kontrolü de artık çok kolay.

Isıtma ve soğutma sistemi kontrolü

Akıllı Ev ile ısıtma ve soğutma sisteminizin tam kontrolünü dilediğiniz şekilde yapabilir, uzaktan ısıtma bilgilerine erişebilir, belli saatlerde ısıtmayı açmak ya da kapatmak gibi programları çok kolay bir şekilde gerçekleştirebilirsiniz.

Sesli ve görüntülü telesekreter

Akıllı Ev, evinizde size özel bir sekreter görevi üstelenerek alışılagelmiş telesekreter kavramının yeni nesil uygulamasını evinize getirir. Akıllı telefon ve video sistemleri ile, size ulaşmak isteyenlerin kayıtları sesli ve görüntülü mesajlar halinde iletilir.

Evde olmadığınızı fark eden hareket algılama sensörleri ve harekete duyarlı kameralar, kapınıza gelen misafirin 10 saniyelik görüntülerini kaydeder ve istenildiğinde elektronik posta veya kısa mesaj olarak cep telefonunuza iletir. Aynı zamanda cevap veremediğiniz telefon aramaları, sizin için sesli mesaj

Hava karardığında kendiliğinden perdelerin kapanıp ışıkların açılması; dilerseniz evde hareket olduğunda, dilerseniz siz tatildeyken bile evde biri varmış izlenimi yaratmak için ayarlanabilir.

Akıllı Ev sistemi sayesinde, salonunuzdaki DVD oynatıcıyı kullanarak yatak odanızdaki televizyondan sinema keyfi yaşayabileceksiniz. Artık evinizde her televizyon için ayrı bir DVD oynatıcı, video gibi cihazlara gereksiniminiz olmayacak.

olarak sisteme kaydedilir ve istediğinizde cep telefonunuzdan veya sisteminizden dinlenebilir.

Ev sineması ve müzik sistemleri

Evinizde bulunan DVD, televizyon, müzik sistemi gibi cihazları, tıpkı uzaktan kumandalarından olduğu gibi Akıllı Ev sisteminden de kontrol edebilirsiniz. Sistemde göreceğiniz uzaktan kumandalar, evinizde kullandıklarınızla birebir eş görünümde tasarlanmıştır.

Akıllı Ev sistemi sayesinde, salonunuzdaki DVD oynatıcıyı kullanarak yatak odanızdaki televizyondan sinema keyfi yaşayabileceksiniz. Artık evinizde her televizyon için ayrı bir DVD oynatıcı, video gibi cihazlara gereksiniminiz olmayacak. Dünyada "tüm ev video ve ses sistemi" olarak isimlendirilen bu gelişmiş teknoloji ile odadan odaya sizi takip eden müzik sisteminden, bir video kaynağını tüm ev televizyonlarından kullanabilmeye kadar birçok fonksiyona sahip olacaksınız.

Bahçe sulama sistemi kontrolü

Bahçenizdeki toprağın nem düzeyini takip eden sensörler sayesinde, bahçe sulama sisteminiz, yalnızca gerektiğinde devre-

ye girer. Yağmur yağan bir günde, gereksiz yere sulama sisteminizin çalışmaması, aşırı sıcaklarda ise daha sık devreye girmesi, bir telefonunuzla sulama yapılması gibi özellikler, Akıllı Ev 2002 sistemi ile elinizin altında.

Konuşan ev

Akıllı Ev sayesinde dilerseniz eviniz bilgileri size sesli olarak iletebilmektedir. Bu özellik sayesinde, gerek ev içindeyken gerekse ev dışındayken telefonunuz vasıtası ile hangi ışıkların açık olduğundan evde kimse olup olmadığına kadar tüm sistem bilgilerine sesli olarak ulaşabilirsiniz.

Sıcaklık sensörleri

Evinizdeki her odanın ve dışarının ısısını sürekli olarak takip edebilirsiniz. Benzer şekilde, bazı odaların daha sıcak tutulması gibi özellikler de Akıllı Ev'de bulunmaktadır.

Kayan kapıların otomatik kontrolü

Dilediğiniz zaman uzaktan kumanda ile açılabilen ya da siz yaklaştığınızda kendiliğinden açılan bahçe kapısı, sadece hayatınızı kolaylaştırmakla kalmayacak, evinizde konforu yaşamanızı sağlayacak. Kapı sıkıştığında kendiliğinden açılmak gibi güvenlik fonksiyonları da içeren bu sisteme Akıllı Ev ile sahip olabilirsiniz.

Evcil hayvanlar ve çiçekler için otomatik besleme sistemi

Siz uzakta iken sadık dostlarınızın yemek ve su ihtiyaçları, sizin ayarlayabileceğiniz aralıklar ile giderilebilirken kullanılan cihazların evcil hayvanlar için tamamen güvenli ve sağlıklı olması sayesinde akıllı evinizden küçük dostlarınızın da faydalanması sağlanır. Dilerseniz akvaryumdaki balığınızın yemini, dilerseniz çiçeklerinizin sulanmasını siz tatildeyken bile ayarlamak artık çok kolay.

Diğer fonksiyonlar

İnternet üzerinden 5 dakikada bir güncellenen, gerçek zamanlı döviz kurları, İMKB verileri, son dakika haberleri gibi bilgileri her an evinizden izleyebilirsiniz. Profil oluşturma özelliği sayesinde evinizdeki herkese özel renk seçimleri, ayarlar ve sesleri kullanarak gönlünüzce bir sisteme sahip olabilirsiniz.

AYAĞINI YERE SAĞLAM BASMAK İSTEYENLER İÇİN; FREELANDER 2

Tamamıyla yenilenmiş Freelander 2, premium kompakt 4x4 sınıfına yeni standartlar getiriyor. Sunduğu özelliklerle sınıfının birincisi; atak, hızlı tepki veren ve konforlu on-road ve off-road özellikleri...

Sıkı, sofistike, lüks, maceraperest – Freelander 2 –, yaşamdan en fazlasını almak isteyenler için prestijli ve çarpıcı bir araç.

Freelander 2, premium kompakt 4x4 sınıfını yeniden tanımlıyor. Aracın ön kısmı, güçlü ve kendinden emin bir görünüm sergiliyor. Benzersiz kaputundan basamaklı tavanına kadar sahip olduğu tüm özellikleri ile Freelander 2'nin üst sınıf bir araç olduğu çok açık.

Kaliteli malzemelerle yapılmış olan Freelander 2'nin zarif kabini; lüks, konforlu, yüksek donanımlı ve geniş bir kullanım alanı sunacak şekilde tasarlanmış. Ayrıca opsiyonel olarak; müzik ve üst sınıf donanım seçenekleri sunuyor.

Performans, rafinelik ve yakıt ekonomisini hep bir arada sunan 2.2 litre TD4 dizel motor.

Freelander 2; performans, kalite ve yakıt ekonomisi arasında sıra dışı bir denge kuran 2.2 litre TD4 motor seçeneği sunuyor. Sağlam gövde yapısıyla bir araya gelen uzun dingil mesafeli bağımsız süspansiyon, çevik yol tutuşu ve üstün sürüş konforu sağlıyor.

Tamamıyla yenilenmiş Freelander 2'nin birincil güvenlik özelliklerini içeren uzun listesinde: son teknoloji Elektronik Çekiş Kontrol Sistemi, ABS ve Land Rover'ın benzersiz Terrain Response™ sistemi yer alıyor. Boydan boya uzanan iki perde hava yastığı, iki ön hava yastığı, iki üst gövde hava yastığı ve bir sürücü diz hava yastığı olmak üzere toplam yedi hava yastığı, gerektiğinde paha biçilmez derecede üstün bir koruma sağlıyor. Güvenlik, tüm kapıları kumanda eden uzaktan kumandalı merkezi kilitleme sistemi ile Perimetrik ve Volumetrik (opsiyonel) alarm sistemleri ile sağlanıyor.

Sınıfında ilk defa kullanılan bir çok yeni teknolojinin yanında, daha kolay bir off-road kullanımı sağlayan Land Rover'a özgü Terrain Response ™ sistemi.

Eşsiz on-road ve off-road performansıyla Freelander 2, tam anlamıyla muhteşem bir sürüş sunuyor. Freelander 2'de, dik ve kaygan zeminli eğimlerden inerken ayak freni serbest bırakıldığında yumuşak bir şekilde devreye girerek sürücünün araç hakimiyetini artıran, son jenerasyon Eğim İniş Kontrolü teknolojisi ile Land Rover'ın benzersiz Terrain Response™ sistemi birlikte yer alıyor. Ayrıca; araç eğim aşağı veya eğim yukarı konumdayken, aracın yumuşak bir şekilde kalkış yapmasını sağlayan Land Rover'ın eğim kalkış fren kontrolü sistemi, Eğim İniş Kontrolü'ne bağlı olarak çalışıyor. Freelander 2'nin diğer denge kontrol sistemleri, on-road ve off-road kullanımlarda benzersiz güç sunuyor.

AKADEMİ OSCARI
ERZURUMLU BİLİM ADAMININ...

Akademi dünyasının Oscar'ı olarak nitelendirilen ve 1963 yılından beri verilen R&D 100 (Araştırma ve Geliştirme) Ödülü, bu yıl Erzurumlu olan ve ABD'de görev yapan Dr. Fatih Porikli'ye verildi.

Araştırma laboratuarlarında geliştirilen ve çoğunlukla çığır açması beklenen ürünlere verilen R&D100'ün 2006 yılı ödülüne bu yıl, Erzurumlu bilim adamı Dr. Fatih Porikli, geliştirdiği akıllı helikopter-kamera bilgisayar sistemiyle layık görüldü. Dr. Porikli'nin geliştirdiği akıllı helikopter-kamera bilgisayar sisteminin yeryüzünde istenilen bir noktanın görüntülü adresini verme özelliğine sahip olduğu, ayrıca akıllı kamera sisteminin tespit edilen bir hedefi takip etme ve canlı olarak görüntü aktarma özelliği de taşıdığı belirtildi. Dr. Porikli'nin halen üzerinde çalıştığı projeler arasında: Akıllı kameralarla insan tanıma ve takip etme, havaalanlarında ve alışveriş yerlerinde terkedilmiş şüpheli paketlerin otomatik olarak bilgisayarlarca bulunması, akıllı trafik işaretleme sistemleri, hedefleri kendiliğinden takip eden helikopter, vücuttaki kanserli hücreleri particle ışınlarıyla deriyi zedelemeden yakan makineler, kanserlerin gelişmesini otomatik takip eden tıbbi cihazlar, bir araya geldiklerinde kendiliğinden oluşan haberleşme devreleri var. Halen Mitsubishi Electric Research Labs (MERL) laboratuarında çalışan Dr. Porikli, burada güvenlik sistemleri, tıbbı cihazlar gibi birçok ürünün geliştirmesinden sorumlu olarak görev yapıyor.

Dr. Fatih Porikli

İlk kez 1963 yılında verilmeye başlanan 'Bilimsel Gelişmelerin Oscar'ları' diye ifade edilen R&D 100 ödülü bugüne kadar günlük yaşamımızda kullandığımız buluşlara verildi. Önceki senelerde NASA, MIT, IBM, Lawrence National Lab (Atom bombasının geliştirildiği merkez), Daimler-Chrysler, Intel, Mitsubishi, Stanford University gibi tanınmış kurumlarda bu ödüle layık görüldü. Günlük yaşamımızda kullandığımız bazı buluşlar ise şunlar: "Polacolor film (1963), ATM bankamatikleri (1973), Halojen lamba (1974), Fax makinesi (1975), LCD ekran (1980), Geniş ekran TV (1998)."

Türkiye için çalışmak istiyor.

Dr. Porikli ileriki Türkiye seyahatlerinde ülkemizin Orta Doğu'nun bilim destekli ekonomik güç merkezi haline gelmesine katkıda bulunacak projeleri ilgililerle görüşmek istediğini belirtiyor. Dr. Porikli, Türkiye'de vatan için araştırma yapmanın hem doğru hem de kendisi için bir borç olduğu inancında.

Kainattaki bilimsel dengeler tesadüf değildir.

Dr. Porikli'ye göre "İnsan bilimle uğraşıp öğrendikçe ne kadar az bildiğinin farkına varıyor. Ne kadar az bildiğinin farkına vardıkça, kibir duygusunu kırabiliyor. Kibri bıraktıkça etrafında basit zannettiği şeylerin, ne kadar mucizevi, ne kadar baş döndürücü güzellikte ve dengede olduğunu hissedebiliyor. Belki ancak böylelikle bu güzelliklerin, bilimsel dengelerin, kainattaki düzenin basit bir rastlantı zinciriyle açıklanamayağını kabul edebiliyor."

Ailesi gurur duyuyor

Dünyada yeni bir çığır açacak olan buluşun sahibi Fatih Porikli'nin babası emekli Harita Kadastro Yüksek Mühendisi Hanefi Porikli, oğlu Fatih Porikli'nin Erzurum Lisesi'nden 1987 yılında mezun olduktan sonra Bilkent Üniversitesi Elektrik Elektronik Mühendisliği bölümünde eğitimine devam ettiğini ve daha sonra da ABD'ye gittiğini söyledi. Yeni buluşuyla kendilerinin ve tüm Türkiye'nin gururu olan oğluyla, ancak internet üzerinden görüşebildiklerini kaydeden Hanefi Porikli, oğlunun yoğun çalışma içinde olduğunu ve ileride bilime daha büyük katkılar sağlamak için çalıştığını söyledi.

F1 HEYECANI İSTANBUL PARK'DA HIZ KAZANACAK.

Tarih: 24-25-26 Ağustos | Yer: İstanbul Park

2007 Formula 1 Türkiye Grand Prix'si heyecanı yakında başlıyor... Yeni bir sezon, yeni takımlar ve yeni pilotlarla geçen senenin heyecanı kaldığı yerden devam edecek...

Merak ettiğimiz birçok şey var: Geçen sezonun şanssız ismi Kimi Raikkonen, efsane pilot Schumacher'in boşluğunu yeni takımı Ferrari'de doldurabilecek mi? Üst üste ikinci defa takımlar şampiyonluğunu alan Renault'un taze kanı Kovalainen, Alonso'yu aratacak mı? Geçtiğimiz iki sezon üst üste şampiyon olan Fernando Alonso yeni takımı Vodafone McLaren Mercedes'te de aynı performansı gösterebilecek mi? Alonso'nun yeni takım arkadaşı, GP2'de geçen sezonun şampiyonu Hamilton, denildiği gibi sürpriz isim olabilir mi?

Otoriteler ve pisti gezen pilotlarca "zorlu ve heyecan verici" olarak değerlendirilen, takvimin en heyecanlı virajlarının yer aldığı ve 26 Ağustos'ta üçüncü Formula 1'e ev sahipliği yapacak İstanbul Park'taki bu muhteşem performans gösterisini izleyebilmek için yerlerinizi şimdiden ayırtmanız gerekiyor.

HAYATI KOLAYLAŞTIRAN YENİ ÜRÜNLER

Güvenlik teknolojisinde son nokta: İnternet ve cepten izleme programı

Evinizi veya iş yerinizi harekete duyarlı gizli kameralar, gece görüş kameraları ile güvenlik altına alabilirsiniz. Bu sistem, evinizin veya işyerinizin herhangi bir yerine monte edilerek, telefondan veya internetten sürekli kontrol imkânı sağlar.

Evinize, ofisinize ve iş yerinize bu kameralardan takıp interneti olan başka bir bilgisayardan, kameraların takılı olduğu bölgeleri Türkiye'nin ve Dünya'nın her yerinden 7 gün 24 saat, canlı izleyebilirsiniz. İnternete bağlı bir bilgisayara uzak olduğunuz durumlarda, cep telefonunuzdan da kameraların takılı olduğu bölgeleri, Türkiye'nin ve Dünya'nın her yerinden 7 Gün 24 saat, canlı izleyebilirsiniz. Cepten izleme yapabilmek için GPRS ayarları yapılmış ve Java uyumlu(Renkli Ekran)bir telefonunuz olması yeterlidir. Telefon markası ve modeli önemli değildir. Bütün GSM operatörleri ile uyumlu çalışma sağlar. Kameraların takılı olduğu mekânda yasaklı bölge veya bölgeler oluşturabilirsiniz. Bu yasaklı bölgelerde, sizin belirleyeceğiniz zaman diliminde herhangi bir hareket olduğunda cep telefonunuza uyarı mesajı gelir. Böylelikle mevcut kamera ile aynı zamanda alarm sistemine de sahip olabilirsiniz. Hem de kamera başı düşük bir ücret ödeyerek.

İşte teknolojinin yeni nimeti

Avustralyalı bir iletişim firması, kol saati ve cep telefonunu birleştirerek teknolojide yeni bir çığır açtı. SMS Technology Australia firması tarafından geliştirilen yeni nesil telefonlar satışa sunuldu.

GSM Triband teknolojisini destekleyen M300'ün ekranı 2.55 santimetre büyüklüğünde. USB girişi ve bluetooth desteği sunan cihazın, dört tane düğmesi bulunuyor. Düğmeler yardımıyla normal bir cep telefonunda bulunan tüm menülere buradan ulaşılabiliyor. M300, Tayvan'da 270 dolardan satışa sunuldu.

Dünyanın en ufak renkli kablosuz kamerası

Dünyanın en ufak renkli kablosuz kamerasına sadece 259 dolar vererek sahip olabilirsiniz. Boyu 1"x1" ve bir adet 9V 'luk pil ile 10 saat çalışıyor.

- USB Flash bellek
- MP3 Player
- FM Radyo
- Ses kaydedici
... bir de Kalem

512 MB USB flash bellek, MP3 Player, FM radyo, ses kaydedici ve bunların hepsini bir kalemin üzerinde hayal edin. İlginç bulduysanız bu ürüne 48 dolar karşılığında bu ürüne sahip olabilirsiniz.

"MUTLAK KADER" ÜZERİNE YAPILMIŞ EN İYİ FİLMLERDEN BİRİ

TWELVE MONKEY- *12 MAYMUN*

Yönetmen: Terry Gilliam
Oyuncular: Bruce Willis, Madeleine Stowe, Brad Pitt, Christopher Plummer, Jon Seda
Yapım: ABD, 1995

Sinema terminolojisinde "Pop Corn" olarak adlandırılan filmler vardır. Bir paket patlamış mısır yiyerek seyredeceğiniz, sadece eğlencelik ve zaman geçirmeye yarayan filmler için kullanılır. Bana sorarsanız filmlerin yüzde doksanı zaten bu filmlerden oluşuyor. Ama 12 Maymun filmi kesinlikle bir paket patlamış mısırla birlikte seyredeceğiniz filmlerden biri değil. Geçen sayımızda da bir bilim kurgu filmi anlatmış olmamıza rağmen 12 Maymun filmi ikinci bir bilim kurgu filmi anlattırmayı başaracak güçte.

Filmde 'Kassandra Sendromu' denen bir hastalıktan söz ediliyor. Bu hastalık, olacak kötü şeyleri anlayıp, bir şey yapamamanın çaresizliği içinde kıvranmak olarak tanımlanabilir. Bu, kanser olan bir kişinin öleceğini bilmesi, arızalanıp düşmek üzere olan bir uçağın içine olmak gibi bir şey.

12 Maymun, Bruce Willis ve Brad Pitt gibi ünlü oyuncularıyla ilk bakışta gişe için yapılmış bir film izlenimi veriyor. Gelecek zamanla ilgili sahneler insanı rahatsız edecek kadar iç karartıcı, karanlık ve kurgusal olarak ise oldukça karmaşık. Yirminci yüzyılın sonlarında dünyanın çeşitli yerlerinde aynı anda görülmeye başlayan bir virüs insan ırkını yok olmayla karşı karşıya bırakmıştır. Geride kalanlardan bir grup bilim adamı gün gelir bir zaman makinesi icat ederler. Bu virüsün nasıl yayıldığını öğrenip engellemek üzere bazı mahkumlara zorla zaman yolculuğu yaptırırlar. James Cole (Bruce Willis) de zaman yolculuğu yapmaya zorlanan kişilerden biridir. James, bir taraftan bilim adamlarının gönderdiği yer ve zamanda virüsle ilgili araştırmalarda bulunurken diğer taraftan da bir daha geleceğe gitmemenin yollarını aramaktadır. İlerleyen sahnelerde James ne virüsü bulabilir ne de bilim adamlarının elinden kurtulabilir. Kendisini her yolculukta farklı zorluklar beklemektedir. Filmin sonuna doğru gördüğü kabusların da etkisiyle yavaş yavaş aklını yitirmeye başlar. Tam bu sırada bir kadınla (Madeleine Stowe) tanışır. Kadın, onun zaman yolculuğu yaptığına zor da olsa inanmıştır. Virüsü birlikte aramaya başlarlar. Bilim adamlarının şüphelendikleri 12 Maymun adlı bir ekibe ulaşmaya çalışırlar...

Film bilim kurgu niteliğinde ortalamanın üzerinde bir kalitede seyrederken bize büyük dünya ile ilgili kendisine yakışır bir çözümleme sunuyor.

Filmi kurgulayan kişilerin, "Mutlak Kader" kavramını bilerek veya bilmeyerek bu kadar çarpıcı bir biçimde anlatmış olduğunu görmek insanı hayrete düşürüyor. Bu finali mutlaka kendi gözlerinizle görmelisiniz.

Filmde 'Kassandra Sendromu' denen bir hastalıktan söz ediliyor ki bu hastalık, olacak kötü şeyleri anlayıp, bir şey yapamamanın çaresizliği içinde kıvranmak olarak tanımlanabilir. Bu, kanser olan bir kişinin öleceğini bilmesi, arızalanıp düşmek üzere olan bir uçağın içinde olmak gibi bir şey. Mutlak kader kavramını bu açıdan görmek de ilginç.

KÜLTÜR-SANAT AJANDA:

Tekke: Sufi müziğin yeni ritmi

Sufilik hikayesini ritim diliyle anlatan eser, geleneksel motifler kadar Latin, Hint tınılarına da yer veriyor. Albümü her sene onlarcası çıkan diğer sufi müzik albümlerinden farklı kılan tarafı da sufilik hikayesini ritim diliyle anlatmaya çalışıyor olması.

Kayıtlarda; klasik tasavvuf müziği vurmalı sazları, bendir ve daireye ilaveten tef, küp (udu), marakas, kabasa, shaker, bas darbuka gibi geniş bir ritim saz takımı kullanılmış. Dolayısıyla, albümde klasik tasavvuf müziği ritim kalıplarından Latin müziğe, Hint müziğinden teknoya kadar dünya müziğinin çeşitli tınılarını sufi müzikle uyum içerisinde dinleyebilmek mümkün. Tekke Sufi Ritm albümüne ismini de veren Tekke, beş farklı ritimden oluşan ve emprovizasyonlarla zenginleşmiş bir beste.

Bahsettiğimiz eserlerin dışında sufi müziğe aşina olan herkesin kolaylıkla tanıyabileceği, Ben Yürürüm Yane Yane, Erler Demine, Aşk Olsun ve Ruyi Siyahım gibi baş eserler, farklı ritim yorumlarıyla ve Süleyman Yardım'ın ney nağmeleriyle albümde yerini alıyor.

Albümde Suat Orhan, İsmail Coşar, Süleyman Yardım, Kağan Ulaş gibi ünlü ustaların emeği geçtiğini söylemeden geçmeyelim.

Altın Portakal'da uluslar arası ve ulusal festival ilk kez aynı çatı altında...

Türkiye'nin en uzun soluklu festivallerinden olan Antalya Altın Portakal Film Festivali, bu yıl ilk kez uluslar arası boyuta taşınarak 1. Uluslar arası Avrasya Film Festivali ile birlikte yapılacak.

24 Eylül-1 Ekim tarihleri arasında yapılacak Uluslar arası Avrasya Film Festivali'nde, Avrupa ve Asya sinemalarından seçkin eser yarışacak.

10.Uluslararası İstanbul Bienali

Tarih: 8 Eylül - 4 Kasım 2007

Dünyanın en önemli çağdaş sanat etkinliklerinden biri olarak kabul edilen Uluslar arası İstanbul Bienali'nin onuncusu 8 Eylül - 4 Kasım 2007 tarihleri arasında gerçekleşecek. 10. Uluslar arası İstanbul Bienali'nin teması, "İmkânsız Değil, Üstelik Gerekli - Küresel savaş çağında iyimserlik"...

10. Uluslar arası İstanbul Bienali'nin mekânları: Fındıklı'da İstanbul Denizcilik İşletmeleri'ne ait alandaki 3 numaralı Antrepo, Unkapanı'ndaki İstanbul Manifaturacılar Çarşısı (İMÇ); Atatürk Kültür Merkezi ve İstanbul Bilgi Üniversitesi öncülüğünde Silahtarağa'da yapılan Santralistanbul.

Ahmet Polat'tan fotoğraf sergisi: "Kimsin Sen?"

Tarih: 30 Mayıs-26 Ağustos 2007

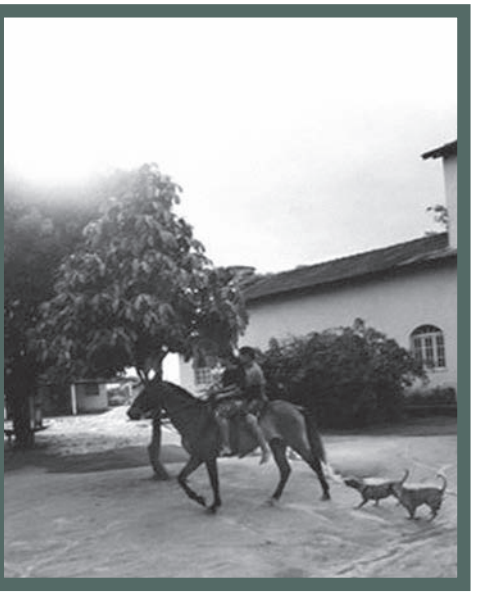

Dünyanın en önemli fotoğrafçılık kurumu olan ICP'nin düzenlediği, 22. Infinity Awards'ta "Genç Fotoğrafçı" ödülünü kazanan ilk Türk-Hollandalı fotoğrafçı Ahmet Polat'ın sergisi 30 Mayıs 2007'de İstanbul Modern Fotoğraf Galerisi'nde açıldı. 20 Ağustos 2007 tarihine dek sürecek olan "Kimsin Sen?" başlıklı sergi, İstanbul Modern'in genç sanatçıları destekleme misyonunun da güzel bir örneğini oluşturuyor.

Ahmet Polat'ın Transvaal'deki gettodan Dordrecht'teki göçmenlere, 1999 depreminden sosyete manzaralarına dek değişik konuları içeren sergisinde toplam 81 fotoğraf yer alıyor.

Yer: İstanbul Modern Sanat Müzesi Adres: Meclis-i Mebusan Cad. Liman İşletmeleri Sahası Antrepo No: 4 Karaköy İstanbul

Karagöz ve Kukla Tiyatrosu

Türk temaşa sanatının yaşayan son örneklerini sergileyen Tacettin Diker, Karagöz ve Kukla Tiyatrosu'nun yeni oyunu "Rüya"yı Ekim ayı boyunca Sakıp Sabancı Anadolu Lisesi'nde sahneleyecek.

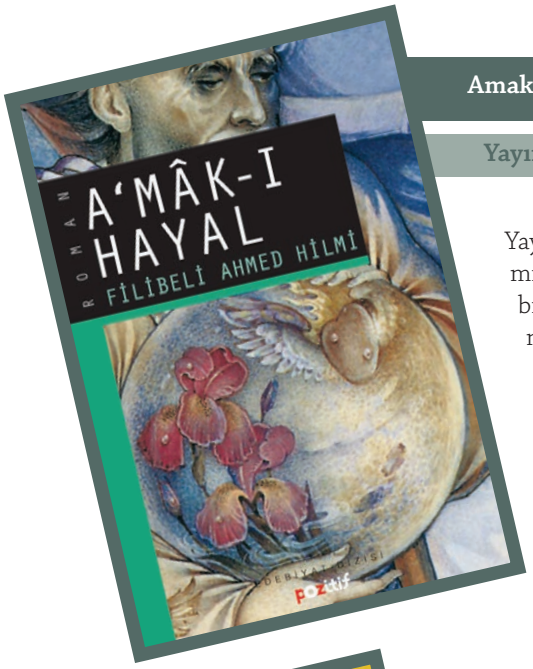

Amak-I Hayal | Filibeli Ahmed Hilmi

Yayınevi: **Pozitif Yayınları**

Yayınlandığı tarihten itibaren kendine özgü üslubuyla, yakın tarihimizdeki edebi-dini eserler içinde seçkin bir konum kazanan bu kitap, bir yanıyla roman, bir yanıyla felsefi bir eser, bir yanıyla da tasavvufi neşvenin dillendirilişi...

Edebiyatımızda hala benzeri olmayan bu başyapıtta, gizemli ve karizmatik bir karakter olan Aynalı Baba ile genç Raci'nin buluşmaları ve diyalogları son derece etkileyici ve sürükleyici. Usta ve akıcı üslubuyla yazılan bu eser okuyucularımıza büyük bir keyif verecektir. Bizce, tek celsede bitireceğiniz bir kitap

"Ey avare yolcu! Yürü, durma yürü. Bu geçici alemin zevkleri seni Allah'a kavuşmaktan alıkoymasın. Bu eşsiz manzaraların, bu güzelliklerin hepsi rüya ve hayalden ibarettir."

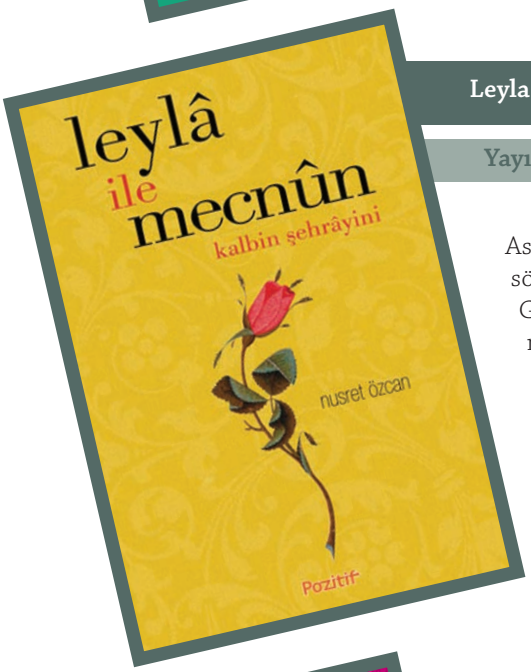

Leyla Mecnun | Nusret Özcan

Yayınevi: **Pozitif Yayınları**

Asırlar önce Necid çölünde başladı bu hikâye. Günden güne, söylene söylene serpildi, genişledi, güzelleşti. Söylendi durdu yüzyıllarca... Önce Genceli Nizâmi anlattı bu aşkın güzelliğini, sonra başkaları... Fuzûlî'nin mısralarıyla şaheser oldu.

İnsanlar yüzyıllar boyunca bu hikayede ne buldular? Bu hikaye neden bu kadar çekici geldi okuyanlara? Sanırız bunun cevabı, bir aşk uğruna göze alınan fedakarlığın boyutlarında gizli. Mecnun olmayı göze alamasa bile Mecnunluğu merak eden insanların meraklarıyla büyüdü bu hikaye.

Bu hikaye içerdiği bilgelik ve dokuyla hala cazibesini koruyor. Yakınlarda kaybettiğimiz yazar Nusret Özcan bu kadim öyküyü yeniden, bugünün diliyle diriltiyor, uyandırıyor.

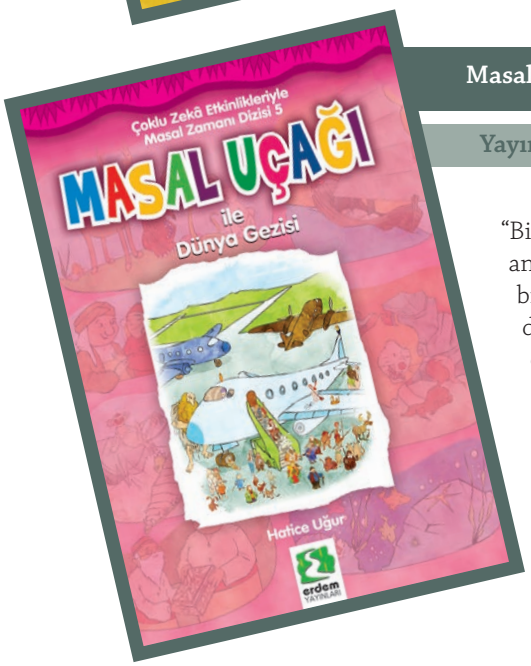

Masal Uçağı ile Dünya Gezisi | Hatice Uğur

Yayınevi: **Erdem Yayınları**

"Bir zamanlar ninelerimiz, dedelerimiz; akşamları bizleri toplar, masallar anlatırdı. Pencerenin önünde, başını kanadının altına gömmüş güvercin bile dinlerdi o masalları." Erdem Yayınları, bu geleneği yeniden canlandırabilmek için bir masal dizisi hazırladı. Her kitapta, çocukların daha önce hiç okumadıkları birbirinden güzel masallar, yepyeni konular ve çoklu zekâ etkinlikleri yer alıyor. Masallar geçişlerle birbirine bağlanarak, bu geçişler, çocukların parçayı bütünle birleştirme becerilerini geliştirmek üzere oluşturuldu. Eski zamanlardaki masalların güzelliği ve samimiyetini ile çocuklarımızın zeka gelişimine olumlu etkileri bulunacak bu kitabı, çocuklarını düşünen herkese ciddiyetle tavsiye ediyoruz.

Makâlât | Hacı Bektaş-ı Veli

Yayınevi: Etkileşim Yayınları

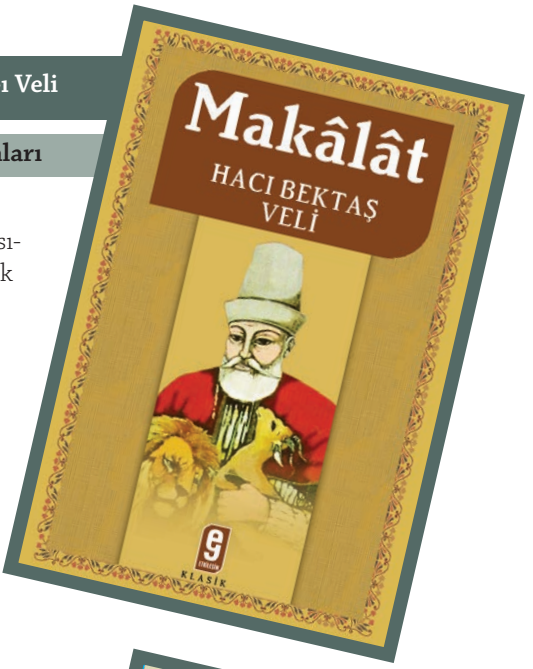

Hacı Bektâş-ı Velî, yaşarken sohbetleriyle günümüze kadar da eserleri vasıtasıyla insanları iyiliğe, kardeşliğe, barışa çağırmış; İslam dininin geniş halk kitlelerinde yayılmasına vesile olmuştur.

Makalat'ta amaç, insanın ahlâken yücelişini sağlayacak şartları, o çağın insanına en uygun şekilde sunmaktır. Eser, Allah'ı sevmek, ilim sahibi olmak, helal kazanç için çalışmak, şefkatli olmak, ruhi olgunluk için çaba harcamak, sabretmek, cömert olmak, özeleştiri yapabilmek, önyargıları atabilmek, güven duyulan emin biri olabilmek, kâinatı ilâhî tecellinin yansıdığı zuhur yeri bilip yaratılanı sevmek ilkeleriyle özetlenebilir. İnsan olmanın gerçek değerini anlamak için mutlaka okunması gereken, kültürümüzün yapıtaşlarından biri olan bu eser, okuyucusuna büyük bir değer katacaktır.

Osmanlı'yı İmparatorluk Yapan Şehir; İSTANBUL | Mustafa Armağan

Yayınevi: Timaş Yayınları

İstanbul, "Yeni Roma" olarak kurulduğu M.S. 330 yılından, bugüne kadar Doğu'da ve Batı'da, en fazla merak edilen, arzulanan, hatta "dünyanın kendisi" olarak kabul edilen şehir olmuştur.

Kitap, medeniyetin bağrında görkemli bir yol olan İstanbul'un renkli ve zengin dünyasın anlatıyor. Doğu'nun ve Batı'nın Sultanı Fatih'in elinde Konstantinopolis'in İstanbul'a dönüşürken nasıl güzelleştiğini anlatıyor. Okuyucusunu, İstanbul'un üç bin yıla yaklaşan tarihinde gezdirirken, ayrıca Osmanlı'nın İstanbul'a, İstanbul'un Osmanlı'ya kattığı değerleri ve bu tarihi değişime tanıklık eden mekânların ve insanların macerasını fotoğraflar, gravürler eşliğinde dillendiriyor.

St. Petersburg'dan Plevne'ye Gazi Osman Paşa | Francis Stanley

Yayınevi: Profil Yayıncılık

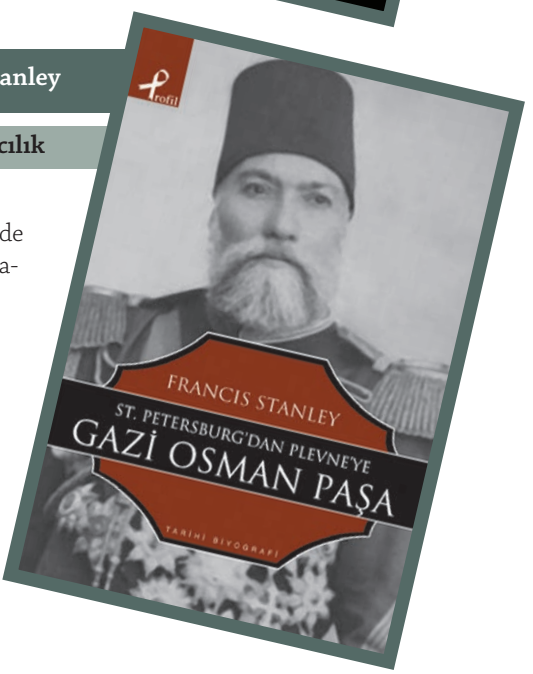

Ülkeler, tarihindeki büyük olaylar ve kahramanlar ile anılır. Türk tarihinde de önemli yeri olan, anlatarak bitirilemeyen ve adına marş söylenen kahramanlardan biri de Gazi Osman Paşa'dır.

Kitap, 93 Harbi diye bilinen Osmanlı-Rus Savaşı'nda (1877-1878) Plevne cephesinin büyük komutanı Osman Paşa'nın kahramanlığını, Rus devlet adamları ve generallerle yaptığı görüşmeleri anlatıyor.

Türkçeye yeni çevrilen bu önemli kitap, bir savaş muhabirinin kaleminden tarihe altın harflerle geçen büyük bir kahramanın hayatını objektif bir şekilde anlatan sıra dışı bir çalışma. Özellikle tarihe, hatıralara ve şahitliğe dayalı çalışmalara meralı olanlar için.

Nereden...

Nereye!

Tümosan, özelleştirilmesinin 2. yılında ilk 500 sanayi kuruluşu arasında.

Ülkemizin traktör ihtiyacını karşılamak için 1976'da kurulan Tümosan, Albayrak Grubu bünyesindeki Alçelik A.Ş. tarafından iki yıl önce satın alındı. Tesisler, Türkiye ekonomisinde hak ettiği konuma kavuşturulmak üzere, hızla modernize edildi. Teknoloji yenilendi, üretim katlanarak arttı! Türk çiftçisi, kendi mühendisinin tasarlayıp geliştirdiği traktörleri gururla tercih etti. Bu hızlı yükseliş, şimdi, İstanbul Sanayi Odası tarafından tescillendi: Tümosan, Türkiye'nin En Büyük 500 Sanayi Kuruluşu arasında! Bu toprakların çiftçisine, mühendisine sonsuz teşekkürler… Türkiye'nin traktör ihtiyacını tek başına karşılayabilecek güçteki bu sanayi devi, büyümesine aynı hızla devam edecek!

TÜMOSAN

albayrak

55 yıl önce işe inşaat sektöründe başladık.

Albayrak Grubu olarak, 1952'den beri inşaat sektöründe binlerce konut ve işyeri ürettik. Sağlam temeller üzerinde, Türkiye ile birlikte büyüdük. Büyüdükçe yeni sektörlerde yatırım yaptık. Albayrak Grubu, şimdi 55. yılında beş büyük sektörde daha Türkiye'nin hizmetinde.

55. yıl albayrak